

การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

นายสมภพ สุขพัฒนานรากุล

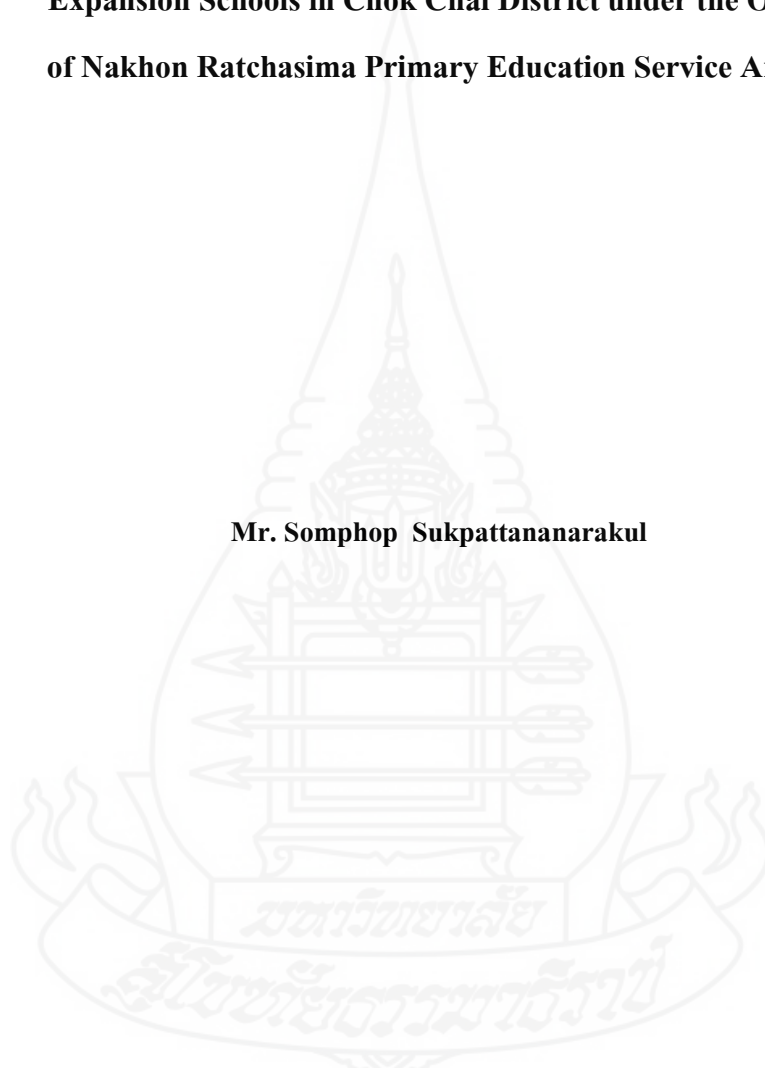

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2556

**An Evaluation of the Student Help-Care System Project of Education
Expansion Schools in Chok Chai District under the Office
of Nakhon Ratchasima Primary Education Service Area 2**

Mr. Somphop Sukpattananarakul

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Evaluation

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2013

หัวข้อการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

ชื่อและนามสกุล นายสมภพ สุขพัฒนานารากุล

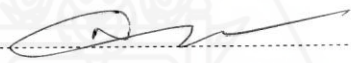
แขนงวิชา การวัดและประเมินผลการศึกษา

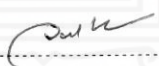
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

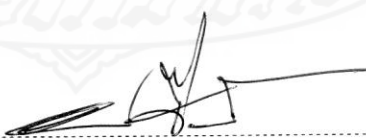
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. สมคิด พรหมจ้อย

การศึกษาคั่นคว่ำอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2557

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมคิด พรหมจ้อย)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วรณัติ แสงประทีปทอง)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรถพล จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา คั่นคว้าวอิสระ การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

ผู้ศึกษา นายสมภพ สุขพัฒนานรากุล รหัสนักศึกษา 2502500560

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การประเมินการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. สมคิด พรหมจ้อย ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) ประเมินความพร้อมด้านปัจจัยของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย (2) ประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย และ(3) ประเมินผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร 12 คน ครูประจำชั้น 42 คน นักเรียน 659 คน ผู้ปกครองนักเรียน 659 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 4 ชุด ประกอบด้วย แบบสอบถามผู้บริหาร แบบสอบถามครูประจำชั้น แบบสอบถามนักเรียน และแบบสอบถามผู้ปกครองนักเรียน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .89, .95, .94 และ .89 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมและรายด้านมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ บุคลากร สื่อ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงาน และงบประมาณ (2) กระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมและรายด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ การวางระบบบริหาร การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การจำแนกคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียนด้วยวิธีการอันหลากหลาย การป้องกันช่วยเหลือ แก้ไข ส่งต่อนักเรียน การจัดกิจกรรมแนะแนว และการนิเทศติดตาม ประเมินผลและรายงานผล และ (3) ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผ่านเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ ด้านรู้จักตนเองและพึ่งตนเองได้ นักเรียนมีความสุขกาย สุขภาพจิต และสุขนิสัย มีทักษะในการหลีกเลี่ยงป้องกันอันตรายและพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สามารถจัดการกับปัญหาและอารมณ์ของตนเองได้ เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม และมีเจตคติที่ดีและมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพสุจริต

คำสำคัญ การประเมินโครงการ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Independent Study title: An Evaluation of the Student Help-Care System Project of Education Expansion Schools in Chok Chai District under the Office of Nakhon Ratchasima Primary Education Service Area 2

Author: Mr. Somphop Sukpattananarakul; **ID:** 2502500560;

Degree: Master of Education (Educational Evaluation);

Independent Study advisor: Dr. Somkid Promjouy, Associate Professor;

Academic year: 2013

Abstract

The purposes of this research were (1) to evaluate the readiness of input factors of the Student Help-Care System Project of education expansion schools in Chok Chai district; (2) to evaluate the appropriateness of the process of the Student Help-Care System Project of education expansion schools in Chok Chai district; and (3) to evaluate the outputs of the Student Help-Care System Project of education expansion schools in Chok Chai district.

The research population comprised 12 administrators, 42 home room teachers, 659 students, and 659 parents. The employed research instruments consisted of four questionnaires, namely, a questionnaire for administrators, a questionnaire for teachers, a questionnaire for students, and a questionnaire for parents, with reliability coefficients of .89, .95, .94, and .89, respectively. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, and standard deviation.

Research findings revealed that (1) both the overall and by-aspect levels of readiness of input factors of the Student Help-Care System Project, namely, the personnel, media, equipment and instruments, and budget were rated at the high level and passed the evaluation criteria; (2) both the overall and by-aspect processes of the Project were rated to be appropriate at the high level and passed the evaluation criteria; the process of the Project included the following aspects: the arrangement of the service system; the knowing of individual students; the screening of students; the use of various methods for student promotion and development; the protection, helping and remediation of students; the referring of students; the organization of guidance activities; the supervision, follow-up and evaluation of students; and the reporting on students; and (3) the outputs of the Project passed the evaluation criteria; the outputs of the Project included the following: the students' self-knowing and self-reliance; the students having good physical health, good mental health, and good health habits; the students having the skills for prevention and avoidance of danger and undesirable behaviors; the students loving and realizing the values in themselves and the others; the students being able to deal with their own problems and emotions; the students being good members of the family, school, community, and society; and the students having good attitudes and basic skills in pursuing honest occupations.

Keywords: Project evaluation, Student help-care system

กิตติกรรมประกาศ

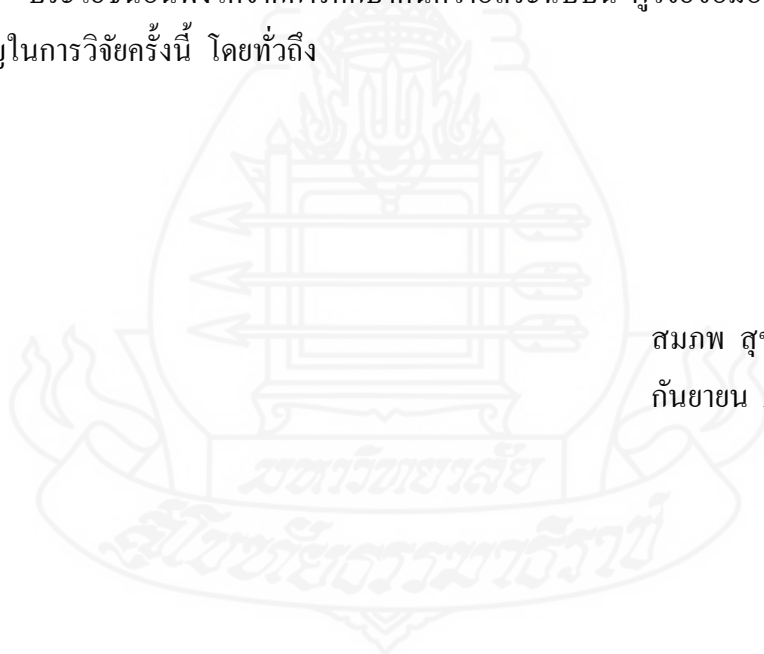
การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เนื่องจากความกรุณาของคณาจารย์หลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สมคิด พรหมจ้อย และรองศาสตราจารย์ ดร. วรณัติ แสงประทีปทอง กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้ความสนใจและให้คำแนะนำ เพื่อปรับปรุงแก้ไขตามกระบวนการและขั้นตอนของการทำการศึกษา ค้นคว้าอิสระตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ที่ได้เสียสละเวลาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงเครื่องมือวิจัย ขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนร่วมในการวิจัย โดยเฉพาะ คณะผู้บริหารครู ครูประจำชั้นนักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

ประโยชน์อันพึงได้จากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ท่านที่มีส่วนสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ โดยทั่วถึง

สมภพ สุขพัฒนานรากุล

กันยายน 2557

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
ประชากร.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
กรอบแนวทางการประเมิน.....	70
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล.....	77
ตอนที่ 2 ผลการประเมินความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย.....	81

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย.....	91
ตอนที่ 4 ผลการประเมินผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย.....	100
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	110
สรุปการวิจัย.....	110
อภิปรายผล.....	117
ข้อเสนอแนะ.....	120
บรรณานุกรม.....	122
ภาคผนวก.....	132
ก รายงานผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	133
ข โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 2.....	135
ค เครื่องมือวิจัย.....	139
ง ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ.....	172
ประวัติผู้ศึกษา.....	183

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร ครูประจำชั้น นักเรียน และผู้ปกครอง นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2.....	68
ตารางที่ 3.2 กรอบแนวทางการประเมิน โครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	70
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพผู้บริหาร.....	77
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของครูประจำชั้น.....	78
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียน.....	79
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับผู้ปกครองนักเรียน.....	80
ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย.....	81
ตารางที่ 4.6 ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของ โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร.....	82
ตารางที่ 4.7 ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของ โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านความพร้อมและศักยภาพของครู ตามความคิดเห็นของครูประจำชั้น.....	83
ตารางที่ 4.8 ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของ โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาส ในอำเภอโชคชัย ด้านเจตคติที่ดีและความสามารถ ดำเนินงานตามความคิดเห็นของครูประจำชั้น.....	85
ตารางที่ 4.9 ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของ โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านสื่อ เครื่องมือในการดำเนินโครงการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูประจำชั้น.....	86
ตารางที่ 4.10 ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของ โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านความพร้อมของงบประมาณ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร.....	87

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.11 ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของ โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน.....	88
ตารางที่ 4.12 ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของ โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร.....	89
ตารางที่ 4.13 ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของ โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านนักเรียนมีส่วนร่วมใน การดำเนินงานตามความคิดเห็นของนักเรียน.....	90
ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของ โครงการ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย.....	91
ตารางที่ 4.15 ความเหมาะสมด้านกระบวนการของ โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการวางระบบบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูประจำชั้น.....	92
ตารางที่ 4.16 ความเหมาะสมด้านกระบวนการของ โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูประจำชั้น นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน.....	93
ตารางที่ 4.17 ความเหมาะสมด้านกระบวนการของ โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการจำแนกคัดกรองนักเรียนตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูประจำชั้น.....	94
ตารางที่ 4.18 ความเหมาะสมด้านกระบวนการของ โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน หลากหลาย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูประจำชั้น.....	95
ตารางที่ 4.19 ความเหมาะสมด้านกระบวนการของ โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูประจำชั้น นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน.....	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.20 ความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการส่งต่อนักเรียน ตามความคิดเห็น ของผู้บริหารและครูประจำชั้น.....	97
ตารางที่ 4.21 ความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการนิเทศ ติดตามประเมินผล และรายงานผล ตามความคิดเห็นของครูประจำชั้น.....	98
ตารางที่ 4.22 ความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวตาม ความคิดเห็นของครูประจำชั้น และผู้ปกครองนักเรียน.....	99
ตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย.....	100
ตารางที่ 4.24 ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ในอำเภอโชคชัย ด้านการรู้จักตนเอง และพึ่งตนเองได้ ตามความคิดเห็น ของครูประจำชั้น นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน.....	101
ตารางที่ 4.25 ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ในอำเภอโชคชัย ด้านมีสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสุขนิสัยตามความคิดเห็น ของครูประจำชั้นและผู้ปกครองนักเรียน.....	102
ตารางที่ 4.26 ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส นอำเภอโชคชัย ด้านการมีทักษะในการหลีกเลี่ยง ป้องกันภัยอันตราย และพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของครูประจำชั้น และผู้ปกครองนักเรียน.....	103
ตารางที่ 4.27 ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ในอำเภอโชคชัย ด้านรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ตามความคิดเห็น ของครูประจำชั้น นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน.....	104
ตารางที่ 4.28 ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ในอำเภอโชคชัย ด้านสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม ตามความคิดเห็นของครูประจำชั้น นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน.....	105

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.29 ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ในอำเภอโชคชัย ด้านเจตคติที่ดีและมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ สจจริตตามความคิดเห็นของครูประจำชั้น นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน.....	106
ตารางที่ 4.30 ผลการประเมินร้อยละของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ที่มีน้ำหนักและส่วนสูงเป็นไปตามเกณฑ์กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.....	107

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโขงจักษ์.....	6

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกลไกพื้นฐานของการพัฒนาคน จึงเป็นสิ่งที่สังคมหวังให้เป็นเครื่องมือเตรียมคนและสังคมให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อการพัฒนาประเทศแต่การศึกษาไทยกลับถูกละเลยทำให้การศึกษาของไทยปรับตัวไม่ทัน ทำให้เกิดความไม่พอดีในการผลิตกำลังคนโดยการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สิ่งที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด คือ ความวิกฤตทางการศึกษา หรือความวิกฤตการณ์ทางภูมิธรรมภูมิปัญญาซึ่งซ่อนอยู่เบื้องหลังสภาพที่มองเห็น มีทั้งความรู้สึที่เกิดความขัดแย้งและขาดความเชื่อมั่นสถานการณ์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา การศึกษาที่ถูกต้องจะทำให้คนพัฒนาขึ้น การพัฒนาคนย่อมเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่ง การพัฒนาคนต้องทำ 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 พฤติกรรม ได้แก่ วินัย การทำมาหาเลี้ยงชีพและวิถีปฏิบัติ ด้านที่ 2 จิตใจ ได้แก่ คุณธรรม ความรู้สึก และด้านที่ 3 ปัญญาหรือปรีชาญาณ ได้แก่ ความรู้ เข้าใจเหตุผล ดังนั้นการเตรียมคนให้มีความพร้อมที่จะปรับตัวและรู้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รู้จักวิธิตะแสวงหาความรู้ใหม่ และรู้จักคิดสร้างสรรค์ พัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมจะเป็นหนทางที่น่าชาติไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน จุดเริ่มต้นจึงอยู่ที่การพัฒนาคนหรือทรัพยากรมนุษย์และเป็นที่ยอมรับกันว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด คือ การให้การศึกษาถือว่าเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศที่รัฐบาลจะต้องขยายการจัดการศึกษา และสนับสนุนส่งเสริมให้เยาวชนและผู้ปกครองนักเรียนสนใจ ในการศึกษาซึ่งเป็นการสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพเข้าสู่ตลาดแรงงานให้สอดคล้องกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว จากภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ได้ส่งผลกระทบด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา ทำให้เกิดความตระหนักและพิจารณาเห็นว่า หากครอบครัวที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตไม่มีรายได้ มาจุนเจือครอบครัว รวมทั้งการส่งเสริมของบุตรหลาน ทำให้ส่งผลกระทบต่อนักเรียน ซึ่งมีแนวโน้มที่ออกจากโรงเรียนเป็นที่ยอมรับว่าสังคมไทยวันนี้ มีความสับสนวุ่นวายเช่นเดียวกับสังคมในกลุ่มของโลก การเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดในเกือบทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การเมืองการปกครอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งของความก้าวหน้า ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้โลกเกิดการไหลทะลักของข้อมูลข่าวสารทั้ง

ทางบวกและทางลบ และนับวันจะยิ่งทวีความซับซ้อนและรุนแรงมากยิ่งขึ้น ปรากฏการณ์ดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของบุคคลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะ ต่อเด็กและเยาวชนในวัยเรียน อาทิ ปัญหาสุขภาพจิตเกิดความเครียดและปรับตัวไม่ได้ การฆ่าตัวตาย ปัญหาการล่วงละเมิดสิทธิ การกลั่นแกล้งรังแก ความรุนแรง และการทารุณกรรมในรูปแบบต่างๆ ปัญหาเสพติดการไม่ประสบความสำเร็จในด้านการเรียนและอาชีพ แท้จริงแล้วเด็กนักเรียน จะต้องได้รับการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิจากพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พุทธศักราช 2546 ที่ว่า การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใดให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญและไม่ให้เลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรม (มาตรา 22 การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใดให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญและไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรม การกระทำใดเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กหรือเป็นการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมต่อเด็กหรือไม่ ให้พิจารณาตามแนวทางที่กำหนดในกฎกระทรวง) และผู้ปกครองนักเรียนต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนและพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนตามสมควรแก่ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น (มาตรา 23 ผู้ปกครองต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนและพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนตามสมควรแก่ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวง และต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนเองมิให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ) รวมทั้ง โรงเรียนจะต้องให้มีระบบงานและกิจกรรมแนะแนวให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคมและความปลอดภัยแก่นักเรียนและนักศึกษา ตามมาตรา 63 (โรงเรียนและสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบงานและ กิจกรรมในการแนะแนว ให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคมและความปลอดภัยแก่นักเรียนและ นักศึกษาตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง) นอกจากนี้บทบาทของครู นอกจากการสอนทางวิชาการให้ครบถ้วนตามหลักสูตรแล้ว อีกบทบาทหนึ่งที่สำคัญและมีคุณค่ายิ่ง ต่อการพัฒนาเด็กนักเรียน คือ การสอนในเรื่องความประพฤติการแสดงออกทางบุคลิกภาพ อารมณ์ จิตใจ การปรับตัวและการมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น ครูคือผู้ส่งเสริมพัฒนา ผู้ให้คำปรึกษาให้ความ ร่วมมือช่วยเหลือนักเรียนที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาและนักเรียนมีปัญหา เพื่อให้เด็กนักเรียนสามารถ พัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคิด มีทิศทางชีวิตที่สร้างสรรค์ (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข 2544 : 11)

การที่ครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนทุกคน โดย มุ่งหวังว่านักเรียนจะเติบโตอย่างมีคุณภาพรอบด้าน ทั้งด้านสติปัญญา ด้านคุณธรรม จริยธรรมและ

ด้านการดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข ในสังคมพร้อมด้วยสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี ซึ่งความมุ่งมั่นนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือและความพร้อมของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน อีกทั้งมีการประสานงาน กับพ่อแม่ ผู้ปกครองนักเรียนอย่างใกล้ชิด รวมถึงหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องเพื่อประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานด้วยสภาพของสังคมปัจจุบันที่ประสบปัญหาต่างๆ การมีเทคโนโลยีการสื่อสารที่ ทันสมัย รวดเร็วได้ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตและจิตใจของผู้คนเป็นอย่างมาก ก่อให้เกิด ปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย แม่แต่เยาวชนก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน ซึ่งเยาวชนเหล่านี้ยังเป็นเด็กวัย เรียนที่ต้องการการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ต้องการคำแนะนำปรึกษาอย่างถูกวิธี บางครั้ง ต้องการความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาที่ผ่านมาในชีวิตอย่างเร่งด่วน ต้องการความรักความเข้าใจ จากผู้ใหญ่โดยมีพ่อแม่เป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดของสถาบันครอบครัวในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีครูทุกคน โดยเฉพาะครูที่ปรึกษาหรือครูพ่อแม่ซึ่งตามหลักการแล้ว จะต้องเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดเป็นผู้ทำหน้าที่ดังกล่าวแทนพ่อแม่ ผู้ปกครองนักเรียนเมื่อเด็กอยู่ใน โรงเรียนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมิใช่เรื่องใหม่ เพราะมีการปฏิบัติกันมาอย่างสม่ำเสมอและ ได้ดำเนินการมานานแล้ว จากบทบาทและภาระหน้าที่ของครู ซึ่งเปรียบเสมือนพ่อแม่คนที่สองและ เป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด ขณะที่นักเรียนอยู่ในโรงเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นระบบหลักระบบหนึ่ง ซึ่ง สอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดความมุ่งหมาย และ หลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมและคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่กับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุขทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดต้องส่งเสริมให้ ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ(มาตรา 22)หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีหลักการว่า ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่าง ต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็ม ศักยภาพและจุดมุ่งหมายหลักของหลักสูตร คือ มุ่งพัฒนาคนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มี ปัญญา มีความสุขและมีความเป็นคนไทยในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ การพัฒนาผู้เรียนให้ เป็นบุคคลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถมีคุณธรรม จริยธรรมและมีวิถีชีวิตที่เป็น สุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษา นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนการป้องกันและการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นสิ่ง สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งด้านการ สื่อสาร เทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็ปรากฏ

เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาครอบครัว ซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์วิตกกังวล วามเครียด มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่นๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพได้ ภาพความสำเร็จจากการพัฒนานักเรียนให้เติบโตตามความมุ่งหวัง ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกๆ ฝ่ายทุกๆ คน โดยเฉพาะบุคลากรครู ครูที่ปรึกษาจะป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่างๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้วยความรักและเมตตาต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทของครูที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนไทยให้เติบโตงอกงามเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ตลอดจนการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ และปัญหาครอบครัว ซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียดให้กับนักเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดปัญหาหลายอย่างระหว่างการศึกษาล่าเรียน ปัญหาของนักเรียนที่พบในยุคนี้อาจเป็นปัญหาที่เกิดจากทั้งตัวนักเรียน จากสังคมรอบข้าง และจากครอบครัว ปัญหาที่นักเรียนสามารถแบ่งได้เป็นปัญหาที่เกิดจากสาเหตุ 2 ประการหากเยาวชนได้รับการดูแลจากครู ผู้ปกครองนักเรียนที่ดี สังคมให้ความสนใจในการดูแลช่วยเหลือเหตุการณ์ดังกล่าวจะไม่เกิดขึ้นได้ในอนาคต ดังนั้น โรงเรียนขยายโอกาส ซึ่งเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาให้กับนักเรียนซึ่งมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 13 – 15 ปี จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดทำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อดูแลความประพฤติการเรียนการศึกษา การปรับตัวเข้าสังคมของนักเรียน และช่วยเหลือนักเรียนแก้ปัญหาต่างๆ ที่ประสบในระหว่างศึกษาล่าเรียน ทำให้นักเรียนได้ผ่านพ้นปัญหาเหล่านั้นด้วยดี ทำให้นักเรียนสามารถศึกษาล่าเรียนได้เต็มศักยภาพ กรมสุขภาพจิต(2544 : 3)

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการ โดยมีครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลัก ในการดำเนินการดังกล่าว มีองค์ประกอบสำคัญ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อนักเรียนให้ผู้มีความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหา ร่วมกันแก้ไขปัญหาที่นักเรียน มีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน การดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขเป็นคนดีและเป็นคนเก่ง สามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพของตนเอง โรงเรียนมีความต้องการในการสนับสนุน ส่งเสริมนักเรียนให้ได้รับการพัฒนาตนเองตามศักยภาพของแต่ละบุคคล การป้องกันไม่ให้นักเรียนไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่งผิด ดอบายมุขต่างๆ และการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากตัวนักเรียน และสภาพแวดล้อมให้นักเรียนคลายความวิตกและสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง โดยโรงเรียนมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและพัฒนานักเรียนมี

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ได้ดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาตลอด พบว่ายังมีปัญหาในการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายในอำเภอโชคชัย และพบว่ายังไม่มีการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นทางการมาก่อน จึงควรมีการประเมินโครงการอย่างเป็นทางการ เพื่อนำสารสนเทศที่ได้จากการประเมิน มานำเสนอต่อผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสังกัดให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อประเมินความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย
- 2.2 เพื่อประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย
- 2.3 เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและรูปแบบการประเมินได้เลือกใช้วิธีการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเชิงระบบ เพื่อประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการและด้านผลผลิตของการดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย โดยมีกรอบแนวคิดการประเมินดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการประเมิน โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส
ในอำเภอโชคชัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ประเด็นที่ประเมิน ประกอบด้วย

4.1.1 ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ประกอบด้วย ความพร้อมด้านความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ความพร้อมและศักยภาพของครู เจตคติและสามารถในการดำเนินงานของครู สื่อ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ความพอเพียงของงบประมาณ ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินงาน และ นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

4.1.2 ด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ประกอบด้วย ความเหมาะสมด้านการวางระบบบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การจำแนกคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนา นักเรียนหลากหลาย การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข การส่งต่อนักเรียน การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล และการจัดกิจกรรมแนะแนว

4.1.3 ด้านผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ประกอบด้วย ด้านรู้จักตนเอง ฟังตนเองได้ มีสุขภาพกาย สุขภาพใจ และสุขนิสัย มีทักษะในการหลีกเลี่ยงป้องกันอันตราย และพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ รักและเห็นคุณค่า ในตนเองและผู้อื่น เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม และเจตคติและมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพสุจริต

4.2 ผู้ให้ข้อมูล / แหล่งข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย บุคลากรต่อไปนี้

4.2.1 ผู้บริหาร โรงเรียน	จำนวน	12	คน
4.2.2 ครูประจำชั้น	จำนวน	42	คน
4.2.3 นักเรียน	จำนวน	659	คน
4.2.4 ผู้ปกครองนักเรียน	จำนวน	659	คน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การประเมินโครงการ หมายถึง การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้มาซึ่งสารสนเทศ สำหรับตัดสินคุณค่าด้านปัจจัย เบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของโครงการ

5.2 โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่กำหนดให้โรงเรียน ดำเนินการ เพื่อเป็นการส่งเสริม ป้องกัน พัฒนาและช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง ปลอดภัย จากสารเสพติด และมีความสุขในการดำรงชีวิต

5.3 การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน ขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย หมายถึง การตรวจสอบความพร้อมด้านความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ความพร้อมและศักยภาพของครู เจตคติและสามารถในการดำเนินงานของครู สื่อ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ความพอเพียงของงบประมาณ ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนมีส่วนร่วม ดำเนินงาน นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

5.4 การประเมินด้านความเหมาะสมของกระบวนการ หมายถึง การตรวจสอบการ ดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามขั้นตอนที่วางแผนไว้ มีความเหมาะสม แก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ความเหมาะสมด้านวางระบบบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล การจำแนกคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียนหลากหลาย การป้องกัน ช่วยเหลือแก้ไข การส่งต่อนักเรียน การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล และการจัด กิจกรรมแนะแนว

5.5 การประเมินด้านผลผลิตของโครงการ หมายถึง การตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นจาก การจัดกิจกรรมตามโครงการ โดยพิจารณาจากการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ด้านรู้จัก ตนเอง และพึ่งตนเองได้ มีสุขภาพกาย สุขภาพใจ และสุนิสา มีทักษะในการหลีกเลี่ยงป้องกัน อันตราย และพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ รักและเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น เป็นสมาชิกที่ดี ของครอบครัว โรงเรียนชุมชนและสังคม มีเจตคติและมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพสุจริต

5.6 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลืออย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็น บุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว และมีการประสานร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง หรือบุคลากรภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียนซึ่งได้กำหนดแนวทางไว้ 5 แนวทาง คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การรู้จักนักเรียนด้านต่างๆ ได้แก่ ความสามารถ สุขภาพ ครอบครัว เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับครูประจำชั้น ในการจัดกิจกรรม

เพื่อป้องกันหรือส่งเสริมพัฒนา รวมทั้งการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาได้ถูกทาง และรวดเร็วการคัดกรองนักเรียน หมายถึง การจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มนักเรียนปกติ คือ นักเรียนที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ 2) กลุ่มนักเรียนที่เสี่ยงหรือมีปัญหา คือ นักเรียนที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา ทำให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งด้านการป้องกัน แก้ไข และการส่งเสริมพัฒนาดำเนินไปอย่างมีทิศทางและมีความชัดเจน 3) การส่งเสริมนักเรียน หมายถึงการสนับสนุนนักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูมีคุณภาพมากขึ้น และมีความภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะร่วมกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติ กลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาและเป็นการช่วยนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหากลับเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพ โดยดำเนินการในเรื่องการจัดกิจกรรมโฮมรูม (Home Room)การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน การเยี่ยมบ้าน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา หมายถึง การป้องกันและการแก้ไขให้กับนักเรียน ครูจำเป็นต้องดำเนินการ มี 2 ประการ คือ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น และการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหา 5) ด้านการส่งต่อ หมายถึง การดำเนินการส่งนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มที่มีปัญหาไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็ว การส่งแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ 1) การส่งต่อภายใน คือ การที่ครูดำเนินการส่งต่อนักเรียนที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือครูฝ่ายปกครอง 2) การส่งต่อภายนอก คือ ครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ผลการประเมินจะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร โรงเรียนได้ทราบจุดเด่นจุดด้อยของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย เพื่อเป็นสารสนเทศในการปรับปรุงและพัฒนาาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6.2 ผลการประเมินจะเป็นข้อมูลสำหรับฝ่ายแนะแนวของโรงเรียนในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

6.3 ผลการประเมินสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 นำข้อมูลไปใช้เป็นประโยชน์เพื่อประกอบการกำหนดนโยบายในการพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ โดยศึกษารูปแบบการประเมิน ซึ่งประกอบด้วย การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น การประเมินด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของการดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และนำมาเรียบเรียงและเสนอรายละเอียด ในหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ
 - 1.1 ความหมายของโครงการ
 - 1.2 ความสำคัญของโครงการ
 - 1.3 องค์ประกอบของโครงการ
 - 1.4 ประเภทของโครงการ
 - 1.5 ความหมายของการประเมินโครงการ
 - 1.6 ความสำคัญของการประเมินโครงการ
 - 1.7 ประเภทของการประเมินโครงการ
 - 1.8 รูปแบบการประเมินโครงการ
 - 1.9 กระบวนการประเมินโครงการ
2. แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.1 ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.2 ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.3 วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.4 องค์ประกอบในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.5 มาตรฐานคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ

1.1 ความหมายของโครงการ

การศึกษาแนวคิดของโครงการ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

โครงการ (Project) หมายถึง กลุ่มของกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน และแต่ละกิจกรรมมีเป้าหมายเดียวกัน มีเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดของงานมักจะเป็นงานพิเศษต่างจากงานประจำโครงการจะประกอบด้วยงาน(task) และกิจกรรม (activity) (สมคิด พรหมจู้ 2549:99)

สมคิด พรหมจู้ (2549) แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินนโยบายแผนงานและโครงการการประเมินนโยบาย แผนงาน และโครงการ นนทบุรี สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

โครงการ หมายถึง กิจกรรมหรืองานที่เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากร เพื่อหวังผลประโยชน์ตอบแทน ซึ่งกิจกรรมหรืองานดังกล่าวสามารถช่วยการวิเคราะห์และนำไปปฏิบัติ พร้อมทั้งมีลักษณะแจ้งชัดถึงจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุด เพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ที่มุ่งหวังไว้

โครงการ หมายถึง การนำทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดมาผสมผสานซึ่งกันและกัน โดยก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีประสิทธิภาพภายในระยะเวลาที่กำหนด

โครงการ หมายถึง กิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

โครงการ หมายถึง แผนการลงทุนในการใช้ทรัพยากร ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ที่สัมพันธ์กัน โดยมีผู้ได้รับประโยชน์ รวมทั้งต้องใช้งบประมาณ ซึ่งสามารถทำการวิเคราะห์ปฏิบัติและประเมินผลได้

รัตนะ บัวสนธ์ (2540: 4) กล่าวว่า โครงการ หมายถึง ส่วนย่อยหนึ่งของแผนงาน ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรม ทรัพยากรในการดำเนินงาน และระยะเวลาดำเนินงานเพื่อการบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการนั้น

สมคิด พรหมจู้ (2542: 15) กล่าวว่า โครงการ หมายถึง หน่วยของแผนงาน หรือกลุ่มของกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน เพื่อการบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ มีลักษณะเด่นชัดมีระยะเวลาเริ่มต้น และสิ้นสุดที่แน่นอน และมักจะเป็นงานพิเศษที่ต่างไปจากงานประจำโครงการจะประกอบด้วยงาน (Task) และกิจกรรม (Activity)

สุพักตร์ พิบูลย์ (2545: 117) ได้ให้ความหมายของโครงการว่าเป็นกลุ่มของกิจกรรมที่เห็นว่าเป็นทางเลือกในการยกระดับคุณภาพงาน เป็นทางเลือกที่ได้รับการคัดสรรแล้วว่า

เหมาะสมที่สุด และน่าจะเกิดประโยชน์สูงสุดในการยกระดับคุณภาพงานปกติ โดยมีจุดมุ่งหมาย
เป้าหมาย กิจกรรมการดำเนินงานที่ชัดเจน และมีช่วงระยะเวลาในการดำเนินการที่แน่นอน

สุวิมล ศิริภานันท์ (2545: 36) กล่าวว่า โครงการเป็นแผนงานย่อยที่จัดเป็น
แผนปฏิบัติการ และถูกจัดทำขึ้นมาในลักษณะที่เป็นรูปธรรม มีความชัดเจนในระดับที่สามารถ
นำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้

ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 270) ให้ความหมายของ
โครงการไว้ว่า เป็นแผนหรือเค้าโครงการที่กำหนดไว้

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2549: 79) กล่าวว่า โครงการ หมายถึง งานหรือ
ส่วนหนึ่งของงานที่ต้องกระทำให้สำเร็จตามเป้าหมายภายในระยะเวลาและวงเงินงบประมาณ
ที่กำหนดไว้ โดยให้สอดคล้องกับข้อกำหนดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549: 115) กล่าวว่า โครงการ หมายถึง แผนย่อยซึ่งเป็น
ส่วนหนึ่งของแผนงาน หรือเป็นกลุ่มของกิจกรรมที่จะดำเนินการในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้
บรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของแผนงานที่ได้ระบุไว้

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์(2554: 1-16) กล่าวว่า โครงการ หมายถึง กิจกรรมอย่างใด
อย่างหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจน มีการปฏิบัติในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง เมื่อบรรลุ
วัตถุประสงค์จะเสร็จสิ้นการดำเนินงาน ดังนั้นโครงการจะมีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดเพื่อการบรรลุ
วัตถุประสงค์ที่มุ่งหวังไว้

วิกตอเรีย (Victoria, 2008: 351) ได้ให้ความหมายของโครงการไว้ว่า เป็นแนวทาง
ของการทำงาน เพื่อออกแบบการจัดเก็บข้อมูลสำหรับการสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมาใหม่

โดยสรุป โครงการ หมายถึง แผนย่อยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนงาน หรือกลุ่ม
กิจกรรมที่ต้องกระทำให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ระยะเวลา และงบประมาณที่กำหนดไว้ ซึ่งโครงการ
เป็นกิจกรรมที่จัดทำขึ้นเพื่อยกระดับคุณภาพงานปกติการวางแผนและการบริหารงานโครงการใด
เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย (Goal) และวัตถุประสงค์
(Objectives) ที่ชัดเจน เพื่อช่วยในการกำหนดคุณลักษณะของผลปลายทาง และผลระหว่างทางที่
พึงประสงค์ หลังจากได้ดำเนินงานไปแล้ว ส่วนการติดตาม และประเมินผลเข้ามามีบทบาทสำคัญ
ในการช่วยตัดสินคุณค่าของกระบวนการหรือวิธีการดำเนินงาน และการบรรลุผลสำเร็จของ
การดำเนินงาน การประเมินจะช่วยให้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินคุณค่าของโครงการ
ว่าจะขยายผลโครงการต่อ หรือยกเลิก รวมทั้งมีประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงองค์กร แผน
แผนงานและโครงการ (สมคิด พรหมจ้อย 2542: 27)

1.2 ความสำคัญของโครงการ

โครงการมีความสำคัญหลายประการ มีนักการศึกษาได้กล่าวไว้สรุปได้ดังนี้ สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2554: 1-16) ความสำคัญของโครงการช่วยให้เห็นถึง ปัญหา และภูมิหลังของการทำงาน 2) ช่วยให้การปฏิบัติงานตามแผนและโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 3) ช่วยให้เห็นงานมีความชัดเจน โดยบุคคลที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจและรับรู้ถึงปัญหาพร้อมกัน 4) ช่วยให้เห็นงานมีทรัพยากรการใช้ได้อย่างเพียงพอ เหมาะสมกับสภาพปฏิบัติจริง เพราะมีรายละเอียดการใช้ทรัพยากรที่ชัดเจน 5) ช่วยให้เห็นงานมีความเป็นไปได้สูง เพราะมีผู้รับผิดชอบและมีความเข้าใจในการดำเนินงาน 6) ทำให้มีการกำหนดขอบเขตในการทำงานที่แน่นอนและมีความชัดเจน 7) ทำให้การดำเนินการขององค์กรบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด 8) ช่วยลดความขัดแย้งและจัดความซ้ำซ้อนในหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน 9) ช่วยให้ผู้บริหารสามารถเตรียมรับสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและความยุ่งยากที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนป้องกันการขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในหน่วยงาน 10) โครงการเป็นเครื่องมือในการบริหารงานของผู้บริหาร เพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ประหยัดเวลาและทรัพยากร 11) โครงการจะช่วยให้เกิดประสานสัมพันธ์ในองค์กร ทำให้การปฏิบัติเป็นไปด้วยความราบรื่นและสามารถตรวจสอบความสำเร็จของงานได้

1.3 องค์ประกอบของโครงการ

องค์ประกอบของโครงการมีหลักเกณฑ์หรือแนวทางในการจัดทำโครงการ ดังต่อไปนี้

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2554: 18-24)

1. ชื่อแผนงาน

การกำหนดชื่อแผนงานให้ครอบคลุมโครงการเดียวหรือหลายโครงการที่มีลักษณะงานไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อแก้ไขปัญหาหรือสนองวัตถุประสงค์หลักที่กำหนดไว้

2. ชื่อโครงการ

การตั้งชื่อโครงการต้องมีความชัดเจน เหมาะสมและเฉพาะเจาะจงทำให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายแก่ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้นำโครงการไปปฏิบัติ ชื่อโครงการจะบอกให้ทราบว่าทำอะไรบ้าง โครงการที่จัดทำขึ้นทำเพื่ออะไร ชื่อโครงการโดยปกติจะแสดงลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติ

3. หลักการและเหตุผล

สาระสำคัญในส่วนนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่ามีความจำเป็นอย่างไรบ้างที่จะต้องจัดทำโครงการนี้ขึ้น โดยผู้จัดทำโครงการอาจพิจารณาได้ทั้ง 2 ส่วน คือ ส่วนดีหรือผลประโยชน์ที่จะได้รับการดำเนินการตามโครงการนั้นๆ ส่วนเสียหรือความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากไม่ทำ

โครงการนั้นๆ ควรต้องระบุไว้ให้ชัดเจนว่าจะเกิดผลเสียหรือความเสียหายแก่สังคมในแง่มุมใดบ้าง สำหรับเหตุผลที่แสดงถึงความจำเป็นของโครงการนั้น ถ้าเป็นไปได้ควรบอกถึงความจำเป็นเร่งด่วนของโครงการและความสัมพันธ์กับโครงการอื่นๆ ไว้ด้วยว่ามีความจำเป็นเร่งด่วนเพียงใด และจะช่วยสนับสนุนโครงการอื่นๆ ได้มากน้อยเพียงไหน ที่สำคัญต้องเขียนระบุในโครงการให้เห็นชัดเจน คือ มีหลักการในการดำเนินโครงการนั้นๆ อย่างไร โดยเขียนให้สั้น กระชับและเข้าใจง่าย

4. วัตถุประสงค์

การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการเป็นส่วนสำคัญที่สุดส่วนหนึ่งของแต่ละโครงการ นอกจากจะเป็นเครื่องชี้เป้าหมายของโครงการแล้ว ยังช่วยในการติดตามและประเมินผลโครงการนั้นๆ ด้วย โดยวัตถุประสงค์ของโครงการจะต้องสามารถดำเนินการให้บรรลุได้ มีความชัดเจนและสามารถวัดได้ การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ อาจแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ในภาพรวมของโครงการไว้ส่วนหนึ่ง แล้วกำหนดวัตถุประสงค์ย่อยไว้อีกส่วนหนึ่ง วัตถุประสงค์เฉพาะนี้จะละเอียดเป็นการขยายความของวัตถุประสงค์ทั่วไป หรือวัตถุประสงค์รวม การเขียนวัตถุประสงค์ของโครงการควรจะต้องคำนึงถึงลักษณะของวัตถุประสงค์ที่ดี 5 ประการ คือ

S =	Specific(เฉพาะเจาะจง)	วัตถุประสงค์ที่ดีต้องมีความชัดเจนในการดำเนินโครงการเฉพาะเจาะจงสำหรับโครงการนั้น
M =	Measurable(วัดได้)	วัตถุประสงค์ที่ดีต้องสามารถวัดและประเมินได้
A =	Attainable (ระบุสิ่งที่ต้องการ)	วัตถุประสงค์ที่ดีต้องจะต้องระบุสิ่งที่ต้องการดำเนินงานอย่างชัดเจนและเฉพาะเจาะจงมากที่สุด
R =	Reasonable(สมเหตุสมผล)	วัตถุประสงค์ที่ดีต้องมีความเป็นไปได้เป็นผลแสดงถึงความเป็นไปได้ในการปฏิบัติงาน
T =	Time(เวลา)	วัตถุประสงค์ที่ดีต้องมีขอบเขตของเวลาที่แน่นอนในการปฏิบัติ ระบุเวลาเริ่มต้น และเวลาสิ้นสุดที่ชัดเจน

5. เป้าหมายการดำเนินงาน

เป้าหมายการดำเนินงานประกอบด้วยด้านพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายการดำเนินงาน การกำหนดพื้นที่ควรให้สัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมายและปัญหาเร่งด่วนที่จะต้องได้รับการแก้ไข ซึ่งอาจจะกำหนดเป็นหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ หรือจังหวัดก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าโครงการนั้นจะกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานไว้กว้างขวางเพียงใด

6. วิธีดำเนินงาน

ขั้นตอนหรือรายละเอียดของวิธีดำเนินงาน นับว่ามีความสำคัญ ผู้จัดทำโครงการจะต้องระบุวิธีการที่จะดำเนินงานโครงการนั้นๆ อย่างละเอียดว่าโครงการนั้นๆ จะมีวิธีการทำอย่างไร มากน้อยเพียงใด สามารถวิเคราะห์ห่ออกว่าวิธีใดเป็นวิธีที่ดีที่สุด ใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด มีปัญหาน้อยที่สุด แล้วเลือกกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานตามวิธีนั้น

7. ระยะเวลาดำเนินงาน

โครงการจะต้องมีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุด ในการดำเนินงานโครงการจึงต้องกำหนดระยะเวลาไว้ โดยการกำหนดระยะเวลาดำเนินงานจะต้องพิจารณาใน 2 ลักษณะ ลักษณะแรกเป็นระยะเวลาที่จะดำเนินงานโครงการทั้งหมดว่าต้องใช้เวลานานเท่าไร ระบุปี เดือน หรือวัน ส่วนอีกลักษณะหนึ่งเป็นระยะเวลาที่จะปฏิบัติงานตามขั้นตอนการดำเนินงาน ถ้าเป็นโครงการที่ต้องใช้เวลานานจะต้องกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้ วิธีกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานที่นิยมใช้ในปัจจุบัน คือ จัดทำเป็นรูปของแผนภูมิ(Gantt Chart) และบางโครงการเสนอในรูปของ PERT โดยมีข้อที่ควรระมัดระวัง คือ ไม่ว่าเป็นการจัดทำแผนภูมิกิจกรรมหรือรูปแบบอื่นใด จะต้องทำให้ง่ายและช่วยให้เห็นขั้นตอนการดำเนินงานชัดเจน

8. งบประมาณ

การกำหนดงบประมาณที่จะต้องจ่ายของโครงการนั้นมี 2 ประเภท คือ งบดำเนินการและงบลงทุน ในการพิจารณาจัดทำโครงการนั้นควรต้องจำแนกงบประมาณให้ชัดเจน ต้องใช้งบดำเนินการหมวดเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าตอบแทน ค่าใช้สอยและวัสดุเท่าไร และใช้งบลงทุน ค่าที่ดินสิ่งก่อสร้างแลครุภัณฑ์เท่าไร แต่ละหมวดมีการใช้จ่ายเป็นค่าอะไรบ้าง เป็นเงินเท่าไร จะต้องระบุไว้ด้วย การเสนองบประมาณในส่วนนี้ควรเสนอให้เห็นภาพรวมทั้งโครงการและแยกเป็นรายปีตามปีงบประมาณ

9. การติดตามและประเมินผล

การกำกับติดตามหรือการติดตามผลเป็นกิจกรรมสำคัญของการบริหารงาน ถ้าได้มีการกำกับติดตามอย่างใกล้ชิดแล้ว จะช่วยให้ทราบปัญหาข้อขัดข้อง สามารถดำเนินการแก้ไขได้ทันที่ จุดอ่อนของการบริหารงานหรือโครงการที่สำคัญประการหนึ่งที่เป็นอยู่ใน

ปัจจุบัน กล่าวคือ การขาดการนิเทศติดตามผลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ขาดการให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องนี้เท่าที่ควร ในด้านการประเมินผลโครงการผู้บริหารโครงการจำเป็นต้องจัดให้มีการประเมินผล เพื่อให้ทราบว่าโครงการนั้นบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร ทั้งนี้เพื่อจะใช้ข้อมูลในการปรับปรุงโครงการให้ดียิ่งขึ้น ในการประเมินผลโครงการนั้นจะต้องประเมินผลทั้งระบบ ตั้งแต่ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินโครงการเสร็จแล้วผู้ประเมินจะต้องวิเคราะห์สรุปและนำเสนอผลการวิเคราะห์โครงการต่อผู้เกี่ยวข้อง การนำเสนอสมควรใช้รูปแบบที่จะทำให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจง่าย

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่คาดว่าจะได้รับเป็นส่วนที่บ่งบอกถึงผลได้ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการที่คาดว่าจะได้รับ โดยระบุว่าเมื่อดำเนินโครงการนี้เสร็จสิ้นแล้ว คาดว่าจะได้รับอะไรบ้าง การคาดหวังว่าจะได้อะไรจากโครงการนั้น ส่วนหนึ่งที่มีผู้จัดทำโครงการจะต้องนำมาพิจารณา คือ ดูจากวัตถุประสงค์ของโครงการนั้นคือสิ่งที่โครงการนั้นได้คาดหวังว่าจะเกิดขึ้น นอกจากนั้นต้องพิจารณาถึงผลกระทบอื่นๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นจากโครงการนั้นๆ ด้วย

11. ผู้รับผิดชอบโครงการ

โครงการต้องระบุผู้รับผิดชอบโครงการไว้ด้วย ส่วนมากนิยมระบุเป็นชื่อหน่วยงาน นอกเสียจากจะเป็นโครงการเฉพาะบุคคลอาจจะระบุเป็นชื่อบุคคลไปได้ ผู้จัดทำโครงการจะต้องพิจารณาว่าเป็นโครงการระดับไหน หน่วยงานที่รับผิดชอบ

1.4 ประเภทของโครงการ

โครงการแบ่งออกได้หลายประเภทตามความต้องการและความเหมาะสมดังต่อไปนี้

- 1) แบ่งตามลักษณะผู้เสนอโครงการ
 - 1.1 โครงการที่เสนอโดยตัวบุคคล
 - 1.2 โครงการที่เสนอโดยหน่วยงาน
- 2) แบ่งตามลักษณะวิธีการดำเนินงานของหน่วยงาน
 - 2.1 โครงการประเภทการสำรวจ
 - 2.2 โครงการประเภททดลอง
 - 2.3 โครงการบริการหรือจัดทำธุรกิจ
 - 2.4 โครงการสิ่งประดิษฐ์
- 3) แบ่งตามเวลา
 - 3.1 โครงการระยะยาว

3.2 โครงการระยะปานกลาง

3.3 โครงการระยะยาว

4) แบ่งตามความจำเป็นและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

4.1 โครงการปกติ

4.2 โครงการเร่งด่วน

4.3 โครงการวิกฤต หรือ โครงการเร่งด่วนพิเศษ

1.5 ความหมายของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

รัตนะ บัวสนธ์ (2540: 9) ได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการว่าเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงการเพื่อนำข้อมูลที่ได้นั้นมาเทียบกับเกณฑ์ แล้วตัดสินใจให้คุณค่าต่อข้อมูล

สมคิด พรหมจ้อย (2542: 29) กล่าวว่า การประเมินโครงการเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงาน ตลอดจนการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของโครงการหรือแผนงานนั้นๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด การประเมินผลเป็นกระบวนการบ่งชี้ถึงคุณค่าของโครงการ กล่าวคือ โครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ได้ผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ เพียงใด สามารถทำได้ทั้งการประเมินก่อนเริ่มโครงการ การประเมินขณะที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่ และการประเมินผลโครงการหลังจากการดำเนินงานได้สิ้นสุดแล้ว

สมคิด พรหมจ้อย (2542: 57 - 58) ได้กล่าวเกี่ยวกับการประเมินโครงการ ดังนี้

1. การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมิน เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ เพื่อตอบคำถามต่างๆ เช่น

1.1 เป็นโครงการที่สนองปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กรหรือไม่

1.3 เป็นโครงการที่เป็นไปได้ในแง่ของโอกาส ที่จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อใช้ข้อมูลตัดสินใจปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการว่าเหมาะสมหรือไม่ เป็นการตรวจสอบ เพื่อตอบคำถามที่สำคัญ ดังตัวอย่างเช่น

2.1 ปัจจัยที่กำหนดไว้ในโครงการมีความเหมาะสม เพียงพอหรือไม่

2.2 กิจกรรม / แบบ / ทางเลือกที่ได้เลือกสรรแล้ว ที่กำหนดไว้ในโครงการมีความเป็นไปได้และเหมาะสมเพียงใด

3. การประเมินกระบวนการ (Product Evaluation) เป็นการประเมินระหว่างการดำเนินโครงการ เพื่อหาข้อดีและข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นการตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ เช่น

3.1 การปฏิบัติงานเป็นไปได้ตามแผนที่กำหนดหรือไม่ กิจกรรมใดทำได้หรือไม่ได้ เพราะเหตุใด

3.2 เกิดปัญหา อุปสรรคอะไรบ้าง

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อดูว่าผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการเป็นไปได้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่ เพื่อตรวจสอบเพื่อตอบคำถามที่สำคัญ เช่น

4.1 เกิดผล/ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่

4.2 คุณภาพของผลลัพธ์เป็นอย่างไรเกิดผลกระทบอื่นใดบ้างหรือไม่

สมคิด พรหมจ้อย (2552 :49) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการประเมิน โครงการว่ามี

4 ประการ คือ

1. ช่วยให้เห็นแนวทางหรือกรอบความคิดในการประเมิน ช่วยในการตัดสินใจเลือกใช้รูปแบบการประเมินได้อย่างเหมาะสมกับสิ่งที่มุ่งประเมิน

2. ช่วยให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินมีความชัดเจนแลครอบคลุม เนื่องจากรูปแบบการประเมินแต่ละรูปแบบ มีกรอบความคิดเชิงเหตุผล การเลือกใช้หรือประยุกต์ใช้รูปแบบใดก็มีแนวโน้มที่จะกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินให้สอดคล้องกับรูปแบบนั้นได้

3. ช่วยในการกำหนดตัวแปรหรือประเด็นสำคัญในการประเมินได้อย่างชัดเจน

4. ทำให้ผลงานการประเมินมีความเป็นระบบครอบคลุมเป็นที่ยอมรับและสื่อ

ความหมายได้ชัดเจน

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549: 103) ได้กล่าวถึง การประเมิน โครงการอาจแบ่งได้หลายประเภทตามเกณฑ์องค์ประกอบของโครงการ ดังต่อไปนี้

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation) เป็นการพิจารณาตรวจสอบสภาพแวดล้อมต่างๆ ของโครงการ เช่น ความจำเป็น ความเหมาะสมของโครงการตามเหตุการณ์สถานที่เวลา ตามกลุ่มเป้าหมายของโครงการ หรือพิจารณาข้อจำกัดต่างๆ เป็นต้น

2. ประเมินปัจจัยป้อน (Input Evaluation) เป็นการตรวจสอบความพร้อม สภาพ ความพอเพียงของทรัพยากรต่างๆ ที่ใช้ในโครงการ รวมถึงความเข้าใจของ ผู้ดำเนินการ ส่วนงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความเหมาะสมของปัจจัยประกอบ เช่น สถานที่ ดำเนินการ วัสดุ ครุภัณฑ์

3. ประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เน้นการประเมินเกี่ยวกับการ ดำเนินการขั้นตอน การประสานงาน วิธีการปฏิบัติ ปัญหา อุปสรรคต่างๆ

4. ประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เน้นการประเมินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ ผลทางตรง (Product Evaluation) หรือผลตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งผลทางอ้อมหรือผลข้างเคียง (Side Effect) และผลกระทบ (Impact)

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2549: 117) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศในการปรับปรุงโครงการ และสารสนเทศในการตัดสินใจตัดสินผลสัมฤทธิ์ ของโครงการ

พิสนุ พงศ์ศรี (2551: 68) ได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการ โดยรวม แล้ว เป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าของโครงการในระยะหนึ่งระยะใดหรือทุกระยะ โดยนำ สารสนเทศจากการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อตัดสินใจจัดทำโครงการ ทดลอง หรือนำร่อง ปรับเปลี่ยน ระวัง ปรับปรุง ขยายผล หรือยกเลิกโครงการนั่นเอง

พงศ์เทพ จิระโร (2554: 7) ได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการว่า กระบวนการวัดตัวบ่งชี้คุณภาพโครงการที่กำหนดไว้ และการนำเกณฑ์(Criterion) มาเทียบกับผลการ วัด ทำให้ได้ผลการประเมินที่นำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการ หรือนำไปสู่การ ตัดสินใจ(Judgment) ในการดำเนินโครงการ

ครอนบาค (Cronbach, 1963) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง การ รวบรวมข้อมูล และใช้ข้อมูลนั้น เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ

ซัคแมน (Suchman, 1967) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง การใช้ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือการใช้เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาข้อมูลที่เป็นจริง และเชื่อถือได้เกี่ยวกับโครงการ เพื่อการตัดสินใจว่าโครงการดังกล่าวดีหรือไม่อย่างไร หรือการ ค้นหาค่าผลของกิจกรรมที่วางไว้ในโครงการประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือความมุ่ง หมายของโครงการหรือไม่

สคริพเวน (Scriven, 1967) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง การ ตรวจสอบ หรือการสอบวัดอย่างเป็นระบบของสิ่งที่เกิดขึ้น อันเนื่องมาจากโครงการ เพื่อที่จะ รวบรวมสิ่งที่ได้จากการตรวจสอบนี้นำไปปรับปรุงโครงการ

สเต็ก (Stake, 1967) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง การบรรยายสิ่งที่มุ่งประเมินอย่างสมบูรณ์ โดยจะต้องบรรยายความสัมพันธ์และความสอดคล้องของสิ่งที่คาดหวัง สิ่งที่เกิดขึ้นและมาตรฐานให้ครอบคลุม เพื่อจะได้ตอบสนองความต้องการสารสนเทศให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ผลการประเมินหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการหลายๆ ฝ่าย

อันกิน (Alkin, 1969) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการกำหนดขอบเขตการตัดสินใจการเลือกข้อมูลที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนการเขียนรายงานสรุปผล เพื่อให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจใช้เป็นแนวทางในการเลือกวิธีการ

ไทเลอร์ (Tyler, 1969: 242) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง การเปรียบเทียบสิ่งที่ผู้เรียนสามารถทำได้จริงหลังจากที่ได้จัดการเรียนการสอนกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งได้กำหนดขึ้นไว้ก่อนที่จะจัดการเรียนการสอนนั้น

วิสส์ (Wiess, 1972: 21) ได้ให้ความหมายของการประเมินโครงการว่าเป็นการประเมินค่าการดำเนินงานของกิจกรรมใดๆ อย่างมีระบบเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานนั้นทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

โพรวัส (Provus, 1979: 242) กล่าวว่า การประเมินโครงการ คือ

1) การ ตกลงใจเกี่ยวกับมาตรฐานของโครงการ 2) การพิจารณาความไม่สอดคล้องระหว่างลักษณะบางประการของโครงการกับมาตรฐานที่ลักษณะนั้นควรจะเป็นตามโครงการ และ 3) การใช้ข้อมูลเกี่ยวกับไม่สอดคล้อง เพื่อแก้ไขจุดอ่อนของโครงการ

ฟรีแมน (Freeman, 1982) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง การพิจารณาว่า ปัจจัยนำเข้าของโครงการได้รับการดำเนินการตามแผนที่วางไว้หรือไม่ และเพื่อกำหนดว่าโครงการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือขยายผลไปในทิศทางใดสอดคล้องกับความตั้งใจหรือไม่

สตัฟเฟิลบีม และซิงค์ฟิลด์ (Stufflebeam and Shinkfield, 1990: 159) กล่าวว่า การประเมินโครงการเป็นกระบวนการบรรยายเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเป้าหมายการวางแผนการดำเนินการและผลกระทบ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการตัดสินใจ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและเพื่อส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในสถานการณ์ของโครงการ ตลอดจนการเตรียมข้อมูลหรือข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เพื่อใช้ในการตัดสินใจและแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสม

โฮเวลล์ และคนอื่นๆ (Howell and Others, 1993: 71-72) มีความเห็นว่า กระบวนการประเมินผลโครงการที่ช่วยในการตัดสินใจ คือ ค้นหาข้อมูล คัดเลือกข้อมูล ข่าวสาร เพื่อหาสมมติฐาน สาเหตุ ความต้องการ โดยการสำรวจ และทดสอบสมมติฐาน รวมทั้งสรุปผลเพื่อการตัดสินใจ

โดยสรุป การประเมินโครงการ ทำให้เห็นภาพทั้งหมดของการประเมินโครงการ จะช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวทางการประเมินโครงการได้อย่างชัดเจนและครอบคลุม ซึ่งกรอบแนวทางการประเมินโครงการนี้ก็นำวัตถุประสงค์ของการประเมินมากำหนดตัวแปรแหล่งข้อมูล วิธีการและเครื่องมือเก็บรวบรวม วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์การประเมิน และช่วยในการดำเนินการประเมินโครงการให้เป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ ทำให้ได้ผลการประเมินที่มีคุณภาพ มีความน่าเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

1.6 ความสำคัญของการประเมินโครงการ

ความสำคัญของการประเมินโครงการ มีรายละเอียดดังนี้

1. การประเมินแผนงานและโครงการช่วยให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนงานและโครงการตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นในการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการ
2. การประเมินแผนงานและโครงการช่วยในด้านการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย การประเมินจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถควบคุมเวลาและค่าใช้จ่ายของแผนงานและโครงการ
3. การประเมินแผนงานและโครงการทำให้ทราบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ รวมทั้งทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการ การประเมินแผนงานและโครงการช่วยทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของแผนงานและโครงการ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจในการปรับปรุงและพัฒนา รวมทั้งใช้ประกอบการตัดสินใจขยายหรือยุติการดำเนินงานในช่วงต่อไป
4. การประเมินแผนงานและโครงการช่วยให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกประสิทธิภาพของแผนงานและโครงการว่าเป็นอย่างไร คู่มีค่ากับการลงทุนหรือไม่
5. การประเมินแผนงานและโครงการช่วยทำให้ทราบถึงผลกระทบของการดำเนินงานว่ามีผลกระทบทางตรงและทางอ้อมในด้านใดบ้าง
6. การประเมินแผนงานและโครงการช่วยกระตุ้น จูงใจ และสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงาน การประเมินไม่ใช่การจับผิดแต่เป็นการแนะนำช่วยเหลือให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบผลสำเร็จของการดำเนินงานจุดเด่น จุดด้อย และนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาแผนงานและโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สุวิมล ตรีภานันท์ (2545: 1) กล่าวว่า สภาพการดำเนินงานในปัจจุบันมีลักษณะเป็นแผนงานโครงการต่างๆ ประกอบเข้าด้วยกันจึงมีความจำเป็นต้องใช้การประเมินเพื่อตรวจสอบผลที่ได้จากโครงการเหล่านั้น ทำให้การประเมินเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงาน ผลที่ได้จากการ

ประเมินจะถูกนำไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไข การขยายขอบเขต หรือยุติโครงการ โดยอาจเป็นการกระทำเพื่อกรณีใดกรณีหนึ่งหรือทุกกรณีก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้ใช้ผลการประเมินนั้น นอกจากนี้การประเมินผลมีผลทางตรงต่อความสำเร็จของแผนงานโครงการต่างๆ ยังส่งผลทางอ้อมหากการประเมินมีคุณภาพ ก็จะทำให้การบริหารงานตามแผนที่กำหนดมีคุณภาพไปด้วย แต่ถ้าการประเมินไม่มีคุณภาพไม่ว่าเนื่องจากวิธีการประเมิน หรือความบกพร่องของผู้ประเมิน นอกจากจะไม่ได้ประโยชน์ต่อการบริหาร ยังก่อให้เกิดผลเสียต่อแผนงานที่กำหนดไว้อีกด้วย

จึงสรุปได้ว่า การประเมินโครงการมีความสำคัญต่อการดำเนินงานของโครงการ ตั้งแต่ก่อนเริ่มโครงการจนกระทั่งสิ้นสุดโครงการ ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการว่า ได้ผลเป็นอย่างไร เพื่อที่จะได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาควบคุมปัจจัยต่างๆ ในการดำเนินโครงการ และป้องกันข้อผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นในการดำเนินโครงการ ช่วยให้โครงการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

1.7 ประเภทของการประเมินโครงการ

เมื่อพิจารณาถึงช่วงเวลาของการประเมินโครงการ เพื่อจำแนกประเภทของการประเมิน โดยละเอียดแล้ว สามารถจำแนกการประเมินโครงการเป็น 4 ระยะดังต่อไปนี้

1. การประเมินผลโครงการก่อนดำเนินงาน (Pre-evaluation) เป็นการประเมินว่ามีความจำเป็นและความเป็นไปได้ในการกำหนดให้มีโครงการหรือแผนงานนั้นๆ หรือไม่ บางครั้งเรียกการประเมินโครงการประเภทนี้ว่า การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) หรือการประเมินความต้องการจำเป็น (Need assessment)

2. การประเมินผลโครงการขณะดำเนินงาน (On-going Evaluation) เป็นการประเมินโครงการ เพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน (Monitoring) และการใช้ทรัพยากรต่างๆ

3. การประเมินผลโครงการเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน (Post-evaluation) เป็นการประเมินว่าผลของการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่วางไว้หรือไม่

4. การประเมินผลกระทบจากการดำเนินโครงการ (Impact Evaluation) เป็นการประเมินผลโครงการภายหลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการหรือแผนงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจจะได้รับอิทธิพลจากการมีโครงการหรือปัจจัยอื่นๆ

รูปแบบการประเมินโครงการแบ่งออกได้หลายลักษณะ ตามเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งถ้าแบ่งตามจุดเน้นของผลการประเมิน แบ่งได้ 3 กลุ่ม (สมคิด พรหมจ้อย 2552 : 50)

1. รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย (Objective Based Model) เป็นรูปแบบที่เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวังได้เกิดขึ้น หรือประเมินโดยตรวจสอบผลที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมาย

เป็นหลัก โดยดูว่าผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Ralph, W.tyler ,1943) ครอนบาท (Cronbach,L.J 1963) (Kirkpatrick)

2. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (Judgemeantal Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข่าวสารต่างๆ เพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ได้แก่ รูปแบบการประเมินของสเตค(Stake, 1967) สคริฟเวน(Scriven) โพรวัส(Provus,1971)

3. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ (Decission-Oriented Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายให้ได้มาซึ่งข้อมูลและข่าวสารต่างๆ เพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ได้แก่ รูปแบบการประเมินของเวลช์ (Welch, 1967) สตฟเฟิลบีม(Stufflebeam,CIPP,1968)อัลคิน(Alkin,1967)

ในลักษณะเดียวกัน คอมราดและวิลสัน(Comrad and Wilson : 20-30)อ้างถึงใน ภูมิศักดิ์ ราชี2554 : ออนไลน์กล่าวว่ารูปแบบการประเมินโครงการที่นิยมใช้กันแบ่งได้ 5 รูปแบบ ดังนี้คือ

1. รูปแบบการประเมินตามวัตถุประสงค์(Goal-Based Model) รูปแบบพื้นฐานการประเมินรูปแบบนี้ คือ ไทเลอร์(Tyler)รูปแบบการประเมินตามวัตถุประสงค์เป็นรูปแบบการประเมินที่เก่าแก่ที่ใช้กันอย่างกว้างขวางที่สุด ในการประเมินโครงการต่างๆ

2. รูปแบบการประเมินแบบตอบสนอง (Resve Model) รูปแบบการประเมินโครงการนี้ พัฒนามาจากรูปแบบการประเมินของสคริเวน(Scriven) ซึ่งประเมินยึดจุดมุ่งหมายและผลข้างเคียง(Side Effect) เป็นหลัก สเตค(Stake) ได้พัฒนารูปแบบการประเมินโครงการหลายคนได้รับการสนับสนุนตามแนวคิดนี้ เช่น กุบา(Guba) ลินคอล์น(Lincoln) การประเมินโครงการตามลักษณะนี้ เน้นกิจกรรมมากกว่าจุดมุ่งหมายของโครงการ

3. รูปแบบการประเมินโดยผู้ชำนาญ (Comnosiseurship Model) การประเมินโครงการตามรูปแบบนี้ มีความแตกต่างจากรูปแบบที่สองรูปแบบที่กล่าวมาแล้ว ไอส์เนอร์ (Eisner)ได้เสนอแนวคิดของการประเมินตามรูปแบบนี้ ซึ่งมีสถาบันการศึกษาต่างๆ นิยมไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

4. รูปแบบการประเมินเพื่อการตัดสินใจ (Decision-Making Model) การประเมินโดยพิจารณาอย่างรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็จุดมุ่งหมายของโครงการหรือปัญหาข้อโต้แย้งต่างๆ ในการประเมินโครงการต้นแบบของการประเมินตามรูปแบบการประเมินเพื่อตัดสินใจ(Decision-Making Model) มีอยู่ 2 แบบ คือ รูปแบบซีพี(CIPP Model) ของสตฟเฟิลบีม(Stufflebeam) และ CSE Model ของอัลคิน(Alkin)

5. รูปแบบการประเมินกรอบตรรกะของโครงการ(Log-frame) โดยพิจารณาถึงองค์ประกอบ 3 ส่วน ดังนี้

5.1 จุดมุ่งหมายของโครงการ(Objective)ซึ่งประกอบด้วย เป้าหมายสูงสุด (Goal)หรือเป้าประสงค์ หมายถึง จุดมุ่งหมายของแผนงานหรือผลกระทบบของโครงการที่เราคาดหวังว่าจะเกิดขึ้น(Planned Impact) ซึ่งจะส่งผลเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมหรือประเทศในระดับที่สูงกว่าระดับวัตถุประสงค์ของโครงการ

5.2 วัตถุประสงค์ (Purpose) หรือ Immediate Objective คือ ผลงานหรือผลลัพธ์ของแผนงานหรือโครงการที่เราหวังว่าจะเกิดขึ้น วัตถุประสงค์จะแตกต่างจากเป้าประสงค์ตรงที่มีขอบเขตของระยะเวลาสั้นกว่า และมีขอบเขตความหมายแคบกว่า

5.3 ผลผลิต (Outputs) คือ ผลที่ได้รับ (Results) จากการใช้ปัจจัย (Inputs) ในโครงการนั้น และเป็นผลที่ผู้ดำเนินงานโครงการประสงค์ที่จะให้เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรและการบริหารโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 กิจกรรม (Activities) คือ กระบวนการ (Process) หรือการกระทำ (Actions) ที่จำเป็นในการเปลี่ยนแปลงสภาพทรัพยากรและปัจจัยการผลิตให้บังเกิดผลผลิต (output) ในขั้นต้น

5.5 ปัจจัย (Inputs) คือทรัพยากรในโครงการเพื่อให้เกิดผลผลิต สิ่งบอความก้าวหน้าตามเป้าหมาย (Objectively Verifiable Indicators) หมายถึง สภาพการณ์ที่ชี้ให้เห็นว่าโครงการบรรลุเป้าหมาย ทั้งในระดับผลผลิต (Output) วัตถุประสงค์ (Purpose) และเป้าหมายระดับสูง (Goal) ซึ่งอาจจะมีทั้งลักษณะที่แสดงในเชิงปริมาณ (Quantitative) และคุณภาพ (Qualitative)

5.6 ข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับความสำเร็จของโครงการ เพื่อให้สามารถกำหนดความรับผิดชอบของผู้บริหารโครงการได้อย่างชัดเจน หากโครงการมีความล้มเหลวเนื่องจากปัจจัยภายนอก หรือสถานการณ์ที่นอกเหนือการควบคุมของโครงการแล้ว ผู้บริหารไม่ต้องรับผิดชอบการประเมินโครงการตามระยะเวลาเป็นการนำช่วงเวลามากำหนดประเภทของการประเมินโครงการชุดของช่วงเวลาที่นำมากำหนดประเภทที่พบได้โดยทั่วไป

การจำแนกการประเมินโครงการออกเป็น 3 ช่วงเวลา ดังนี้ (พงศเทพ จิระโร 2554 :14-50)

1) การประเมินก่อนเริ่มโครงการ (Preparing Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการ เพื่อศึกษาถึงความพร้อมของบุคคลและทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง ประสิทธิภาพของปัจจัยนำเข้า ความเหมาะสมของกระบวนการที่คาดว่าจะนำไปใช้ในการบริหารจัดการโครงการ ความสมเหตุสมผลของการวางแผนดำเนินโครงการ

รวมทั้งความเป็นไปได้ของโครงการ นอกจากนี้ยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินใจเลือกโครงการที่เหมาะสม จุดมุ่งหมายจะวิเคราะห์ข้อมูลก่อนดำเนินโครงการ เช่น การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) และศึกษาหาความเป็นไปได้ (Feasibility) คือ พิจารณาสภาพความพร้อมในการดำเนินโครงการสารสนเทศที่จะได้มาใช้ในการวางแผนการดำเนินงานของโครงการ รวมถึงวางแผนตามขั้นตอนนี้ต่อไป

2) การประเมินในระหว่างดำเนินโครงการ (Formative Evaluation) เป็นการประเมินการดำเนินงานในด้านต่างๆ เมื่อนำโครงการที่วางแผนไว้ไปปฏิบัติ เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานตามแผน ความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคนำไปแก้ไข ปัญหาปรับปรุงนำไปแก้ไข ปรับปรุงให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นการประเมินเพื่อทำให้ทราบปัญหาอุปสรรคแต่ละช่วง และนำผลการประเมินมาปรับปรุงโครงการ

3) การประเมินเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ (Summative Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อตอบคำถามว่าโครงการประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือไม่ เป็นการประเมินแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ตัวบ่งชี้ที่ใช้ประเมินมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยให้ความสนใจในการดำเนินโครงการ (Product) ที่เป็นผลผลิต (Outcome) เช่น ความรู้ของผู้เข้าอบรม ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าอบรม เป็นต้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้รับผิดชอบโครงการว่าโครงการบรรลุตามแผนหรือไม่สมควรจะทำโครงการต่อไปหรือไม่อย่างไร

การประเมินติดตามผล (Follow-up Evaluation) ในส่วนของผลที่เกิดขึ้นจากโครงการที่เป็นผลลัพธ์ (Outcome Evaluation) ได้แก่ สิ่งที่เป็นผลที่เกิดจากผลผลิตของโครงการ โดยทั่วไปการประเมินผลลัพธ์จะสอดคล้องกับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของโครงการ อีกส่วนหนึ่งเป็นการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) ในส่วนนี้เป็นการประเมินสิ่งที่เป็นผลมาจากโครงการ โดยที่ไม่คาดคิดมาก่อน ไม่ปรากฏในวัตถุประสงค์และในประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับซึ่งมีผลกระทบทางบวกที่เป็นสิ่งที่พึงประสงค์และผลกระทบในทางลบหรือสิ่งที่ไม่พึงประสงค์จะเกิดขึ้นจากโครงการ

การประเมินโครงการสามารถจำแนกได้ตามจุดประสงค์ของการประเมินโครงการในแต่ละครั้ง โดยทั่วไปจำแนกออกเป็น 2 ประเภทได้ดังนี้

(1) การประเมินเพื่อปรับปรุงหรือเพื่อพัฒนาโครงการ เป็นการประเมินที่สอดคล้องกับโมเดลการประเมินที่ให้ความสำคัญกับการประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) ประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) มีจุดมุ่งหมายในการประเมินเพื่อนำผลมาเป็นสารสนเทศในการปรับปรุงโครงการ การประเมินกลุ่มนี้ ทำให้ทราบว่าหลังจากดำเนินโครงการไประยะหนึ่ง โครงการได้มีความก้าวหน้าเพียงใด เป็นไปตามแผนหรือกำหนดการหรือไม่ มี

กิจกรรมใดหรือมีส่วนใดของโครงการบ้างที่ต้องมีการปรับปรุง ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการดำเนินงานอาจมีหลายกิจกรรม บางกิจกรรมประสบผลสำเร็จ แต่บางกิจกรรมอาจมีความเสี่ยงที่ต้องรับการปรับปรุง

(2) การประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการตัดสินใจ เป็นการตัดสินใจสิ่งที่มีประเมินนั้นว่าดีหรือตก ตัดสินว่าผ่านหรือไม่ ตัดสินว่ารับรองหรือไม่ บรรลุหรือไม่ โดยเกณฑ์ตัดสินจะมีเพียง 2 ระดับข้อสังเกต คือ บางตัวบ่งชี้อาจกำหนดเกณฑ์ตัดสินได้เลย เช่น ตัวบ่งชี้ความรู้ของผู้เข้ารับการอบรมวัดเป็นคะแนน คิดเป็นร้อยละ เกณฑ์ตัดสินร้อยละ 50 ดังนั้น หากมีผลการวัดมากกว่าร้อยละ 50 ตัดสินว่าดี และหากมีผลการวัดความรู้ต่ำกว่าร้อยละ 50 ตัดสินว่าตก

การประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินนั้นบางครั้งอาจประเมินโดยจัดระดับไว้ก่อน เช่น การใช้เกณฑ์จัดระดับเกรดนักศึกษา ผลการเรียนรู้ได้เกรด 1 หรือเกรด 2 หรือเกรด 3 หรือเกรด 4 หรือกำหนดเกณฑ์ตัดสินว่า ต้องได้เกรดเฉลี่ย 2.00 ขึ้นไป จึงจะผ่านการศึกษาหลักสูตรนั้น

1.8 รูปแบบของการประเมินโครงการ

ศิริชัย กาญจนวาสี (2545: 95) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการประเมินไว้ว่าเป็นกรอบความคิด หรือแบบแผนในการประเมิน ที่แสดงให้เห็นถึงรายการที่ควรประเมิน หรือแนวปฏิบัติในการประเมิน โดยอาจเสนอให้เห็นว่าในการประเมินนโยบาย แผนงาน โครงการหรือเป้าหมายใดๆ เราควรพิจารณาเรื่องใดบ้าง (What) ในขณะเดียวกัน บางรูปแบบอาจจะมีการเสนอแนะด้วยว่า ในการประเมินแต่ละรายการ แต่ละเรื่อง ควรพิจารณาหรือตรวจสอบอย่างไร ซึ่งเป็นลักษณะการเสนอแนะวิธีการประเมินหรือตัดสินคุณค่า (How)

1) รูปแบบของการประเมิน เป็นกรอบแนวคิดที่สำคัญที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการ หรือรายการประเมิน ที่มีความแตกต่างกันซึ่งขึ้นอยู่กับข้อตกลงเบื้องต้นของนักวิชาการทางด้านการประเมิน โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

- (1) รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย
- (2) รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า
- (3) รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ (สมคิด พรหมจ้อย 2542: 42)

รูปแบบของการประเมินซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและจะนำเสนอเฉพาะรูปแบบที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการวิจัยในครั้งนี้ที่สำคัญ ได้แก่

1. รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler, 1943 อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาสี 2545: 96) ไทเลอร์ เป็นผู้นำที่สำคัญในการประเมิน โดยให้ความหมายของการประเมินว่า เป็นการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ โดยมีความเชื่อว่าจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจน รัดกุม และจำเพาะเจาะจงแล้ว จะเป็นแนวทางช่วยในการประเมินได้

เป็นอย่างดีในภายหลัง โดยมีแนวคิดที่สำคัญว่า โครงการจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ดูได้จาก ผลผลิตของโครงการว่าตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้แต่แรกหรือไม่ โดยสุภมาส อังศุโชติ (2550: 11) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการประเมินตามรูปแบบของไทเลอร์ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) กำหนดเป้าหมาย จุดหมาย หรือวัตถุประสงค์ทั่วไป (goal)
 2) จัดจำแนกวัตถุประสงค์ทั่วไปแล้วเขียนวัตถุประสงค์โดยใช้คำกริยาแสดง พฤติกรรมหรือเรียกว่าวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

3) กำหนดเนื้อหาหรือประสบการณ์การเรียนรู้ที่ต้องการให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์

4) เลือกวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาที่กำหนดไว้

5) ประเมินผลโดยการเปรียบเทียบข้อมูลกับวัตถุประสงค์ ต่อมาในปี 1986 ไทเลอร์ (อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย 2542: 44 - 45) ได้นำเสนอกรอบความคิด ของการประเมินใหม่ (New Tyler 1986) โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 6 ส่วน คือ

1) การประเมินวัตถุประสงค์ (Appraising Objectives)

2) การประเมินแผนการเรียนรู้ (Evaluating the learning Plan)

3) การประเมินเพื่อแนะแนวในการพัฒนาโครงการ (Evaluation of Guide Program Development)

4) การประเมินเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Evaluating Program Implement)

5) การประเมินผลลัพธ์ของโครงการทางการศึกษา (Evaluating the Outcome of an Educational Program)

6) การติดตาม (Follow up) และการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation)

2. รูปแบบการประเมินของสคริฟเวน (Michael Scriven, 1967 อ้างถึงใน สมคิด พรหมจ้อย 2542: 49) ได้ให้ความหมายของการประเมิน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลการตัดสินใจ เลือกใช้เครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูล และการกำหนดเกณฑ์ประกอบการประเมิน เป้าหมายสำคัญของการประเมิน คือ การตัดสินคุณค่าของโครงการ โดยจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการประเมินมี 2 ประการ คือ

1) การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมิน ระหว่างที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้น เพราะการ ประเมินช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาโครงการ

2) การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมิน เมื่อสิ้นสุดโครงการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินคุณค่าของโครงการ ตลอดจนค้นหาสิ่งที่ดีของโครงการ เพื่อนำไปใช้กับสถานการณ์อื่นที่คล้ายคลึงกันต่อไปวิธีการประเมิน ในการประเมินมีวิธีการที่สามารถนำไปใช้ได้ 2 วิธี คือ

3) การประเมินก่อนมีการปฏิบัติงาน หรือการประเมินคุณค่าภายใน (Intrinsic Evaluation) คือ การประเมินคุณค่าของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น เนื้อหา จุดมุ่งหมาย กระบวนการ การให้คะแนน และเจตคติของครู เป็นการประเมินก่อนที่จะนำไปปฏิบัติงานการประเมินคุณค่าการปฏิบัติงาน (Pay – off Evaluation) คุณค่าจากผลที่เกิดขึ้นจากการใช้เครื่องมือวัดกับนักเรียน เป็นการประเมินในส่วนซึ่งเป็นผลที่มีต่อผู้รับบริการ จากการดำเนินโครงการ เช่น ผลที่ได้จากคะแนนสอบ หรือผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของผู้บริหาร ฯลฯ การประเมินคุณค่าการปฏิบัติงานให้ความสนใจเกี่ยวกับผลของโครงการที่เกิดกับผู้รับบริการ จึงจัดว่าเป็นการตัดสินคุณค่าของโครงการ โดยอิงเกณฑ์ภายนอก

3. รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Daneil L. Stufflebeam, 1967)

การประเมิน เรียกว่า ชิปโมเดล (CIPP Model) เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดเน้นที่สำคัญ คือ ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการ เพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา วัตถุประสงค์การประเมิน คือ การให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ โดยการประเมินเพื่อให้ได้สารสนเทศที่สำคัญ 4 ด้าน คือ

1) การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation: C) เป็นการประเมิน เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ การประเมินสภาพแวดล้อมควรมีวัตถุประสงค์ ดังเช่น (1) ประเมินความต้องการจำเป็น (2) ประเมินโอกาสและแรงผลักดันจากภายนอก และ(3) ประเมินความเป็นไปได้ของวัตถุประสงค์ ในการที่จะบรรลุเป้าหมาย

2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation: I) เป็นการประเมิน เพื่อใช้ข้อมูลตัดสินใจปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการว่าเหมาะสมหรือไม่ โดยดูปัจจัยที่ใช้จะมีส่วนช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของโครงการหรือไม่ การประเมินปัจจัยเบื้องต้น มีวัตถุประสงค์ ดังเช่น (1) ประเมินศักยภาพของทรัพยากรและหน่วยงาน (2) ประเมินความเหมาะสมของยุทธวิธีที่นำมาใช้เพื่อบรรลุเป้าหมาย และ(3) ประเมินความเหมาะสมของวิธีการที่นำมาใช้ในการดำเนินงาน

3) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation: P) เป็นการประเมินระหว่างการดำเนินงานโครงการ เพื่อหาข้อดีและข้อบกพร่องของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดไว้ และเป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานของโครงการนั้นด้วย การประเมินกระบวนการ มี

วัตถุประสงค์สำคัญ ดังเช่น (1) ประเมินความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินโครงการตามแผน (2) ประเมินจุดเด่น/จุดด้อยตามขั้นตอนของการปฏิบัติงาน และ(3) ประเมินความก้าวหน้าของผลเบื้องต้นที่เกิดจากการดำเนินงาน

4) การประเมินผลผลิต (Product Evaluation: P) เป็นการประเมิน เพื่อดูว่าผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ หรือตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ โดยอาศัยข้อมูลจากการรายงานผลที่ได้จากการประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น และกระบวนการร่วมด้วย การประเมินกระบวนการ ควรมีวัตถุประสงค์สำคัญ ดังเช่น (1) ประเมินประสิทธิผลของโครงการ (2) ประเมินความสำเร็จ และ(3) ประเมินปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ

4. รูปแบบการประเมินของอัลคิน (Marvin A. Alkin, 1969 อ้างถึงใน สุภมาส อังศุโชติ (2550: 35) ได้พัฒนารอบการประเมินที่มีรูปแบบใกล้เคียงกับรูปแบบการประเมินชิป (CIPP) โดยนิยามการประเมินว่า การประเมินเป็นกระบวนการสืบเสาะเพื่อการตัดสินใจ การเลือกเฟ้นสารสนเทศที่เหมาะสม การรวบรวมและวิเคราะห์สารสนเทศเพื่อรายงานสรุปข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ทำหน้าที่ตัดสินใจเลือกทางเลือกต่างๆ รูปแบบการประเมินของอัลคิน เรียกว่า รูปแบบ UCLA

รูปแบบการประเมินของอัลคินประกอบด้วยการประเมิน 5 ประเภท ดังนี้

1) การประเมินระบบ (Systems Assessment) เป็นการประเมินที่ให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับสถานะของระบบ ตั้งแต่การกำหนดปัญหา การหาทางเลือกในการแก้ปัญหาการตัดสินใจเลือกทางเลือกในการแก้ปัญหา เพื่อนำมาเป็นขอบเขต จุดมุ่งหมายและกระบวนการในการดำเนินโครงการ

2) การประเมินการวางแผนโครงการ (Program Planning) เป็นการประเมินเพื่อช่วยในการเลือกโครงการเฉพาะ เพื่อให้สนองความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย เป็นการประเมินก่อนที่จะนำโครงการไปดำเนินการเพื่อดูว่าโครงการนั้นมีการวางแผนเหมาะสมหรือไม่ เพียงใดการประเมินการดำเนินการ (Program Implementation) เป็นการประเมินเพื่อจัดหาสารสนเทศว่าการจัดโครงการนั้นเหมาะสมกับกลุ่มหรือไม่

3) การประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการ (Program Improvement) เป็นการจัดหาสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินการของโครงการว่าโครงการบรรลุวัตถุประสงค์นำทางหรือไม่ (Interior objective) มีผลลัพธ์ที่ไม่คาดหวังเกิดขึ้นหรือไม่

4) การประเมินเพื่อรับรองโครงการ (Program Certification) เป็นการประเมินเพื่อจัดหาสารสนเทศเกี่ยวกับคุณค่าของโครงการ และศักยภาพของโครงการในการขยายขอบข่ายการใช้โครงการอย่างกว้างขวาง

5. รูปแบบการประเมินของสเต็ก (Stake, R.E.1967)

สเต็ก(Stake, R.E.) ให้ความหมายของการประเมินว่า หมายถึง “การบรรยาย และตัดสินคุณค่าโปรแกรมการศึกษา” และได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินไว้ว่า ผู้ประเมินจะต้องทำการบรรยายให้เห็นภาพรวมทั้งหมดของโครงการ ทั้งนี้เป็นภาพที่คาดหวังของโครงการและภาพที่เป็นจริงของโครงการ ซึ่งภาพรวมในส่วนนี้ สเต็กเรียกว่าส่วนการบรรยาย คือ เมทริกซ์การบรรยายของโครงการ หลังจากนั้น จึงทำการตัดสินให้คุณค่าของโครงการ โดยนำเสนอ ทั้งที่เป็นเกณฑ์มาตรฐานหรือเมทริกซ์การตัดสินคุณค่าของโครงการ ทั้งเมทริกซ์การบรรยายและเมทริกซ์การตัดสินคุณค่าของโครงการจะประกอบด้วยส่วนย่อย 3 ส่วน ด้วยกัน คือ สิ่งนำ (Antecedence) ปฏิบัติการ (Transactions) และผลลัพธ์ (Outcomes) ของโครงการในการประเมินผลโครงการนั้นจะพิจารณาทั้งความสอดคล้องสัมพันธ์กันของส่วนต่างๆ ทั้งสามส่วนในด้านแนวตั้งของเมทริกซ์ทั้งสอง ซึ่งเป็นการประเมินที่เรียกว่า ประเมินความสอดคล้องสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Logical Relations Evaluation) และการประเมินตามแนวนอนของเมทริกซ์ทั้งสอง ซึ่งเป็นการประเมินที่เรียกว่า ประเมินความสอดคล้องสัมพันธ์ประจักษ์ (Empirical Relations Evaluation)

การประเมินผลโครงการตามรูปแบบของสเต็กนี้ เราจะทำการประเมินทั้งในแนวตั้งและแนวนอนของเมทริกซ์ กล่าวคือ ถ้าเราทำการประเมินในแนวตั้งของทั้งสองเมทริกซ์ก็เป็นการพิจารณาความสอดคล้องกันหรือความสมเหตุสมผล (Reasonable) ของส่วนประกอบย่อยๆ ตามส่วนของเมทริกซ์นั่นเองว่าเขียนสอดคล้องกันหรือไม่ ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นสัมพันธ์ต่อกันเพียงไรทำนองนี้เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันหากเราทำการประเมินในแนวนอนของทั้ง 2 เมทริกซ์ ก็เป็นการพิจารณาความสอดคล้องกันระหว่างส่วนประกอบย่อยแต่ละส่วนของเมทริกซ์ทั้งสองว่า สิ่งที่เกิดขึ้นจริงเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานแล้วเป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อที่เราจะได้ตัดสินใจต่อไปเพื่อความเข้าใจดียิ่งขึ้นเกี่ยวกับการนำรูปแบบการประเมินของสเต็กมาใช้ (รัตนะ บัวสนธ์ 2540: 99)

สรุป การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการประเมินเชิงระบบ ซึ่งประกอบด้วย การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น การประเมินความเหมาะสมของกระบวนการ และการประเมินผลผลิตของโครงการ

1.6 กระบวนการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการ ซึ่งถือเป็นการวิจัยรูปแบบหนึ่ง จะเน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลและตัดสินคุณค่าของสิ่งต่างๆ โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด การดำเนินการประเมินมีขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้ (สมคิด พรหมจ้อย 2550: 111 - 122)

1. การวิเคราะห์โครงการที่มุ่งประเมิน

การทำความเข้าใจโครงการ ในส่วนนี้เป็นการบรรยายโครงการเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่มุ่งประเมิน ก่อนที่จะตัดสินคุณค่าของโครงการต่างๆ นักประเมินควรทำความเข้าใจหรือทำความเข้าใจสิ่งที่มุ่งประเมิน การวิเคราะห์โครงการจะทำให้ผู้ประเมินรู้จักโครงการนั้นมากยิ่งขึ้นหรือรู้จักอย่างลึกซึ้งก่อนที่จะประเมิน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการที่เป็นนักประเมินภายนอก การวิเคราะห์สิ่งที่มุ่งประเมิน จะทำให้สามารถกำหนดภาพความสำเร็จของโครงการ สามารถกำหนดดัชนีหรือตัวบ่งชี้ความสำเร็จของโครงการได้อย่างชัดเจน รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อการบรรยายโครงการไว้ในรายงานการประเมินเพื่อให้ผู้สนใจได้รับทราบเกี่ยวกับสภาพทรัพยากรและลักษณะของโครงการ ในการวิเคราะห์โครงการ จะต้องพยายามตอบคำถามในลักษณะต่อไปนี้

1) โครงการมีความเป็นมาอย่างไร ใครทำ ทำไมต้องทำโครงการ ทำแล้วได้อะไร ตลอดจนหลักการและเหตุผลของโครงการ

2) ลักษณะของโครงการเป็นอย่างไร เป็นโครงการทดลอง หรือดำเนินงานแบบต่อเนื่อง หรือดำเนินการเป็นโครงการพิเศษ เป็นต้น

3) วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการคืออะไร ชัดเจนปฏิบัติได้และประเมินได้หรือไม่

4) รูปแบบของการบริหารโครงการเป็นอย่างไร มีบุคลากรและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือไม่

5) ทรัพยากรของโครงการมีอะไรบ้าง ใครหรือหน่วยงานใดเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณ

6) กิจกรรม เนื้อหาสาระ และขั้นตอนในการดำเนินโครงการเป็นอย่างไรบ้าง

7) โครงการมีการเริ่มต้นและสิ้นสุดเมื่อไร

8) มีการกำหนดเกณฑ์ในการตัดสินความสำเร็จของโครงการหรือไม่

9) โครงการมีความเหมาะสมในเรื่องของวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิธีดำเนินงาน ผลงาน และมีความเป็นไปได้ของโครงการเพียงใด

2. การระบุหลักการและเหตุผลของการประเมินโครงการ

การระบุหลักการและเหตุผลของการประเมินในขั้นตอนนี้ จะตอบคำถามว่าทำไมจึงต้องประเมินโครงการ จะกล่าวถึงความเป็นมาของโครงการ ตลอดจนความจำเป็นและความสำคัญของการประเมิน ผลดีของการประเมิน หรือผลเสียที่อาจจะเกิดขึ้นถ้าไม่ทำการประเมิน รวมทั้งต้องระบุจุดมุ่งหมายหลักของการประเมินให้ได้ว่า การประเมินครั้งนี้มุ่งเน้นการประเมินความก้าวหน้า ประเมินสรุปผลการดำเนินงาน หรือผลกระทบของการดำเนินงานตามโครงการ ใครเป็นผู้ได้ประโยชน์ ผู้สนใจที่จะใช้ข้อมูลคือใคร ผู้รับผิดชอบดำเนินงานหรือผู้เกี่ยวข้องกับโครงการ

จะนำผลการประเมินไปใช้ประกอบการตัดสินใจในลักษณะใด เป็นต้น ระบุหลักการและเหตุผลของการประเมิน โครงการที่ชัดเจนจะนำไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่ชัดเจน

3. กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ เป็นกรอบหรือทิศทางที่ทำให้ทราบว่าการประเมินครั้งนี้มุ่งประเมินในด้านใด ศึกษาตัวบ่งชี้ใดบ้าง การประเมิน โครงการนั้นมุ่งให้ได้ข่าวสารหรือข้อมูลที่เชื่อถือได้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการใช้ผลการประเมินของผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้อง ดังนั้น การตั้งวัตถุประสงค์ของการประเมินจะต้องเขียนอย่างชัดเจนและชี้นำทิศทาง การประเมิน และต้องตรงกับความต้องการใช้ผลการประเมินของผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ของการประเมินต้องมีความเฉพาะเจาะจง วัดได้ ประเมินได้ เป็นปรนัยและเป็นที่ยอมรับของผู้ถูกประเมิน

การกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ กำหนดได้ 2 แนวทาง คือ กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินตามความต้องการใช้สารสนเทศของผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้อง กับโครงการ และกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินโดยใช้แบบจำลองการประเมินเป็นกรอบ ในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน

4. กำหนดขอบเขตของการประเมินโครงการ

ในขั้นตอนนี้ผู้ประเมินควรมุ่งตอบคำถามว่าการประเมินครั้งนี้มีขอบเขตแค่ไหน ซึ่งจะระบุใน 3 เรื่อง คือ

- 1) การประเมินครั้งนี้มุ่งเน้นการประเมินโครงการที่มุ่งประเมิน
- 2) ระบุแหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูลหลัก ส่วนใหญ่จะประกอบด้วยรายงาน บันทึก เอกสารที่เกี่ยวข้องต่างๆ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร คณะกรรมการ คณะทำงาน ผู้รับผิดชอบ ผู้ปฏิบัติ ผู้รับบริการ ประชาชน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น และ 3) ตัวแปรที่ศึกษา/ประเด็นที่ศึกษา ระบุว่าการประเมินโครงการเน้นการประเมินความเหมาะสมของ ปัจจัยพื้นฐาน กระบวนการดำเนินงาน การบริหารจัดการผลผลิตหรือผลกระทบของโครงการ

5. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และแนวทางการประเมินโครงการ

ในขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี แนวทางการประเมินแบบจำลองการประเมินรูปแบบต่างๆ ในการประเมินโครงการ ตลอดจนศึกษาค้นคว้าอย่างงานประเมินโครงการที่ทำการประเมินในลักษณะใกล้เคียงกับลักษณะงานประเมินที่กำลังจะประเมิน เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการประเมิน ซึ่งจะทำให้นักประเมินเห็นแนวทางในการดำเนินงานประเมินโครงการที่ชัดเจน

รูปแบบการประเมิน (Evaluation model) เป็นกรอบความคิดในการประเมิน ซึ่งแต่ละรูปแบบจะบอกให้ทราบว่าในการประเมินนั้นควรพิจารณาประเมินในเรื่องใด จะประเมินได้อย่างไรบ้าง การประเมินโครงการ สามารถนำรูปแบบการประเมินมาประยุกต์ใช้ได้ มีนักวิชาการทางด้าน การประเมิน ได้เสนอกรอบความคิดให้นักประเมิน ได้เลือกใช้มีอยู่หลายรูปแบบ รูปแบบการประเมินโดยทั่วไปนิยมแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1) รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย (Objective Based Model) เป็นรูปแบบที่เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวังได้เกิดขึ้นหรือไม่ หรือประเมิน โดยตรวจสอบผลที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายเป็นหลัก โดยดูว่าผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ได้แก่ รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Ralph W. Tyler: 1943) ครอนบาค (Cronbach: 1963) และเคริกแพทริก (Kirkpatrick)

2) รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (Judgemental Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศสำหรับกำหนด และวินิจฉัยคุณค่าของโครงการนั้น ได้แก่ รูปแบบการประเมินของสเทค (Stake: 1967) สคริฟเวน (Scriven: 1967) โพรวัส (Provus: 1971)

3) รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ (Decision - Oriented Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล และข่าวสารต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ได้แก่ รูปแบบการประเมินของเวลช์ (Welch: 1967) สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam: CIPP: 1968) อัลคิน (Alkin: 1967)

6. การออกแบบการประเมินโครงการ

การออกแบบการประเมินโครงการเป็นการกำหนดกรอบแนวทางในการประเมิน จะทำให้นักประเมินทราบว่าประเมินอย่างไร เป็นการวางแผนการดำเนินงานประเมิน โดยนักประเมินจะต้องวิเคราะห์รายละเอียดในแต่ละวัตถุประสงค์ของการประเมินว่าในแต่ละวัตถุประสงค์ประเด็นที่มุ่งศึกษาคือตัวบ่งชี้คืออะไร แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูลเป็นใครบ้าง จะเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งใด จะวัดตัวแปรด้วยเครื่องมือประเภทใด จะนำข้อมูลมาวิเคราะห์อย่างไร ตัดสินผลการประเมินด้วยเกณฑ์อะไร กล่าวโดยสรุปการออกแบบการประเมิน จะออกแบบใน 3 เรื่องที่สำคัญ คือ การออกแบบการวัดตัวแปร การออกแบบการสุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และการออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล

7. พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมีหลายประเภท เช่น แบบสอบถาม แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ แบบสังเกต แบบบันทึก แบบตรวจสอบรายการ แบบเจนนับ เป็นต้น

ในการประเมินโครงการผู้ประเมินจะต้องพิจารณาว่าเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมีหรือยังมีเครื่องมือที่มีคนอื่นได้พัฒนาไว้แล้วหรือจะต้องสร้างขึ้นใหม่ ถ้าผู้ประเมินจะต้องพัฒนาเครื่องมือขึ้นมาใช้เอง จะต้องพัฒนาเครื่องมือให้สอดคล้องกับตัวแปรที่ศึกษา/ประเด็นที่ศึกษา ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องสร้างให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการประเมิน เหมาะกับผู้ที่ให้ข้อมูล ข้อคำถามควรเฉพาะเจาะจง มีความเป็นปรนัย อ่านแล้วเข้าใจ ตรงกัน ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีการทดลองใช้ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ในด้านความตรง ความเที่ยง ความยากง่าย อ่านง่ายก่อนที่จะนำไปใช้จริง

8. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ประเมินจะต้องมีการวางแผนอย่างดี เพื่อให้สามารถรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วน ตอบคำถามของการประเมินได้เป็นอย่างดี จะต้องตอบคำถามให้ได้ว่าแหล่งข้อมูลอยู่ที่ไหน จะเก็บเมื่อไร จากใคร เวลาใด และจะใช้เทคนิควิธีใดบ้าง ในกรณีที่เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีหลายฉบับ จะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ควรจัดทำคู่มือการเก็บรวบรวมข้อมูล และถ้ามีผู้ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนมาก ผู้ประเมินควรมีการฝึกอบรมผู้ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้มีความรู้ความเข้าใจในเทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะใช้ก่อนที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง และควรมีการประสานงานกับแหล่งข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์และตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ในทางปฏิบัติ การเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมิน ผู้ประเมินไม่จำเป็นต้องอาศัยวิธีการใดวิธีการหนึ่งเท่านั้น อาจจะใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธีประกอบกัน หรือพัฒนาวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลใหม่ๆ ได้ตลอดเวลา เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนในการที่จะตอบคำถามของการประเมิน วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่น่าสนใจและสอดคล้องกับธรรมชาติของการประเมินโครงการ ได้แก่

การประชุมสัมมนาผู้เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้บริหาร การวิเคราะห์ผลงาน การวิเคราะห์รายงานที่เกี่ยวข้อง การสังเกตแบบมีส่วนร่วม ภาพถ่ายวีดิทัศน์ การอภิปรายเป็นกลุ่ม การใช้สถานการณ์จำลอง การใช้เทคนิคเดลฟาย เป็นต้น

9. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการประเมินโครงการตามปกติไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการทางสถิติที่ยุ่งยากซับซ้อน ควรเลือกใช้วิธีการทางสถิติตามความจำเป็น ทำงานต่อการสื่อความหมาย

ผลการประเมิน แต่สามารถตอบคำถามผลการประเมินได้อย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น ถ้าข้อมูลที่เก็บรวบรวมเป็นเชิงปริมาณ สามารถนำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติต่างๆ เช่น พิสัย การแจกแจงความถี่ การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ อัตราส่วน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การทดสอบความแตกต่างด้วยการทดสอบค่าที (t – test) หรือการทดสอบค่าเอฟ (F – test) เป็นต้น ส่วนข้อมูลที่ไม่ใช่เชิงปริมาณ อาทิ ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด ข้อมูลจากเอกสารรายงานต่างๆ สามารถวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนใหญ่ จะเป็นการเปรียบเทียบข้อมูลที่รวบรวมมาได้ด้วยเกณฑ์การประเมิน หากผลการเปรียบเทียบสอดคล้องกันหรือผ่านเกณฑ์หรือมากกว่ากันหรือแตกต่างกันอย่างชัดเจน การตัดสินคุณค่าของผลการประเมินอาจทำได้โดยตรงไปตรงมา แต่ถ้าผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีลักษณะก้ำกึ่งกัน การตัดสินคุณค่าจะยากทั้งหมด ในกรณีดังกล่าวผู้ประเมินอาจต้องดูข้อมูลสภาพแวดล้อมอื่นๆ ประกอบด้วย

10. การเขียนรายงานการประเมิน

รายงานผลการประเมินโครงการ เป็นเป้าหมายปลายทางของการประเมิน เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ผลการประเมินมาสรุปและแปลความหมาย เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ประกอบการวินิจฉัย หรือตัดสินใจ ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ในขั้นตอนนี้นักประเมินจะต้องจัดทำรายงานการประเมินเพื่อนำเสนอให้ผู้บริการได้นำผลการประเมินไปใช้ประกอบการตัดสินใจ รายงานการประเมินที่นิยมทำใน 2 ลักษณะ คือ รายงานการประเมินสรุปสำหรับผู้บริหารและรายงานการประเมินฉบับสมบูรณ์ โดยรายงานสรุปสำหรับผู้บริหารเป็นรายงานการสรุปผลการประเมินที่สั้น กระชับ ครอบคลุม มีความยาว 1 – 3 หน้า ได้สารสนเทศที่ใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร ประกอบด้วยสาระสำคัญ 3 เรื่อง คือ วัตถุประสงค์ของการประเมิน ผลการประเมินและข้อเสนอแนะ สำหรับรายงานการประเมินฉบับสมบูรณ์ โดยทั่วไปจะมีรายละเอียดที่ครอบคลุมในเรื่องความเป็นมาและความสำคัญของการประเมิน วัตถุประสงค์ของการประเมิน ขอบเขตของการประเมิน เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน วิธีดำเนินการประเมิน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการประเมิน อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

นอกจากนี้ ประชุม รอดประเสริฐ (2539: 47 – 50) และไพศาล หวังพานิช (2533: 31 – 33) ยังให้แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการประเมิน ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมาย ผู้ประเมินจะต้องกำหนดสิ่งต่อไปนี้ให้ชัดเจน คือ
 - 1.1 การประเมินโครงการนี้มีความจำเป็นเพียงใด
 - 1.2 ผลการประเมินจะนำไปใช้อะไร

- 1.3 เป็นการประเมินประเภทใดหรือระยะใดของโครงการ
- 1.4 จะใช้แนวคิดหรือรูปแบบการประเมินอย่างไร (ของใคร) เป็นหลัก
2. กำหนดวัตถุประสงค์ เพราะวัตถุประสงค์เป็นทิศทางดำเนินงาน ซึ่งในการที่จะกำหนดวัตถุประสงค์จะต้องเขียนอย่างชัดเจน ครอบคลุม สอดคล้องกับเป้าหมายและรูปแบบการประเมินที่จะยึดเป็นหลัก โดยผู้ประเมินจะต้องตอบคำถามต่อไปนี้ คือ
 - 2.1 อะไรคือความมุ่งหมายของการประเมินโครงการนี้
 - 2.2 วัตถุประสงค์ในการประเมินมีอะไรบ้าง
 - 2.3 ทำไมจึงต้องประเมินโครงการนี้
3. กำหนดคุณลักษณะที่จะประเมิน การที่จะสนองตอบจุดมุ่งหมายที่กำหนด จะต้องพิจารณาคุณลักษณะใดหรือมีอะไรเป็นตัวชี้บ่ง คุณลักษณะที่กำหนดนี้จะต้องสำคัญและตรงตามวัตถุประสงค์อย่างแท้จริงและครบถ้วน
 4. นิยามและคุณลักษณะ คุณลักษณะที่กำหนดจะต้องมีนิยามหรือให้ความหมายอย่างชัดเจนว่า คืออะไร หรือมีคุณสมบัติอย่างไร จะสังเกตคุณลักษณะเหล่านั้นได้อย่างไร ถ้าคุณลักษณะใดไม่สามารถนิยามได้ย่อมหมายถึงผู้ประเมินไม่รู้จักคุณลักษณะนั้นและไม่สามารถวัดหรือประเมินได้
 5. ออกแบบการประเมิน โดยพิจารณาว่าการที่จะประเมินตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดหรือตอบปัญหาที่ต้องการทราบนั้น ควรจะดำเนินการประเมินอย่างไร จากใคร ช่วงเวลาใด จึงจะเหมาะสม
 6. กำหนดแหล่งข้อมูล โดยพิจารณาว่าคุณลักษณะที่กำหนดเป็นลักษณะของอะไร หรือของบุคคลกลุ่มใด ในการประเมินครั้งนี้จะประเมินจากแหล่งใด หรือจากใครบ้าง และจำนวนเท่าใด
 7. กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากคุณลักษณะที่กำหนด และจากแหล่งข้อมูลที่จะใช้ ควรใช้เครื่องมือชนิดใดจึงจะได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริง มีความเป็นไปได้ และสะดวกที่สุด
 8. สร้างเครื่องมือ หรือเลือกเครื่องมือที่จะใช้ในการรวบรวมข้อมูล โดยเครื่องมือเหล่านั้นจะต้องมีความเที่ยงตรง (Validity) ความเชื่อมั่น (Reliability) ความเป็นปรนัย (Objectivity) หรือชัดเจนเข้าใจง่ายและเหมาะสมที่จะใช้ (Usability) กับหน่วยตัวอย่างหรือกลุ่มตัวอย่างที่จะให้ข้อมูล
 9. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ควรตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในด้านต่างๆ ด้วยวิธีการที่เหมาะสม แล้วทำการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือก่อนที่จะไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

10. กำหนดเกณฑ์ประเมิน การตรวจสอบคุณลักษณะที่กำหนดจะใช้เกณฑ์อย่างไร เช่น เป็นเกณฑ์เชิงบรรยาย หรือเกณฑ์ที่เป็นตัวเลข หรือเกณฑ์ที่กำหนด หรืออาจเป็นแบบเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ในกรณีที่คุณลักษณะนั้นมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานไว้ หรือแบบสัมพัทธ์ (Relative Criteria) ในกรณีที่มีได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานไว้ก่อน ซึ่งเกณฑ์แบบสัมพัทธ์นี้ต้องคำนึงถึงความเหมาะสม และความเป็นไปได้ด้วย

11. เก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะถ้าหากเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพแล้ว ย่อมมีผลกระทบต่อ การประเมิน ฉะนั้น ผู้ประเมินควรมีการวางแผนเพื่อรวบรวมข้อมูล ดังนี้

11.1 กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน

11.2 ระบุไว้ว่าข้อมูลใดที่ต้องการเก็บรวบรวม

11.3 เก็บรวบรวมข้อมูลเหล่านั้นอย่างไร

11.4 เก็บรวบรวมข้อมูลเหล่านั้นเมื่อใด

11.5 ระบุว่าใครเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ทั้งนี้ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบถูกต้องยุติธรรม และครบถ้วนตามแบบที่กำหนด

12 การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อข้อมูลได้รับการเก็บรวบรวมตามวิธีการและได้จำนวนที่ต้องการแล้วต้องตรวจสอบอย่างละเอียดและจำแนกข้อมูลตามวัตถุประสงค์ จากนั้น จึงทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยคำนึงถึงรายละเอียดดังต่อไปนี้

12.1 ประเภทและชนิดของข้อมูลที่จะรวบรวมต้องเป็นที่ตกลงและเห็นพ้อง

12.2 เครื่องมือที่จะใช้ต้องได้รับการตรวจสอบอย่างละเอียด และรอบคอบ

12.3 ข้อมูลที่ได้รับจะต้องจำแนกเป็นหมวดหมู่ และระบุว่าเป็นข้อมูลเสริม หรือเป็นข้อมูลที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน

12.4 วิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลจะต้องถูกกำหนดขึ้นไว้ล่วงหน้า

13. สรุปหรือตัดสิน พิจารณาข้อมูลแต่ละด้านกับเกณฑ์ที่กำหนด แล้วทำการสรุปรวมหรือตัดสินผลประเมิน โดยพยายามสรุปทั้งตามจุดมุ่งหมายและรวบรวมข้อ ทั้งนี้ต้องใช้ดุลยพินิจที่เหมาะสมประกอบการพิจารณา

14. เขียนรายงานผลการประเมินโครงการ

สุวิมล ติรกันันท์ (2545: 13 – 14) ได้แบ่งขั้นตอนในกระบวนการประเมินโครงการดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดของสิ่งที่ถูกประเมิน และศึกษาความต้องการของผู้ใช้ผล

2. กำหนดประเด็นในการประเมิน

3. กำหนดตัวบ่งชี้
4. ออกแบบการประเมิน
5. เก็บรวบรวมข้อมูล
6. วิเคราะห์ข้อมูล
7. แปลผลและสรุปผล
8. เขียนรายงาน

จากกระบวนการประเมินดังกล่าวพอที่จะสรุปได้ว่า การประเมิน โครงการมีกระบวนการ คือ ศึกษาและวิเคราะห์โครงการ กำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมิน ออกแบบการประเมิน สร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลและรายงานผลการประเมิน

2. แนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.1 ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ความหมายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายไว้หลายแนวทางพอสรุปได้ดังนี้

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2544 : 15) กล่าวว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรในการดำเนินการดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง หรือบุคลากรภายนอก รวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 : 5) กล่าวว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริมพัฒนา การป้องกัน และการแก้ไขปัญหาให้แก่นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤตต่างๆ

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2544 :5) ได้ให้ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า “ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือ โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง หรือบุคลากรภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนจากโรงเรียน หมายรวมถึง การส่งเสริม

การป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยมีวิธีการและเครื่องมือ สำหรับครูที่ปรึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ปลอดสารเสพติด

จึงสรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยวิธีการ และเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และปลอดภัยจากสารเสพติดและวิกฤติ

2.2 ความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างเป็นระบบ ที่มีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ผู้บริหาร และครู โดยมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่สามารถตรวจสอบได้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงเป็นระบบที่มีมาตรฐานสามารถดำเนินการ เพื่อการประกันคุณภาพได้

2.3 วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

1) เพื่อให้การดำเนินงาน โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีระบบมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2) เพื่อให้โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการทำงานร่วมกัน โดยผ่านกระบวนการการทำงานที่ชัดเจน มีร่องรอยหลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบและประเมินผลได้

3) เพื่อให้โรงเรียนเห็นคุณค่าของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับ

3.1 นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง และตรงตามสภาพปัญหา

3.2 สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น

3.3 นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

(EQ) ซึ่งจะเป็นรากฐานในการพัฒนาความเก่ง (IQ) คุณธรรมจริยธรรม (MQ) และความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรค (AQ)

4) นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและได้รับการส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพ โดยรอบด้าน

5) ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็ง จริงจัง ด้วยความเอื้ออาทรปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้มีกล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

กรมสุขภาพจิต (2544 : 13-14)กล่าวว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีดังนี้

- 1) ผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนทุกฝ่าย ตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ
- 2) ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความตระหนัก ในความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน และมีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน
- 3) คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะต้องมีการประสานงานอย่างใกล้ชิด และมีการประชุมในแต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด
- 4) ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักสำคัญในการดำเนินงาน โดยต้องได้รับความร่วมมือจากทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องต่างๆ จากโรงเรียน
- 5) การอบรมให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูล ความรู้แก่ครูที่ปรึกษา หรือผู้เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ที่เอื้อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะเรื่องทักษะการปรึกษาเบื้องต้น และแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆของนักเรียน ซึ่งควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2547 : 6) กล่าวถึงปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ไว้ดังนี้

- 1) ทีมนำและทีมประสาน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ร่วมมือกันทุกฝ่าย รวมทั้งหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้างานต่างๆ ตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงาน หรือกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ
- 2) ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความตระหนักในความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนมีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน
- 3) คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด และมีการประชุมในแต่ละคน อย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด
- 4) ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญในการดำเนินงาน โดยต้องได้รับความร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องต่างๆจาก โรงเรียน

5) การอบรมให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูล ความรู้แก่ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ในเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะเรื่องวิทยากรแนะแนวและการให้บริการปรึกษาเบื้องต้น และแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆของนักเรียน ซึ่งโรงเรียนควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

6) ผู้ปกครองนักเรียนและเครือข่ายการร่วมพัฒนาในทุกส่วนของสังคม มีความมุ่งมั่นในการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเยาวชนในเชิงบูรณาการอย่างเข้มแข็งจริงจัง สรุปได้ว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลหลายฝ่าย ทั้งบุคลากรในโรงเรียน และในครอบครัว เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.4 องค์ประกอบในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 9) ได้สรุปองค์ประกอบของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ คือ

2.4.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 10-14) ได้สรุปรายละเอียดเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีความสำคัญมาก เนื่องด้วยความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกันย่อมหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการรู้ข้อมูลที่เป็นที่เกี่ยวกับตัวนักเรียน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษาความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนเป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียน ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การใช้ความรู้สึก หรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหาของนักเรียน โดยทำให้เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด

1) ระเบียบนสะสม

ระเบียบนสะสมเป็นเครื่องในรูปแบบของเอกสาร เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน โดยนักเรียนเป็นผู้กรอกข้อมูลและครูที่ปรึกษานำข้อมูลเหล่านั้นมาศึกษาพิจารณานำความรู้จักนักเรียนเบื้องต้น หากข้อมูลไม่เพียงพอหรือมีข้อสงสัยบางประการควรรหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การสอบถามจากนักเรียนโดยตรง การสอบถามของครูอื่นๆ

หรือเพื่อนๆ ของนักเรียน เป็นต้น รวมทั้งการใช้เครื่องมือทดสอบต่างๆ หากครูที่ปรึกษาดำเนินการ
ได้

2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็กเป็นเครื่องมือสำหรับคัดกรองเด็ก

ด้านพฤติกรรมการปรับตัวที่มีผลเกี่ยวข้องกับสภาพจิตใจ ซึ่งจะช่วยให้ครู
ที่ปรึกษามีแนวทางการด้านพฤติกรรมการปรับตัวที่มีผลเกี่ยวข้องกับสภาพจิตใจ ซึ่งจะช่วยให้ครูที่
ปรึกษามีแนวทางพิจารณานักเรียนด้านสุขภาพจิตมากขึ้น แบบประเมินพฤติกรรมเด็กเป็นเครื่องมือ
ที่กรมสุขภาพจิตเป็นผู้จัดทำ โดยพัฒนาจาก The Strengths and Difficulties Questionnaire หรือ
มีชื่อย่อว่า SDQ ของประเทศเยอรมนี ซึ่งใช้กันแพร่หลายแถบยุโรป เพราะมีความเที่ยงตรงและ
ความเชื่อมั่นจำนวนข้อไม่มากนัก คณะผู้จัดทำของกรมสุขภาพจิต คือ พรพิมล หล่อตระกูล(2541)
ได้ทำการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ ค่าความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบประเมินและหาเกณฑ์
มาตรฐานของเด็กไทยแบบประเมินพฤติกรรมเด็กมี 3 ชุด คือ ชุดที่ครูเป็นผู้ประเมินเด็ก ชุดที่พ่อแม่
ผู้ปกครองนักเรียนเป็นผู้ประเมินเด็ก และชุดที่เด็กประเมินตนเอง

2.4.2 การคัดกรองนักเรียน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 15-18)
ได้สรุปประเด็นการคัดกรองไว้ว่า เป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่ม
นักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มปกติ คือนักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์ การคัด
กรองของโรงเรียนแล้ว อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ

2) กลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา คือนักเรียนที่จัดอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา
ตามเกณฑ์การคัดกรองของ โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือป้องกันหรือแก้ไขปัญห
ตามแต่กรณี

การจัดกลุ่มนักเรียนนี้ประ โยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการหาวิธี เพื่อดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาให้ตรงกับการแก้ไขปัญหาของ
นักเรียนยิ่งขึ้นและมีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา เพราะมีข้อมูลในด้านต่างๆ ซึ่งหากครูที่
ปรึกษาไม่ได้คัดกรองนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มแล้ว ความชัดเจนในเป้าหมายเพื่อการแก้ไขปัญห
ของนักเรียนจะมีน้อยลง มีผลต่อการแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างตรงประเด็นซึ่งบางกรณี
จำเป็นต้องแก้ไข โดยเร่งด่วน

ผลการคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่
ทำให้นักเรียนรับรู้ได้ว่า ตนถูกจัดกลุ่มอยู่ในกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติ
โดยเฉพาะนักเรียน วัยรุ่นที่มีความไวต่อการเรียนรู้ (Sensitive) แม้ว่านักเรียนจะรู้ตัวว่าขณะนี้

ตนเองมีพฤติกรรม อย่างไรหรือประสบกับปัญหาใดก็ตาม และเพื่อเป็นการป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อนอีกด้วย

ดังนั้นครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ นอกจากนี้หากครูที่ปรึกษามีการประสานกับผู้ปกครองนักเรียน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนควรรวมตัวระงับการสื่อสารที่ทำให้ผู้ปกครองนักเรียนเกิดความรู้สึกว่าบุตรหลานของตนเองถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติแตกต่างจากเพื่อน ซึ่งอาจมีผลเสียต่อนักเรียนในภายหลัง

2.4.3 การส่งเสริมนักเรียน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 10-14) ได้สรุปความหมายของการส่งเสริมนักเรียนไว้ดังนี้ “การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือกลุ่มหรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/ปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

การส่งเสริมนักเรียนมีหลายวิธีที่โรงเรียนสามารถพิจารณาดำเนินการได้ แต่มีกิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการ คือ

1) การจัดกิจกรรมโฮมรูม(Home Room) เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม ซึ่งสถานที่ที่ใช้การจัดกิจกรรม โฮมรูม(Home Room) อาจเป็นที่ห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนให้มีบรรยากาศเสมือนบ้านที่มีครูที่ปรึกษาและนักเรียนเป็นดั่งสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน และมีกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น การรู้จักตนเองของนักเรียน การรู้จักผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม การมีทักษะการตัดสินใจ การมีทักษะการปรับตัวและการวางแผนชีวิต เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ครูและนักเรียนควรมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมด้วยกัน การจัดกิจกรรมโฮมรูม(Home Room) จะช่วยให้ครูที่ปรึกษารู้จักนักเรียนมากขึ้น สามารถส่งเสริมความสามารถ และป้องกันปัญหาของนักเรียนได้อีกด้วย

แนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม(Home Room) มีดังนี้

(1) กำหนดกิจกรรมโฮมรูม(Home Room)โดยยึดความต้องการของนักเรียนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโฮมรูม(Home Room)

(2) โรงเรียนกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูม(Home Room) หรือมีคู่มือในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง โดยมีจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียน ครูที่ปรึกษาดำเนินการตามนั้น แต่ให้มีความยืดหยุ่นในการกำหนดหัวข้อและวิธีการดำเนินกิจกรรมให้เหมาะสมและทันสมัย

(3) วิธีการผสมผสานโดยยึดตามความต้องการของนักเรียน และนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียน ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม(Home Room)

2) การจัดประชุมครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองนักเรียน เป็นการพบปะกันระหว่างครูที่ปรึกษากับผู้ปกครองนักเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนระหว่างบ้านโรงเรียน และผู้ปกครองด้วยกัน การประชุมผู้ปกครองจะทำให้นักเรียนได้รับความอบอุ่นใจ ดูแลจากผู้ปกครองมากขึ้น ทั้งการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพมีความสามารถมากยิ่งขึ้น หรือร่วมกันกับทางโรงเรียน ในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาของนักเรียน

แนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรมที่ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน มีดังนี้

ครูที่ปรึกษาควรจัดประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละหนึ่งครั้ง ซึ่งการประชุมนี้มีใช้การรายงานสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่จะทำให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มากขึ้น ดังนั้นสิ่งสำคัญที่ควรตระหนักในการจัดกิจกรรมประชุมครู คือ

(1) การเตรียมการ หมายถึง ครูที่ปรึกษาควรเตรียมความพร้อมก่อนการประชุมในด้านต่างๆ โดยเฉพาะข้อมูลนักเรียน แต่ละคนและกิจกรรมที่จะดำเนินการ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน

(2) การสื่อสาร หมายถึง ครูที่ปรึกษาควรระมัดระวังคำพูดที่ก่อให้เกิดความรู้สึกทางลบหรือต่อต้านจากผู้ปกครองนักเรียน เช่น การตำหนินักเรียนหรือผู้ปกครองนักเรียน การแจ้งข้อบกพร่องของนักเรียนในที่ประชุมหรือจะเป็นการส่วนตัวก็ตาม ควรเป็นการพูดที่แสดงถึงความเข้าใจในตัวนักเรียน แสดงความห่วงใยใส่ใจของครูที่มีต่อนักเรียนทุกคน และอาศัยกิจกรรมที่จะทำให้ผู้ปกครองนักเรียนตระหนักในความรับผิดชอบ และต้องการปรับปรุงหรือแก้ไขในส่วนที่บกพร่องของนักเรียน

(3) การจัดกิจกรรมในการประชุม หมายถึง การที่จะให้ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการประชุมนั้นจำเป็นต้องใช้กิจกรรมต่างๆ โดยเริ่มต้นด้วยการสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้ปกครองด้วยกันก่อน จึงจะมีกิจกรรมอื่นๆ ให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็นสาระที่เป็นประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

(4) การสรุปผลและบันทึกหลักฐานการประชุมผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง การประชุมแต่ละครั้ง ครูที่ปรึกษาควรมีการสรุปผล และจัดทำเอกสารเป็นหลักฐานเพื่อประโยชน์ดังนี้ เพื่อเป็นหลักฐานในการจัดประชุมแต่ละครั้งจะเป็นข้อมูลสำหรับการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนต่อไป เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการจัดประชุมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง
นักเรียนในครั้งต่อไป

2.4.4 การป้องกันและแก้ไข้ปัญหา

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 23-26)
ได้สรุปแนวทางในการป้องกันและแก้ไข้ปัญหาไว้ดังนี้

ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียน
ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา นั้นจำเป็นต้องให้ความสนใจ
ดูแลใส่ใจอย่างใกล้ชิด และหาวิธีช่วยเหลือทั้งการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา โดยเอาใจใส่ในการ
แก้้ปัญหา โดยเอาใจใส่ในการแก้้ปัญหาของนักเรียนก่อนที่จะกลายเป็นปัญหาของสังคม การ
ป้องกันและแก้ไข้ปัญหาของนักเรียน จึงเป็นภาระงานที่ยิ่งใหญ่และมีคุณค่าอย่างมากมาในการ
พัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป นอกจากนี้ทุกครั้งของการช่วยเหลือ
นักเรียนควรมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานด้วย การป้องกันและการแก้้ปัญหาให้กับนักเรียนนั้นมี
หลายเทคนิควิธีการ แต่สิ่งที่ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการมี 2 ประการ คือ

1) การให้คำปรึกษาเบื้องต้น เป็นการช่วยเหลือผ่อนคลาปัญหาให้ลด
น้อยลง ทั้งด้านความรู้สึก ความคิดและการปฏิบัติตนของนักเรียน โดยมุ่งหวังให้นักเรียนมีการ
เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีงามหรือพึงประสงค์ ปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การปรึกษามี
ประสิทธิภาพในการช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรมีความรู้และทักษะพื้นฐาน ดังนี้

- (1) จิตวิทยาวัยรุ่น
- (2) ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์
- (3) กระบวนการและทักษะการปรึกษาเบื้องต้น

ครูที่ปรึกษาควรมีความพร้อมในการให้การปรึกษาช่วยเหลือนักเรียน
ด้วยความรู้สึกที่ดีต่อนักเรียน และเอาใจใส่ต่อนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรรู้กระบวนการปรึกษา
ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบการปรึกษา ดังนี้

- ก. สร้างสัมพันธภาพ
- ข. พิจารณาและทำความเข้าใจปัญหา
- ค. กำหนดวิธีการและดำเนินการแก้ไข้ปัญหา
- ง. ยุติการปรึกษา

การเป็นผู้ให้การปรึกษาที่ดีมีคุณภาพนั้น ควรจะปฏิบัติดังนี้

- (1) รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปรึกษาเบื้องต้นหรือวิธีการดูแล

ช่วยเหลือ

(2) หมั่นฝึกฝนทักษะการปรึกษา พัฒนา เพื่อเพิ่มพูนความสามารถอย่างสม่ำเสมอ

(3) ศึกษา ค้นคว้า เพิ่มเติมเกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการหรือความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการปรึกษาการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2) การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน นอกจากจะให้การปรึกษาเบื้องต้นแล้ว การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อการช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะทำให้การช่วยเหลือมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของครูทุกคน รวมทั้งผู้ปกครองนักเรียนด้วย ครูที่ปรึกษาสามารถคิดพิจารณากิจกรรม เพื่อการแก้ไขปัญหานักเรียนได้หลายแนวทาง คือ กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมซ่อมเสริม กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียน ข้อที่พึงตระหนักในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน คือ

(1) การรักษาความลับ

ก. เรื่องราวข้อมูลของนักเรียนที่ให้การช่วยเหลือและแก้ไข ต้องไม่นำไปเปิดเผย ยกเว้นเพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือนักเรียนกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ระบุชื่อสกุลจริง และการเปิดเผย ควรเป็นไปในลักษณะที่ไม่ให้เกียรตินักเรียน

ข. บันทึกข้อมูลการช่วยเหลือนักเรียน ควรเก็บไว้ในที่เหมาะสม และสะดวกในการเรียกใช้

ค. การรายงานช่วยเหลือนักเรียนควรรายงานในส่วนที่เปิดเผยได้ โดยให้เกียรติและคำนึงถึงประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ

(2) การแก้ไขปัญหานักเรียน

ก. การช่วยเหลือและแก้ไขปัญหานักเรียน ต้องพิจารณาสาเหตุของปัญหาให้ครบถ้วน และหาวิธีการช่วยเหลือให้เหมาะสมกับสาเหตุนั้นๆ เพราะปัญหาไม่ได้เกิดจากสาเหตุเพียงสาเหตุเดียว แต่อาจเกิดจากหลายสาเหตุที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

ข. ปัญหาที่เหมือนกันของนักเรียนแต่ละคน ไม่จำเป็นต้องเกิดจากสาเหตุที่เหมือนกัน และวิธีการช่วยเหลือที่ประสบความสำเร็จกับนักเรียนคนหนึ่งอาจไม่เหมาะสมกับนักเรียนอีกคนหนึ่ง เนื่องจากความแตกต่างกันของบุคคล ดังนั้นการช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะการให้คำปรึกษา จึงไม่มีสูตรสำเร็จรูปตายตัว เพียงแต่มีแนวทางกระบวนการหรือทักษะการช่วยเหลือที่ครูแต่ละคนสามารถเรียนรู้ ฝึกฝน เพื่อการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละปัญหาในนักเรียนแต่ละคน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 25) ได้สรุปแนวทางสำคัญสำหรับครูที่ปรึกษา เพื่อให้ครูที่ปรึกษาสามารถคิดพิจารณากิจกรรม เพื่อการแก้ไขปัญหาให้นักเรียนได้หลายแนวทาง ซึ่งในที่นี้สรุปการใช้กิจกรรมไว้ 5 แนวทาง คือ 1)เสริมหลักสูตร 2)ในห้องเรียน 3)เพื่อนช่วยเพื่อน 4)ซ่อมเสริม 5)สื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียน

2.4.5 การส่งต่อ

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 27-30) ได้สรุปแนวทางในการส่งต่อ ดังนี้ คือ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน โดยครูที่ปรึกษา ตามกระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนนั้น อาจมีบางกรณีที่มีปัญหาที่มีความยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ควรดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้เป็นบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งแล้วนั้น ความยุ่งยากของปัญหา อาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นเรื่องใหญ่โตจนยากแก่การแก้ไข

การส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบ คือ

1) การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือครูฝ่ายปกครอง

2) การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอกสำหรับการส่งต่อภายใน หากส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองจะเป็นปัญหาที่ยากต่อการช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา เช่น ปัญหาเกี่ยวกับจิตใจ ความรู้สึก ปัญหาพฤติกรรมที่รุนแรงหรือซับซ้อน ครูที่รับต่อต้องมีการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ และประสานการทำงานกับผู้เกี่ยวข้อง เพื่อการช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ แต่หากเกิดกรณียากต่อการช่วยเหลืออีก ต้องส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอกเช่นกัน การส่งต่อนักเรียนไปพบครูอื่นๆ เพื่อให้การช่วยเหลือต่อไปนั้น มีแนวทางหลากหลายในการส่งต่อสำหรับครูที่ปรึกษา ดังนี้ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 29-30)

(1) นักเรียนมีพฤติกรรมคงเดิมหรือไม่ดีขึ้น หรือแย่ลง แม้ว่าคุณครูที่ปรึกษาจะดำเนิน

(2) การช่วยเหลือด้วยวิธีการใดๆ

(3) นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือของคุณครูที่ปรึกษา เช่น
นัดให้มา

(4) พบแล้ว ไม่มาตามนัด อยู่เสมอ ให้ทำกิจกรรม เพื่อการช่วยเหลือ ก็
ไม่ยินดี

(5) ร่วมกิจกรรมใดๆ เป็นต้น

3) ปัญหาของนักเรียนที่เป็นเรื่องเฉพาะด้าน เช่น เกี่ยวข้องกับความรูสึก
ความซับซ้อนของสภาพจิตใจ ที่จำเป็นต้องให้ความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดและได้รับการบำบัดทาง
จิต ควรพิจารณาส่งต่อให้ผู้มีความรู้เฉพาะทาง เพื่อการดำเนินการให้ความช่วยเหลือต่อไป

แนวทางการดำเนินการส่งต่อนักเรียน เพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้อง
ดังนี้

1) ครูที่ปรึกษาประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนต่อ เพื่อให้ทราบ
ล่วงหน้าก่อน

2) สรุปข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือ และวิธีการ
ช่วยเหลือที่ผ่านมา รวมทั้งผลที่เกิดขึ้น จากการช่วยเหลือนั้น ให้ผู้ที่รับการช่วยเหลือนักเรียนทราบ
โดยมีแบบบันทึกการส่งต่อหรือแบบประสานงานขอความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง

3) ครูที่ปรึกษาชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงความจำเป็นในการส่งต่อ โดยใช้
คำพูดที่สร้างสรรค์ ระมัดระวัง มิให้นักเรียนเกิดความรู้สึกผิด กังวล หรือโกรธ เป็นต้น แต่ให้
นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีจากการส่งต่อและยินดีไปพบครูที่จะช่วยเหลือ ตามแต่กรณีที่ครูที่ปรึกษาว่า
เหมาะสม

4) ครูที่ปรึกษานัด วัน เวลา สถานที่นัดพบกับครูที่รับการช่วยเหลือและส่งต่อ

5) ติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

2.5 มาตรฐานคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

โรงเรียนตากสินราชานุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 1 (2555:1 - 5)
มาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อการประกันคุณภาพระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้าน
คุณภาพนักเรียน ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัย รวม 3 มาตรฐาน 17 ตัวชี้วัด ดังนี้

2.5.1 มาตรฐานด้านปัจจัย

เน้นให้มีบุคลากร สื่อเครื่องมือที่พอเพียงและหลากหลาย เพื่อการ
ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 1 มาตรฐาน 6 ตัวชี้วัด ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 สถานศึกษามีบุคลากร สื่อ และเครื่องมือ ที่เอื้อต่อการ
ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตัวชี้วัดที่ 1 ผู้บริหารเป็นผู้นำในการดำเนินงานระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน

ตัวชี้วัดที่ 2 ครูมีเจตคติที่ดีและมีความสามารถในการดำเนินงานตาม
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตัวชี้วัดที่ 3 ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบ
การดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตัวชี้วัดที่ 4 นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน

ตัวชี้วัดที่ 5 มีสื่อ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน และมีการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดเข้าสู่
สถานศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 6 มีนักเรียน YC หรือนักเรียนแนะแนว หรือชุมชนแนะแนว
และมีการดำเนินกิจกรรม ตามแผนงาน/โครงการในการดำเนินกิจกรรม อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง
เป็นตัวอย่างให้สถานศึกษาอื่นได้ และมีการเผยแพร่ผลงาน

2.5.2 มาตรฐานด้านกระบวนการ

เน้นให้มีการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีคุณภาพ โดย
การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สร้างและพัฒนาเครือข่ายผู้ปกครอง เครือข่าย สหวิชาชีพ
ประกอบด้วย 1 มาตรฐาน 5 ตัวชี้วัด ดังนี้

มาตรฐานที่ 2 สถานศึกษามีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ตัวชี้วัดที่ 1 มีการวางระบบบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน

ตัวชี้วัดที่ 2 มีการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตัวชี้วัดที่ 3 มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล รายงานผล และ
พัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตัวชี้วัดที่ 4 มีฐานข้อมูลการคัดกรองพฤติกรรมนักเรียนที่ถูกต้อง
ครบถ้วนสมบูรณ์ เป็นปัจจุบัน และรายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามกำหนด

ตัวชี้วัดที่ 5 มีการจัดการความรู้ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน

2.5.3 มาตรฐานด้านคุณภาพนักเรียน

เน้นให้นักเรียนรู้จักตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สามารถพัฒนาตนเองและผู้อื่น สามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพและสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขประกอบด้วย 1 มาตรฐาน 6 ตัวชี้วัด ดังนี้

มาตรฐานที่ 3 นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ตัวชี้วัดที่ 1 รู้จักตนเองและพึ่งตนเองได้

ตัวชี้วัดที่ 2 มีสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสุนิษย์ที่ดี

ตัวชี้วัดที่ 3 มีทักษะในการหลีกเลี่ยง ให้ออกห่างจากยาเสพติดและพฤติกรรมไม่พึงประสงค์

ตัวชี้วัดที่ 4 รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น และสามารถจัดการกับปัญหาและอารมณ์ของตนเองได้

ตัวชี้วัดที่ 5 เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคม

ตัวชี้วัดที่ 6 มีเจตคติที่ดีและมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพสุจริต

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

สุรพล เฟื่องแจ่ม (2544) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้ปกครองนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินการมีส่วนร่วมของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้ปกครองนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้ปกครองนักเรียน จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพและระดับชั้นเรียน ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ประจำปีการศึกษา 2544 จาก 92 โรงเรียน จำนวน 63,263 คน เลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcienn and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและการพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุ

ต่างกัน อาชีพต่างกัน และเป็นผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เจริญ อุทานันท์ (2546) ได้ทำการวิจัยการศึกษาผลการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และครูฝ่ายปกครองได้มีการเตรียมการและวางแผนการดำเนินงานสำหรับการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ครูฝ่ายปกครอง ครูแนะแนว และครูที่ปรึกษา มีผลการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนประธานนักเรียนได้มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนได้มีการปฏิบัติงานการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก

ทองเลียน แฉขุนทด (2546) ได้ทำการวิจัยสภาพการประเมิน โครงการช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตทางการศึกษา ระดับประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตทางการศึกษา ระดับประถมศึกษาใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี โดยการใช้แบบจำลองของ CIPP ในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมอำเภอ(ศสว.อ.) จำนวน 11 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน(กศ.ข.) จำนวน 110 คน และนักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษา จำนวน 259 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 380 คน ซึ่งได้มาจากขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตร Yamane แล้วสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 มาตรา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินด้านบริบท พบว่า โครงการช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตทางการศึกษา ระดับประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี คณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมอำเภอ(ศสว.อ.) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน(กศ.ข.) นักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และสรุปได้ว่าไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

2. การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า โครงการช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตทางการศึกษา ระดับประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี คณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมอำเภอ

(ศสว.อ.) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน(กศ.ข.) นักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสรุปได้ว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน

3. การประเมินด้านกระบวนการ พบว่า โครงการช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตทางการศึกษา ระดับประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี คณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมอำเภอ (ศสว.อ.) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน(กศ.ข.) นักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสรุปได้ว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน

4. การประเมินด้านผลผลิต พบว่า โครงการช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตทางการศึกษา ระดับประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี คณะกรรมการการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรมอำเภอ(ศสว.อ.) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน(กศ.ข.) นักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสรุปได้ว่า ผ่านเกณฑ์การประเมิน

นันทพงศ์ พุกษชาติรัตน์ (2546) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นของครูและนักเรียนพบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าไม่แตกต่างกัน ปัญหาในการดำเนินงานได้แก่ นักเรียนไม่ให้ข้อมูลที่เป็นจริง มีความผิดพลาดในการคัดกรอง นักเรียนมีปัญหาแล้วไม่มาพบครู

วิจิต รุ่งศรีทอง (2545) ได้ทำการวิจัยการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารและการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารและการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อสภาพและปัญหาการบริหารและการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามสภาพของบุคลากรและตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2545 ประกอบด้วย ผู้บริหารงาน 117 คน และผู้ปฏิบัติงาน 237 คน รวมทั้งสิ้น 354 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อสภาพและปัญหาการบริหารและการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม

สามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ชนิด 5 ระดับ จำนวน 108 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว(One – way analysis of variance) และความแตกต่างวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้วิธีการของ Scheffe โดยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า

1) ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อสภาพการบริหารและดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ระดับปานกลาง 6 ด้าน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การบริหารจัดการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การส่งต่อ

2) ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการบริหารและการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การส่งต่อและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การส่งเสริมนักเรียน

3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อสภาพการบริหารและการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามสถานภาพของบุคลากร โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียนการป้องกันและแก้ปัญหา และการส่งต่อโดยผู้บริหารงานมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่าผู้ปฏิบัติงานทุกด้าน

4) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการบริหารและการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมาจำแนกตามสถานภาพของบุคลากร โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 ทุกด้าน

5) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการบริหารและการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

จังหวัดนครราชสีมาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน เมื่อนำมาพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ปรากฏดังนี้

5.1 ด้านการบริหารจัดการ บุคลากรขนาดใหญ่มีความคิดเห็นสูงกว่าบุคลากรโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก

5.2 ด้านการส่งเสริมนักเรียน บุคลากรโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นสูงกว่าบุคลากรโรงเรียนขนาดเล็ก

5.3 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา บุคลากรโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นสูงกว่าบุคลากรโรงเรียนขนาดเล็ก

6) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาการบริหารและการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน

สมพร สระบัว (2546) ได้ศึกษาการประเมินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมิน (1) ความพร้อมด้านปัจจัยของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท (2) ความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท และ(3) ผลผลิตของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 15 คน ครูที่ปรึกษา จำนวน 150 คน นักเรียนจำนวน 1,800 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 150 คน รวมทั้งสิ้น 2,115 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบประเมินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติด้านปัจจัยของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และควรให้ความสำคัญในการให้ครูที่ปรึกษามีการประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจและดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โรงเรียนมีการปฏิบัติด้านกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และควรให้ความสำคัญในด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหาส่วนตัวของนักเรียน โดยการให้มีการจัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนช้าหรือเรียนอ่อน โรงเรียนมีการปฏิบัติด้าน

ผลผลิตของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และควรให้ความสำคัญในการแก้ไข ปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับความมีระเบียบวินัย และการเสริมสร้าง ทักษะ การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การจัดการและการแก้ปัญหา

ถนอมทรัพย์ นูนน้อย (2547) ได้ทำการวิจัยกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอแม่ลาน เขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณภาพกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอแม่ลาน เขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 และเปรียบเทียบระดับคุณภาพกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอแม่ลาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 และศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอแม่ลาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูที่ปรึกษาของโรงเรียนแม่ลาน เขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 จำนวน 92 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเอฟ (F-test) ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับคุณภาพกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอแม่ลาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 โดยภาพรวมและทุกองค์ประกอบมีคุณภาพปานกลาง เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่าโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มีระดับคุณภาพดี โรงเรียนขนาดกลางมีระดับคุณภาพปานกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กคุณภาพน้อย (2) ระดับคุณภาพกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนทุกขนาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางไม่แตกต่างกันในองค์ประกอบด้านการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ(3) ปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ โรงเรียนยังไม่มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน จำนวนบุคลากรที่รับผิดชอบมีน้อย และไม่ค่อยมีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง และข้อเสนอแนะที่สำคัญ ได้แก่ ควรให้มีการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง แต่งตั้งบุคลากรมาเพิ่มเติม เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานให้มีการปฏิบัติงานเฉพาะในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และควรมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง

ภทรีธา ดังก้อง (2547) ได้ศึกษาผลสำเร็จการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสหวิทยาเขตเวียงโกศัย 1 จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านบริบทในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความพร้อมด้านบุคลากรและสภาพแวดล้อมในชุมชนมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก

2. กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการเตรียมการและวางแผนการดำเนินงาน การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การจัดงบประมาณการดำเนินงาน การจัดทำโครงการ แผนปฏิบัติงาน ปฏิทินการปฏิบัติงาน การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน คือ มีการดำเนินงานการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จัดทำเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนจัดกิจกรรมให้นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนได้มีส่วนร่วมจัดกิจกรรมในและนอกห้องเรียน ส่งต่อภายในนักเรียนที่มีปัญหายากต่อการดูแลช่วยเหลือ นอกจากนี้ยังพบว่า มีการดำเนินงาน การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน โดยคณะกรรมการประสานงานรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหาร โรงเรียน ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ การขาดงบประมาณและยานพาหนะในการเยี่ยมบ้านนักเรียน

3. ผลการเปรียบเทียบผลสำเร็จของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน สหวิทยเขตเวียงโกศัย จังหวัดแพร่ พบว่า ผลสำเร็จของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า ไม่แตกต่างกัน ผลสำเร็จของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านส่งเสริมนักเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมพร ไชยแสง (2547) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากใน 3 อันดับแรก พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน รองลงมาได้แก่ การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การส่งต่อนักเรียน
2. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่อยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระบบดูแลช่วยเหลือ

ศิริรัตน์ นิ่มมา (2548) ได้ทำการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนไพศาลพิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนไพศาลพิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3) ด้านผลผลิตของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู-อาจารย์ นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 346 คน จากประชากร จำนวน 2,612 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 346 คน (ร้อยละ 100) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการวิจัย พบว่า

ระดับการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนไพศาลพิทยา โดยภาพรวมดังนี้ ด้านปัจจัยพื้นฐานสภาวะแวดล้อมของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบ พบว่า ความต้องการจำเป็นของโครงการ ความพร้อมและทรัพยากร ทั้งสององค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ความเป็นไปได้ของโครงการและวัตถุประสงค์ของโครงการอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการระหว่างดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมากที่สุด ได้แก่ ครูที่ปรึกษาออกเยี่ยมบ้านนักเรียนทุกคน สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ มีเวลาเพียงพอในการดำเนินการ และด้านผลผลิตของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นผลทางตรงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผลของการดำเนินโครงการสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

ชุติมา พงษ์เกษ (2552) ได้ศึกษาการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 4 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 4 โดยใช้รูปแบบการประเมิน แบบ CIPP Model ของ Stufflebeam (1968:11-15) ใน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและคณะกรรมการนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 4

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้ตารางสำเร็จรูป Krejcie and Morgan และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น(Stratified Random Ramping) โดยการเทียบสัดส่วนได้กลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็น คณะกรรมการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 162 คน และคณะกรรมการนักเรียน 179 คน รวมทั้งสิ้น 341 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ คณะกรรมการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 และฉบับที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ คณะกรรมการนักเรียน สอบถามเกี่ยวกับด้านผลผลิตของโครงการ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.83

ผลการวิจัยพบว่า (1) การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านบริบท ด้านผลผลิตของโครงการ และด้านกระบวนการตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมิน พบว่า ภาพรวมและรายด้าน ผ่านเกณฑ์การประเมิน 1.1 ด้านบริบท โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ วัตถุประสงค์ของโครงการ ความต้องการจำเป็นของโครงการ และความเป็นไปได้ของโครงการ 1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ความพอเพียงของทรัพยากรต่างๆ ความพร้อมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ 1.3 ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ กิจกรรมการดำเนินงานตามโครงการ ช่วงเวลาดำเนินงานตามโครงการตามลำดับ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในประเด็นกิจกรรมการดำเนินโครงการ คือ ครูที่ปรึกษาให้คำปรึกษานักเรียนด้านการคบเพื่อน และประเด็นช่วงเวลาดำเนินงานตามโครงการ คือ มีเวลาเพียงพอในการดำเนินงานตามโครงการ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูที่ปรึกษาให้เวลากับนักเรียนเพื่อปรึกษาปัญหาต่างๆ และการประเมินผลโครงการตามที่กำหนด และ 1.4 ด้านผลผลิตของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตามความคิดเห็นของคณะกรรมการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและคณะกรรมการนักเรียนซึ่งตรงกัน คือ นักเรียนเคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติ และผู้ใหญ่ แต่ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดตามความคิดเห็นของคณะกรรมการนักเรียน คือ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ และมีความสุขในการเรียน และนักเรียนมีสุขภาพกายที่ดี และคณะกรรมการนักเรียน คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ผ่านเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรทุกสาระการเรียนรู้

ไตรภพ โห้โก้ (2553) ได้ทำการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดพิบูลเงิน องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2553 ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต โดยศึกษาจาก ครู คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียนและผู้ปกครอง จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 741 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น

แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าและแบบสอบถามปลายเปิด ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า โครงการการประเมินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดพิบูลเงิน องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 จากการศึกษาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดพิบูลเงิน องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ผลการประเมิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=4.40) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72 ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดพิบูลเงิน องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ผลการประเมิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.97) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.33 ด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดพิบูลเงิน องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ผลการประเมิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=4.29) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78 และ ด้านผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดพิบูลเงิน องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ผลการประเมิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=4.39) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75

วลี สินุชก (2553) ได้ทำการวิจัยการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านสุไหงโก-ลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนในด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโคกชัย มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ในด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโคกชัยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และความคิดเห็นของ ครู นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนในด้านผลของการดำเนินงานโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

อัจฉรา นิลทะวงษ์(2554) ได้ศึกษาการประเมินโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาน่าน เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า (1) ด้านปัจจัยของโครงการ ซึ่งประกอบด้วย ความพร้อมของบุคลากร ความเพียงพอของงบประมาณ ความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ ความเหมาะสมของโครงการและแผนการดำเนินงาน โดยภาพรวม พบว่า มีความพร้อมและเพียงพออยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน (2) ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการ ประกอบด้วย การแต่งตั้งคณะกรรมการ พบว่า มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและในระดับโรงเรียนที่มีประสบการณ์หรือเชี่ยวชาญเกี่ยวกับนวัตกรรมอย่างครบถ้วน การส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนากุศลกรในโรงเรียนให้มีความรู้ในการพัฒนานวัตกรรม การนิเทศช่วยเหลือเพื่อส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรม การจัดกิจกรรมนำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การ

รวบรวมหรือจัดทำคลังนวัตกรรม และการรายงานผลการดำเนินงาน ในภาพรวมดำเนินงานได้ระดับมากผ่านเกณฑ์การประเมิน ปัญหาและอุปสรรคที่พบ คือ ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผน โครงการ กระบวนการพัฒนา การเผยแพร่ การนิเทศติดตามของศึกษานิเทศก์ และ(3) ด้านผลผลิตของโครงการ พบว่า โรงเรียนในสังกัดที่เข้าร่วมโครงการทุกโรงเรียนได้สร้างหรือพัฒนานวัตกรรมได้ครบทุกโรงเรียน คุณภาพของนวัตกรรม พบว่า นวัตกรรมที่มีคุณภาพในระดับดีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 91.76 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คลังนวัตกรรม พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาน่าน เขต 2 และโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทุกโรงเรียนมีคลังนวัตกรรม ผู้เกี่ยวข้อง กับโครงการมีความพึงพอใจต่อโครงการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อาสนี นิสาล๊ะ (2555) ได้ศึกษาการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนแย้มจาดวิชนานุสรณ์ สำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร โดยมีความมุ่งหมายเพื่อประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน โดยใช้รูปแบบการประเมินซีโป คือ ปัจจัยพื้นฐานด้านสถานะแวดล้อมของโครงการ กระบวนการดำเนินโครงการ และผลผลิตของโครงการ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้รับผิดชอบโครงการ 12 คน และครู 10 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 269 คน ผู้ปกครองนักเรียน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ครั้งนี้มี 3 ฉบับ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบสังเกตและวิเคราะห์เอกสารโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) การประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านสถานะสิ่งแวดล้อมของโครงการ พบว่า ลักษณะของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความต้องการจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสังคมในปัจจุบัน และวัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้องกับบริบทของสังคม ส่วนความเป็นไปได้ของโครงการ ความพร้อมและทรัพยากรอยู่ในระดับปานกลาง (2) การประเมินกระบวนการ โดยรวมพบว่า การดำเนินงานด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง โดยครูที่ปรึกษาได้ทำ ความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ทำการคัดกรองนักเรียน รวมทั้งมีการส่งเสริมนักเรียนกลุ่มปกติ และนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา ป้องกันและแก้ไขปัญหา และส่งต่อนักเรียน (3) การประเมินผลผลิตของโครงการ โดยภาพรวม พบว่า การดำเนินงานด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง และคุณลักษณะของนักเรียนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เชียเฟอร์Schaefer(1961-3106-a) ทำการวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรการฝึกหัดครูของวิทยาลัยบาร์สัน เพื่อปรับปรุงการฝึกหัดครูในวิทยาลัยให้ดีขึ้น โดยใช้แบบสอบถาม รวบรวมข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 26 คน ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ทั้งผู้สำเร็จทางการศึกษาและผู้บังคับบัญชา ส่วนใหญ่มีความสนใจในหน้าที่ การงานและการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา 2) วิทยาลัยให้การบริการไม่เพียงพอ ในเรื่อง บริการให้คำปรึกษาหรือห้องปฏิบัติการ สำหรับการอ่านบริการด้านสุขภาพอนามัยที่อยู่อาศัย การ พักผ่อนหย่อนใจ การปฐมนิเทศโสตทัศนวัสดุและห้องปฏิบัติการหลักสูตร 3) ผู้สำเร็จการศึกษา พอใจในความรู้ของตนและเห็นว่าได้รับการเตรียมตัวทางวิชาเอกเพียงพอ และเห็นว่าการศึกษา หักครุ ใช้อุปกรณ์การสอนไม่เพียงพอ ต้องการให้มีรายวิชาเพิ่มเติมอีกในแต่ละสาขา 4) การฝึกฝนควรให้ นิสิต อาจารย์นิเทศของวิทยาลัยและอาจารย์ที่เลี้ยงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกว่า

ไทเลอร์ Tyler(1969: 128) ทำการวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรปริญญาโท ทางการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของรัฐโอกลาโฮมา โดยสัมภาษณ์ผู้สำเร็จทางการศึกษา จำนวน 125 คน และครูใหญ่โรงเรียนที่มีผู้สำเร็จการศึกษาเหล่านี้ ทำการสอบถามจำนวน 75 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาและครูใหญ่มีความคิดเห็นเหมือนกัน คือ ด้านวิชาเฉพาะ เพิ่มเติมเนื้อหาในรายวิชาต่างๆ และเพิ่มรายวิชาวิธีการสอนวิชาเฉพาะด้านวิชาการศึกษา ควร ปรับปรุงเพื่อให้สามารถนำไปใช้กับสถานการณ์จริงกับการไปใช้สอนในห้องเรียน โดยการเพิ่ม เนื้อหาบางส่วนแล้วตัดเนื้อหาบางส่วนที่ไม่เหมาะสมหรือซ้ำซ้อนกับรายวิชาอื่นออกไป ด้านสามัญ ทั่วไปควรให้โอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียน ในรายวิชาที่สนใจการบริการแนะแนวและการให้ คำปรึกษาหรือการบริการห้องสมุดและการเตรียมตัวเพื่อทำการวิจัยขั้นที่พอใจ

ซิมมอล Simmons (1969: Abstract) ได้ทำการวิจัยการประเมินเรื่องหลักสูตรคณตรี ศึกษาอยู่สถานที่วิทยาลัยลาบาร์ เมืองไปบอนด์ มลรัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา เพื่อตัดสินหลักสูตร กับความต้องการของบัณฑิตหรือไม่ และมีรายวิชาขอบข่ายการศึกษาใดบ้างที่คุณค่าน้อยหรือไม่มี คุณค่า โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลรวบรวมจากบัณฑิตปริญญาตรีทางคณตรี จำนวน 355 คน การวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ยผลการวิจัยพบว่า ในขอบเขตการศึกษาที่ตรงกับความต้องการ ของบัณฑิต ได้แก่ รายวิชาพื้นฐานการรวบรวมวิชาเอกคณตรีของวิชาโท ทั้งปฏิบัติและทางทฤษฎี แบบแผนคณตรีศึกษาคิดพื้นฐานรวบรวมรายวิชาเอกคณตรีของวิชาโท ทั้งปฏิบัติและทางทฤษฎี แบบแผนคณตรีศึกษาคิดวรรณกรรม ทักษะคณตรี ความสามารถส่วนบุคคล การใช้ภาษาอังกฤษ ความซาบซึ้งคณตรี และการสอนนักเรียนของประเทศที่ไม่ตรงกับความต้องการของบัณฑิต ได้แก่ รายวิชาการศึกษาเรื่องความเข้าใจ บุคลิกภาพในการสอนและความรู้ทั่วไป รายวิชาใน ขอบข่ายที่ไม่ตรงกับรายวิชาที่ต้องการของบัณฑิต ได้แก่ คณิตศาสตร์ การปกครองแบบแผน คณตรีระดับประถมศึกษา สัมมนาสำหรับการสอบปากเปล่า ทักษะและความเข้าใจที่ไม่ตรงกับ ความต้องการของบัณฑิต ได้แก่ การสอบข้อร้องมัธยมศึกษามีการเรียบเรียงเสียงประสานวงแจ๊ส การเก็บบันทึกเสียงในห้องเรียนและการใช้เครื่องมือโสตทัศน วิชาที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่

รายวิชาเอกคนตรีและทฤษฎีคนตรี รายวิชาที่มีประสิทธิภาพน้อยที่สุด คือ แบบคนตรีประถมศึกษา และคณิตศาสตร์ ลักษณะเด่นในหลักสูตรมีดังนี้ ทฤษฎีคนตรีผู้ปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับคนตรี รายวิชาเอกประยุกต์คนตรี การอำนวยความสะดวกข้างร้อง ความคิดเห็นเพิ่มเติมที่มีความถี่สูง ได้แก่ การสอนนักเรียนจำเป็นต้องให้ประสบการณ์ทางปฏิบัติมากขึ้นและรายวิชาแบบแผนคนตรีจำเป็นต้องเน้นรายละเอียดเฉพาะเพิ่มเติม

มาร์ทซ (Martz, 1981: 134) ได้ใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปป์ประเมินโครงการศึกษาด้านโภชนาการศาสตร์ในโรงเรียนชนบทของรัฐเพนซิลวาเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยใช้วิธีรวบรวมข้อมูลของโครงการ โดยมีวิธีการ คือ ด้านบริบทรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็นของนักเรียน โรงเรียนด้านปัจจัยเบื้องต้นทำการศึกษาพัฒนาการของโครงการที่เกิดขึ้น โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครอง นักเรียน ชาวบ้านในชุมชน ครูและผู้บริหารโรงเรียน ด้านกระบวนการ ศึกษากระบวนการดำเนินการของโครงการ จากกิจกรรมที่ทำทุกวัน และด้านผลผลิต ทำการทดสอบความรู้ด้านโภชนาการของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ และสัมภาษณ์ ผลการประเมิน พบว่า โครงการมีประสิทธิภาพดี นักเรียนมีความรู้ด้านโภชนาการในระดับสูง แต่ผู้วิจัยให้ข้อคิดเห็นว่าการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบของโครงการในระยะยาวนั้นเป็นไปได้ยาก

นาเจอร์ Nagel(1981 ;1140-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินผลหลักสูตรการบริหารการศึกษาชุมชน มหาวิทยาลัยออครอน โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้แก่ชุมชน จำนวน 129 คน ผลการวิจัยสรุปว่า ชุมชนจำนวนมากส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในประสบการณ์ที่ได้รับจากหลักสูตรและหลังจากสำเร็จการศึกษาไปทำงานแล้ว ผลปรากฏว่างานในหน้าที่มีความก้าวหน้าไปอย่างดีและควรมีการสร้างแผนงาน ในการทำงานติดต่อประสานกันระหว่างมหาวิทยาลัยและชุมชนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว

แฟรนเชี่ย Fletcher(1991 : Abstract) ได้ทำการวิจัยการประเมินโปรแกรมคนตรีศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยคลาฟลิน ประเทศเยอรมันนี้ เพื่อระบุลักษณะเด่นและจุดอ่อนของโปรแกรมใช้แบบสอบถามรวบรวมจากบัณฑิต จำนวน 13 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้ข้อมูลร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะเด่นของโปรแกรม ได้แก่ ทฤษฎีคนตรี คีตลักษณ์และการวิเคราะห์ ประวัติคนตรีวรรณคดี การข้างร้องและรายวิชาแผนคนตรี จุดอ่อนของโปรแกรม ได้แก่ เทคนิค ความอ่อนและโศดาตี การสอนคนตรีในวงแบร์ดและออเครสตา เป็นคนตรีชนผิวดำ ประสบการณ์ในทางวัฒนธรรมในและนอกมหาวิทยาลัยสำเร็จไปแล้ว โดยทั่วไปไม่ชอบห้องปฏิบัติการหลักสูตรมีขอบเขตการฟังและเครื่องคนตรีเป็นเจ้าของ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงประเมิน โดยมีวิธีการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. กรอบแนวทางการประเมิน

1. ประชากร

ประกอบด้วย บุคลากร 4 กลุ่ม ดังนี้

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน	จำนวน	12 คน
2.2 ครูประจำชั้น	จำนวน	42 คน
2.3 นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส	จำนวน	659 คน
2.4 ผู้ปกครองนักเรียน	จำนวน	659 คน
- การประเมินครั้งนี้ ศึกษาจากประชากรดังนี้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย โดยใช้เครื่องมือ ดังนี้

- 2.1 เครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

- 2.1.1 แบบสอบถามความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้น ความเหมาะสมด้าน

กระบวนการและผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอ

โชคชัย มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด และคำถามปลายปิด ชนิดมาตรประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 4 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร โรงเรียน

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับครูประจำชั้น

ชุดที่ 3 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน

ชุดที่ 4 แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองนักเรียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วย 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้น

ของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านความพร้อมความเป็นผู้นำของผู้บริหาร

สื่อเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ความพอเพียงของงบประมาณ ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินงาน และการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับระดับความเหมาะสม

ด้านกระบวนการ โรงเรียนมีการวางระบบบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การจำแนกคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนานักเรียนหลากหลาย การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข การส่งต่อนักเรียนที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาอย่างเป็นระบบ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับครูประจำชั้น ประกอบด้วย 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของ

โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย

ด้าน โรงเรียนมีความพร้อมความเป็นผู้นำของผู้บริหาร,ครู เจตคติและ

ความสามารถในการดำเนินงานสื่อเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ความพร้อมและศักยภาพของครู

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความเหมาะสม ด้านกระบวนการ เกี่ยวกับ

โรงเรียนมีการวางระบบบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

การจำแนกคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียนพัฒนานักเรียนหลากหลาย

การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข การส่งต่อนักเรียนกรณีพิเศษ กำกับติดตาม ประเมินผล รายงานผล

การจัดกิจกรรมแนะแนวและการให้บริการในโรงเรียน

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ด้านนักเรียนการรู้จักตนเองและพึ่งตนเองได้ มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตและสุขนิสัยที่ดี การมีทักษะในการหลีกเลี่ยงป้องกันภัยอันตรายและพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นสามารถจัดการกับปัญหาและอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ของตนเองได้ การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม การมีเจตคติที่ดีและมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพสุจริต

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ชุดที่ 3 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน ประกอบด้วย 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านนักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับระดับความเหมาะสมด้านกระบวนการ เกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านรู้จักตนเอง และพึ่งตนเองได้ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นสามารถจัดการกับปัญหาและอารมณ์ของตนเองได้ การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม การมีเจตคติที่ดีและมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพสุจริต

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ชุดที่ 4 แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองนักเรียน ประกอบด้วย 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับระดับความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข การจัดกิจกรรมแนะแนว

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านนักเรียนการรู้จักตนเอง และพึ่งพาตนเองได้ การมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตและสุขนิสัยที่ดี การมีทักษะในการหลีกเลี่ยงป้องกันภัยอันตรายและ

พฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สามารถจัดการกับปัญหาและอารมณ์ของตนเองได้ การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม การมีเจตคติที่ดีและมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพสุจริต

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ในการดำเนินการสร้างแบบสอบถาม และหาคุณภาพของแบบสอบถามทั้งสิ้น 4 ชุด มีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการสร้างแบบสอบถาม คือ ต้องการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการประเมินสภาพการดำเนินงานของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการดำเนินงาน และด้านผลผลิตของโครงการ

2) ศึกษานิยาม ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาเอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับแบบสอบถาม

3) กำหนดตัวบ่งชี้และนิยามเชิงปฏิบัติการ สำหรับวัตถุประสงค์ของการประเมิน

4) กำหนดประเด็นคำถาม โดยวิเคราะห์จากตัวบ่งชี้ จากนั้นร่างคำถามและเขียนให้ครอบคลุมทุกตัวบ่งชี้ กำหนดคำถามให้เหมาะสมกับผู้ตอบ ใช้ข้อความที่เป็นปรนัย ทั้งผู้ให้ข้อมูล และผู้ประเมินมีความเข้าใจตรงกัน

5) ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามที่กำหนดไว้ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความครอบคลุมของข้อความ

6) นำแบบสอบถามไปหาคุณภาพขั้นต้นด้วยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยนำแบบสอบ

ถามที่ได้จัดทำขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ของการประเมิน (Index of Item – Objective Consistency : IOC) ของแบบสอบถาม ข้อคำถามที่มีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และได้ปรับปรุงประเด็นคำถามของแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำไปทดลองใช้

7) ทดลองใช้เครื่องมือ โดยนำหนังสือขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ไปทดลองใช้เครื่องมือ เพื่อนำผลมาตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ วิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient - α) ของครอนบาค (Cronbach 1963) แบบสอบถาม สำหรับผู้บริหาร จำนวน 10 คน ครูประจำ

ชั้น 18 คน นักเรียน 62 คน และผู้ปกครองนักเรียน 62 คนในอำเภอห้วยแถลง ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.90 , 0.88 , 0.93 และ 0.89

8) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ โดยปรับแก้ไข ตรวจสอบให้ถูกต้อง และจัดพิมพ์สำเนาตามจำนวนที่ต้องการใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามที่วางแผนไว้ในการดำเนินการสร้าง แบบบันทึกข้อมูล และหาคุณภาพของแบบบันทึกข้อมูล มีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

(1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการสร้างแบบบันทึกข้อมูล คือ เพื่อบันทึกข้อมูลที่ใช้ในการประเมินสภาพสุขภาพนักเรียนด้านน้ำหนักและส่วนสูง ด้านผลผลิตของ โครงการ

(2) ศึกษานิยาม ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบบันทึกข้อมูล

(3) กำหนดตัวบ่งชี้และนิยามเชิงปฏิบัติการ สำหรับวัตถุประสงค์ของการประเมินแต่ละข้อ

(4) กำหนดประเด็นคำถาม โดยวิเคราะห์จากตัวบ่งชี้ จากนั้นร่างคำถามและเขียนให้ครอบคลุมทุกตัวบ่งชี้

(5) ดำเนินการสร้างแบบบันทึกข้อมูลตามที่กำหนดไว้ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความครอบคลุมของข้อคำถาม

(6) จัดพิมพ์แบบบันทึกข้อมูลฉบับสมบูรณ์ โดยปรับแก้ไข ตรวจสอบให้ถูกต้องและจัดพิมพ์สำเนาตามจำนวนที่ต้องการใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามที่วางแผนไว้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

แบบสอบถาม สำหรับผู้บริหาร ครูประจำชั้น นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 และนำส่งโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาส พร้อมส่งแบบสอบถามได้รวบรวมแบบสอบถามคืนจากผู้ตอบแบบสอบถาม

3.2 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้คืนมา ซึ่งสามารถจำแนกรายละเอียดในตารางที่ 3.1 ได้ดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร ครูประจำชั้น นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน
โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครราชสีมา เขต 2

ผู้ให้ข้อมูล	จำนวน	ข้อมูลที่เก็บได้	ร้อยละ
1. ผู้บริหารโรงเรียน	12	12	100
2. ครูประจำชั้นโรงเรียนขยายโอกาส	42	42	100
3. นักเรียน	659	659	100
4. ผู้ปกครองนักเรียน	659	659	100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม แบบบันทึกข้อมูล และแบบทดสอบ ดังต่อไปนี้

4.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ ครบถ้วนไปวิเคราะห์และแปลผล

4.1.1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.1.2 ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

4.1.3 ข้อมูลจากการประเมินความคิดเห็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์การตัดสินระดับการประเมินแปลผล ค่าเฉลี่ยส่วนที่เป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวความคิดของลิเคิร์ต (Likert) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538 :184)

การกำหนดค่าลำดับความสำคัญของตัวเลือก ในแบบสอบถามแต่ละข้อ แบบสอบถามทั้ง 4 ชุด ได้กำหนดค่าความสำคัญตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด / ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก / ระดับการปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง / ระดับการปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย / ระดับการปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด / ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

การกำหนดค่าคะแนนของตัวเลือก ในแบบสอบถามแต่ละข้อ แบบสอบถามทั้ง 4 ชุด ได้กำหนดค่าคะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ย

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความเหมาะสมมากที่สุด / ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมมาก / ระดับการปฏิบัติมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมปานกลาง / ระดับการปฏิบัติปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อย / ระดับการปฏิบัติน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด / ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

5. กรอบแนวทางการประเมิน

ตารางที่ 3.2 กรอบแนวทางการประเมิน โครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

วัตถุประสงค์ของ การประเมิน	ตัวบ่งชี้ที่ศึกษา	ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือ เก็บข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์ การตัดสิน
1. เพื่อประเมิน ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้น	1.1 ความเป็นผู้นำของผู้บริหาร	-ผู้บริหาร -ครู ประจำชั้น	- แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป
	1.2 ความพร้อมและศักยภาพ ของครู	-ครู ประจำชั้น	- แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	มีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป
	1.3 เจตคติและความสามารถในการดำเนินงานของครู	-ครู ประจำชั้น	- แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	มีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ ของ	ตัวบ่งชี้ที่ศึกษา	ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์	เกณฑ์ การตัดสิน
1.4	สื่อเครื่องมือที่ใช้ ในการดำเนินโครงการ	-ผู้บริหาร -ครู ประจำชั้น	- แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	มีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป
1.5	ความพอเพียงของ งบประมาณ	-ผู้บริหาร -ครู ประจำชั้น	- แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป
		-ผู้บริหาร -ครู ประจำชั้น			มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ ของการประเมิน	ตัวบ่งชี้ที่ศึกษา	ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือ เก็บข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์ การตัดสิน
	1.6 ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชนมีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน ระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	ผู้ปกครอง นักเรียน	- แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป
	1.7 โรงเรียน มีการดำเนินงาน ตามระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	-ผู้บริหาร	- แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป
	1.8 นักเรียน มีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	-นักเรียน	- แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ตัวบ่งชี้ที่ศึกษา	ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือเก็บข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การตัดสิน
2. เพื่อประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	2.1 การวางระบบบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	-ผู้บริหาร -ครูประจำชั้น	- แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป
	2.2 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	-ผู้บริหาร -ครูประจำชั้น -นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน	-แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป
	2.3 การจำแนกคัดกรองนักเรียน	-ผู้บริหาร -ครูประจำชั้น	- แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป
	2.4 การส่งเสริมพัฒนา นักเรียนหลากหลาย	-ผู้บริหาร -ครูประจำชั้น	- แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ ของการประเมิน	ตัวบ่งชี้ที่ศึกษา	ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือ เก็บข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การตัดสิน
2.5 การป้องกันช่วยเหลือ และแก้ไข		-ผู้บริหาร -ครูประจำชั้น -นักเรียน -ผู้ปกครอง นักเรียน	- แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป
2.6 การส่งต่อนักเรียนที่ สอดคล้องกับสภาพปัญหา อย่างเป็นระบบ		-ผู้บริหาร -ครูประจำชั้น	- แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป
2.7 การนิเทศกำกับติดตาม ประเมินผลและรายงาน		-ครูประจำชั้น	- แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป
2.8 การจัดกิจกรรม แนะแนวและให้บริการ ในโรงเรียน		-ครูประจำชั้น -ผู้ปกครอง นักเรียน	- แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ของ การประเมิน	ตัวบ่งชี้ที่ศึกษา	ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือ เก็บข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์ การตัดสิน
3. ประเมินผลผลิต					
ของโครงการระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.1 รู้จักตนเอง และ พึ่งตนเองได้	-ครูประจำชั้น -ผู้ปกครอง -นักเรียน	- แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	มีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป
	3.2 มีสุขภาพกาย สุขภาพจิตและ สุขนิสัยที่ดี	-ครู ประจำชั้น -ผู้ปกครอง	- แบบสอบถาม - แบบบันทึก สุขภาพ	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	มากกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80
	3.3 มีทักษะ ในการหลีกเลี่ยงป้องกัน ภัยอันตรายและพฤติกรรม อันไม่พึงประสงค์	-ครู ประจำชั้น -ผู้ปกครอง นักเรียน	- แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	มีค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ ของการประเมิน	ตัวบ่งชี้ที่ศึกษา	ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือ เก็บข้อมูล	การวิเคราะห์	เกณฑ์การประเมิน
	3.4 รักและเห็นคุณค่าตนเอง และผู้อื่นสามารถ จัดการกับปัญหาและ อารมณ์ของตนเอง	- ครู ประจำชั้น -นักเรียน -ผู้ปกครอง	- แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป
	3.5 เป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัวโรงเรียน ชุมชนและสังคม	-ครู ประจำชั้น -นักเรียน -ผู้ปกครอง	- แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้น ไป
	3.6 เจตคติที่ดีและมีทักษะ พื้นฐานในการประกอบ อาชีพสุจริต	-ครู ประจำชั้น -นักเรียน -ผู้ปกครอง	- แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้น ไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยเรื่องการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย

ตอนที่ 4 ผลการประเมินผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน
ขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย

มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพผู้บริหาร

	ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	12	100
	หญิง	0	0
	รวม	12	100
อายุ	30 - 35 ปี	1	08.33
	36 - 40 ปี	0	0
	41 - 45 ปี	2	16.37
	46 - 50 ปี	3	25.00
	มากกว่า 50 ปี	6	50.00
	รวม	12	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

	ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	3	25.00
	ปริญญาโท	9	75.00
	รวม	12	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 100 อายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็น ร้อยละ 50.00 และการศึกษาาระดับปริญญาโท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของครูประจำชั้น

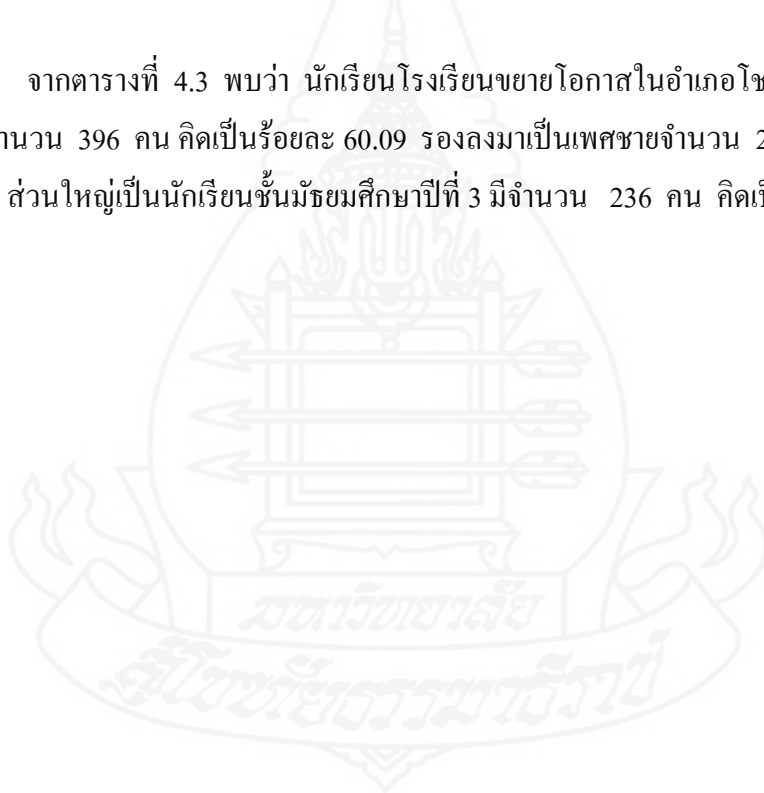
	ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	16	38.10
	หญิง	26	61.90
	รวม	42	100
อายุ	น้อยกว่า 30 ปี	1	02.38
	30 -35 ปี	2	04.76
	36 - 40 ปี	4	09.52
	41 - 45 ปี	11	26.19
	46 - 50 ปี	9	21.43
	มากกว่า 50 ปี	15	35.71
	รวม	42	100
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	35	83.33
	ปริญญาโท	7	16.67
	รวม	42	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ครูประจำชั้นโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 61.90 อายุมากกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.71 การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียน

	ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	396	60.09
	หญิง	263	39.91
	รวม	659	100
ระดับชั้น	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	235	35.66
	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	188	28.53
	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	236	35.81
	รวม	659	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 396 คน คิดเป็นร้อยละ 60.09 รองลงมาเป็นเพศชายจำนวน 263 คนคิดเป็นร้อยละ 39.91 ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีจำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 35.81

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละเกี่ยวกับผู้ปกครองนักเรียน

	ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	197	29.89
	หญิง	462	70.11
	รวม	659	100
อายุ	น้อยกว่า 30 ปี	6	0.91
	30 -35 ปี	79	11.99
	36 - 40 ปี	114	17.30
	41 - 45 ปี	237	35.96
	46 - 50 ปี	187	28.38
	มากกว่า 50 ปี	36	05.46
ระดับการศึกษา	มัธยมศึกษาปีที่ 3	230	34.90
	มัธยมศึกษาปีที่ 6	151	22.91
	ปริญญาตรี	12	01.82
	สูงกว่าปริญญาตรี	3	0.46
	อื่นๆ	263	39.91
	รวม	659	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอ
โชคชัย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 462 คน คิดเป็นร้อยละ 70.11 อายุระหว่าง 41 – 45 ปี
จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 35.96 การศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 230 คน
คิดเป็นร้อยละ 34.90

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ พร้อม	ผล การ ประเมิน
1. ความเป็นผู้นำของผู้บริหาร	4.37	0.35	มาก	ผ่าน
2. ความพร้อมและศักยภาพของครู	4.12	0.48	มาก	ผ่าน
3. เจตคติและความสามารถในการดำเนินงานของ ครู	4.16	0.39	มาก	ผ่าน
4. สื่อ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินโครงการ	4.12	0.48	มาก	ผ่าน
5. ความพอเพียงของงบประมาณ	4.06	0.45	มาก	ผ่าน
6. ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินงาน	3.74	0.41	มาก	ผ่าน
7. นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน				
เฉลี่ย	4.08	0.33	มาก	ผ่าน

ตารางที่ 4.5 พบว่า ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.08$) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า ทุกรายการมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ($\bar{X}=4.37$) รองลงมา คือ เจตคติและความสามารถในการดำเนินงานของครู ($\bar{X}=4.16$) และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนมีส่วนร่วมดำเนินงาน ($\bar{X}=3.74$)

ตารางที่ 4.6 ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านความเป็นผู้นำของผู้บริหารตามความ
คิดเห็นของผู้บริหาร

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพร้อม	ผล การประเมิน
1. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้โรงเรียนได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้ ร่วมกันโดยใช้วิธีการพัฒนาที่ หลากหลาย	4.30	0.56	มาก	ผ่าน
2. ผู้บริหารมีรูปแบบที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับ วิธีการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ เหมาะสมกับบริบทการจัดการศึกษา และ ตอบสนองความต้องการจำเป็นเฉพาะบุคคล	4.25	0.50	มาก	ผ่าน
3. ผู้บริหารมีการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย นโยบาย การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน	4.52	0.36	มากที่สุด	ผ่าน
4. ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจและให้ความสำคัญ กับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.41	0.44	มาก	ผ่าน
5. ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองและพัฒนางานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.22	0.31	มาก	ผ่าน
6. โรงเรียนมีการสนับสนุนส่งเสริมการทำงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการมีส่วน ร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	4.51	0.32	มากที่สุด	ผ่าน
เฉลี่ย	4.37	0.38	มาก	ผ่าน

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของ
โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านความเป็นผู้นำ
ของผู้บริหารและครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า
ส่วนใหญ่มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการกำหนดทิศทาง
เป้าหมาย นโยบายการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและ
ชุมชน ($\bar{X}=4.52$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการสนับสนุนส่งเสริมการทำงานระบบดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=4.51$) และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองและพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.22$)

ตารางที่ 4.7 ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน ขยายโอกาสในอำเภอ โขกษัย ด้านความพร้อมและศักยภาพของครูตามความคิดเห็น ของครูประจำชั้น

N=42

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพร้อม	ผล การประเมิน
1. ครูประจำชั้นมีความพร้อมในการให้ความรู้ ความเข้าใจและจัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน	4.00	0.46	มาก	ผ่าน
2. ครูประจำชั้นมีประสบการณ์ในการจัดระบบช่วยเหลือนักเรียน	4.10	0.62	มาก	ผ่าน
3. ครูประจำชั้นมีการพัฒนาตนเองและงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.10	0.62	มาก	ผ่าน
4. ครูประจำชั้นเอาใจใส่และให้ความสนใจนักเรียนทุกคน	4.34	0.48	มาก	ผ่าน
5. ครูประจำชั้นเป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะส่วนบุคคล ที่ได้รับความเชื่อถือศรัทธาและความไว้วางใจจากผู้ปกครองนักเรียน และบุคคลในชุมชน	4.31	0.54	มาก	ผ่าน
6. ครูประจำชั้นเป็นผู้ที่มีความเฉลียวฉลาด มีความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ มีความแคล่วคล่อง มั่นใจในตนเองสูง และเข้ากับบุคคลอื่นได้ดี	4.10	0.49	มาก	ผ่าน
7. ครูประจำชั้นมีการทำงานร่วมกันเป็นทีม ด้วยความเต็มใจและสมัครใจส่งเสริม ยกย่องให้เกิดความภาคภูมิใจในคุณค่าของตนเองต่อผลงานที่ปฏิบัติ	4.14	0.52	มาก	ผ่าน

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

N=42

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพร้อม	ผล การประเมิน
8. ครูประจำชั้นมีการสร้างเครือข่ายการปฏิบัติงาน เพื่อให้การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประสบผลสำเร็จ	3.93	0.53	มาก	ผ่าน
9. โรงเรียนมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองและทีมงานให้สามารถปฏิบัติงานอย่างครุมืออาชีพ ด้านการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.10	0.56	มาก	ผ่าน
เฉลี่ย	4.12	0.48	มาก	ผ่าน

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ครูประจำชั้นมีความคิดเห็นว่า ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านความพร้อมและศักยภาพของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ทุกข้อมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูประจำชั้นเอาใจใส่และให้ความสนใจนักเรียนทุกคน ($\bar{X}=4.34$) รองลงมา คือ ครูประจำชั้นเป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะส่วนบุคคลที่ได้รับความเชื่อถือศรัทธาและความไว้วางใจจากผู้ปกครองนักเรียนและบุคคลในชุมชน ($\bar{X}=4.31$) และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูประจำชั้นมีการสร้างเครือข่ายการปฏิบัติงาน เพื่อให้การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบผลสำเร็จ ($\bar{X}=3.93$)

ตารางที่ 4.8 ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน
ขยายโอกาส ในอำเภอโชคชัย ด้านเจตคติที่ดีและความสามารถดำเนินงานตามความ
คิดเห็นของครูประจำชั้น

N=42

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ พร้อม	ผล การประเมิน
1. ครูประจำชั้นมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.22	0.49	มาก	ผ่าน
2. ครูประจำชั้นรู้จักให้ความใกล้ชิด เอาใจใส่ดูแลนักเรียนที่รับผิดชอบอย่างทั่วถึง	4.24	0.58	มาก	ผ่าน
3. ครูประจำชั้นสามารถปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.19	0.49	มาก	ผ่าน
4. ครูประจำชั้นมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในด้านความรู้ ความเข้าใจพฤติกรรมและพัฒนาการของนักเรียน	4.11	0.47	มาก	ผ่าน
5. ครูประจำชั้นให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้ร่วมงานและสร้างเครือข่ายในการปฏิบัติงาน	4.17	0.63	มาก	ผ่าน
6. ครูประจำชั้นมีการปรับพฤติกรรมการป้องกันแก้ไขสุขภาพจิต การพัฒนาบุคลิกภาพและทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียน	4.09	0.39	มาก	ผ่าน
7. ครูประจำชั้นได้รับการอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.91	0.45	มาก	ผ่าน
8. ครูประจำชั้นมีการประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ และดำเนินการดูแลช่วยเหลืออย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.21	0.56	มาก	ผ่าน
9. ครูประจำชั้นมีการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และรักษาความลับของนักเรียน	4.31	0.32	มาก	ผ่าน
เฉลี่ย	4.16	0.42	มาก	ผ่าน

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ครูประจำชั้นมีความคิดเห็นว่า ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านเจตคติที่ดีและความสามารถในการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกข้อมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูประจำชั้นมีการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และรักษาความลับของนักเรียน ($\bar{X}=4.31$) รองลงมา คือ ครูประจำชั้นรู้จักให้ความใกล้ชิด เอาใจใส่ดูแลนักเรียน ที่รับผิดชอบอย่างทั่วถึง ($\bar{X}=4.24$) และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูประจำชั้นได้รับการอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X}=3.91$)

ตารางที่ 4.9 ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านสื่อ เครื่องมือในการดำเนินโครงการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูประจำชั้น

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพร้อม	ผลการประเมิน
1. โรงเรียนมีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย เหมาะสมเพียงพอต่อการเรียนรู้	4.10	0.46	มาก	ผ่าน
2. โรงเรียนมีสื่อเทคโนโลยีที่ใช้งานง่าย ปลอดภัย สะดวกและไม่สร้างมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม	4.02	0.32	มาก	ผ่าน
3. โรงเรียนมีสื่อและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.11	0.46	มาก	ผ่าน
4. โรงเรียนมีสื่อและเครื่องมือในการจำแนกคัดกรองนักเรียน	4.06	0.46	มาก	ผ่าน
5. โรงเรียนมีแนวทางปฏิบัติ/เกณฑ์ในการจำแนก คัดกรองที่อาศัยหลักวิชาเป็นข้อตกลงร่วมกันของผู้เกี่ยวข้อง	4.25	0.56	มาก	ผ่าน
6. โรงเรียนมีการรวบรวมจัดหา พัฒนา สื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมในการส่งเสริม ช่วยเหลือ ป้องกัน และแก้ไขปัญหา	4.29	0.38	มาก	ผ่าน
7. โรงเรียนมีแบบบันทึกการส่งต่อนักเรียนและบันทึกการติดตามผล	4.03	0.38	มาก	ผ่าน
เฉลี่ย	4.12	0.39	มาก	ผ่าน

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้บริหารและครูประจำชั้นมีความคิดเห็นว่าความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านสื่อเครื่องมือในการดำเนินโครงการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.12$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกข้อมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการรวบรวมจัดหา พัฒนา สื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมในการส่งเสริม ช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไข ปัญหา ($\bar{X}=4.29$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีแนวทางปฏิบัติ/เกณฑ์ในการจำแนก คัดกรองที่อาศัยหลักวิชาเป็นข้อตกลงร่วมกันของผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=4.25$) และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีสื่อเทคโนโลยีที่ใช้งานง่าย ปลอดภัย สะดวกและไม่สร้างมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}=4.02$)

ตารางที่ 4.10 ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านความพอเพียงของงบประมาณ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพร้อม	ผล
				การประเมิน
1. โรงเรียนมีการวางแผนจัดสรรงบประมาณ ครอบคลุมภารกิจทุกด้าน	4.25	0.36	มาก	ผ่าน
2. โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่างทั่วถึง	4.50	0.28	มาก	ผ่าน
3. โรงเรียนสามารถเบิกจ่ายงบประมาณสะดวกและ รวดเร็วตรงเวลา และทั่วถึงทุกขั้นตอน	3.75	0.46	มาก	ผ่าน
4. โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาตามระเบียบการเงินอย่าง ละเอียดทุกขั้นตอน	3.50	0.58	ปานกลาง	ผ่าน
เฉลี่ย	4.00	0.36	มาก	ผ่าน

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านความพอเพียงของงบประมาณ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.00$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ส่วนใหญ่รายการมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่างทั่วถึง ($\bar{X}=4.50$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการวางแผนจัดสรรงบประมาณครอบคลุมภารกิจทุกด้าน ($\bar{X}=4.25$) และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาตามระเบียบการเงินอย่างละเอียดทุกขั้นตอน ($\bar{X}=3.50$)

ตารางที่ 4.11 ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน

N=659

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพร้อม	ผลการประเมิน
1. ผู้ปกครองนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.04	0.54	มาก	ผ่าน
2. โรงเรียนมีเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนในการส่งเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน	4.11	0.61	มาก	ผ่าน
3. ผู้ปกครองนักเรียนให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.09	0.49	มาก	ผ่าน
4. ชุมชนให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.00	0.39	มาก	ผ่าน
เฉลี่ย	4.06	0.45	มาก	ผ่าน

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นว่า ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.06$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกข้อมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนในการส่งเสริมป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ($\bar{X}=4.11$) รองลงมา คือ ผู้ปกครองนักเรียนให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X}=4.09$) และค่าเฉลี่ยลำดับต่ำสุด คือ ชุมชนให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X}=4.00$)

ตารางที่ 4.12 ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

N=12				
รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพร้อม	ผลการประเมิน
1. โรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างทันเหตุการณ์	4.50	0.38	มาก	ผ่าน
2. โรงเรียนมีกิจกรรมและการจัดการเรียนรู้ เพื่อป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา เช่น เพศศึกษา ประสิทธิภาพ การเรียนตกต่ำ	4.25	0.40	มาก	ผ่าน
3. โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมการดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในกลุ่มเพื่อนนักเรียนที่หลากหลายตามสภาพปัญหา	4.07	0.25	มาก	ผ่าน
เฉลี่ย	4.27	0.29	มาก	ผ่าน

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นถึงความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ทุกข้อมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างทันเหตุการณ์ ($\bar{X}=4.50$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีกิจกรรมและการจัดการเรียนรู้ เพื่อป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา เช่น เพศศึกษา ประสิทธิภาพการเรียนตกต่ำ ($\bar{X}=4.25$) และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมการดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่มเพื่อนนักเรียนที่หลากหลายตามสภาพปัญหา ($\bar{X}=4.07$)

ตารางที่ 4.13 ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านนักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
ตามความคิดเห็นของนักเรียน

N=659

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความพร้อม	ผล การประเมิน
1.นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการช่วยเหลือผู้อื่น	3.67	0.430	มาก	ผ่าน
2.นักเรียนมีทักษะในการช่วยเหลือผู้อื่น	3.75	0.52	มาก	ผ่าน
3.นักเรียนมีจิตอาสาในการที่จะช่วยเหลือผู้อื่น	3.80	0.33	มาก	ผ่าน
เฉลี่ย	3.74	0.41	มาก	ผ่าน

จากตารางที่ 4.13 พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นว่า ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านนักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกข้อมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก คือ นักเรียนมีจิตอาสาในการที่จะช่วยเหลือผู้อื่น ($\bar{X}=3.80$) รองลงมา คือ นักเรียนมีทักษะในการช่วยเหลือผู้อื่น ($\bar{X}=3.75$) และลำดับสุดท้าย คือ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการช่วยเหลือผู้อื่น ($\bar{X}=3.67$)

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการ
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	ผล การประเมิน
1. การวางระบบบริหารงานระบบช่วยเหลือ	4.16	0.44	มาก	ผ่าน
2. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.15	0.63	มาก	ผ่าน
3. การจำแนกคัดกรองนักเรียน	4.25	0.42	มาก	ผ่าน
4. การส่งเสริมพัฒนานักเรียนหลากหลาย	4.39	0.43	มาก	ผ่าน
5. การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข	4.32	0.50	มาก	ผ่าน
6. การส่งต่อนักเรียน	4.21	0.49	มาก	ผ่าน
7. การนิเทศติดตามประเมินผลและรายงานผล	3.91	0.50	มาก	ผ่าน
8. การจัดกิจกรรมแนะแนว	4.07	0.42	มาก	ผ่าน
เฉลี่ย	4.18	0.42	มาก	ผ่าน

ตารางที่ 4.14 พบว่า ความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.18$) เมื่อ
พิจารณาในแต่ละรายการ พบว่าทุกรายการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ย
สูงสุด คือ การส่งเสริมพัฒนานักเรียนหลากหลาย ($\bar{X}=4.39$) รองลงมา คือ การป้องกันช่วยเหลือ
และแก้ไข ($\bar{X}=4.32$) และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การนิเทศติดตามประเมินผลและรายงานผล
($\bar{X}=3.91$)

ตารางที่ 4.15 ความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการวางระบบบริหารงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูประจำชั้น

N=54				
รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	ผล การประเมิน
1. โรงเรียนมีโครงสร้างการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม	4.20	0.46	มาก	ผ่าน
2. โรงเรียนมีการคัดสรรและแต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้	3.81	0.46	มาก	ผ่าน
3. โรงเรียนมีแผนงาน โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานตาม แผนอย่างชัดเจนและมีคู่มือการปฏิบัติงานของโรงเรียน	4.19	0.57	มาก	ผ่าน
4. โรงเรียนมีการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน	4.44	0.50	มาก	ผ่าน
เฉลี่ย	4.16	0.45	มาก	ผ่าน

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้บริหารและครูประจำชั้นมีความคิดเห็นว่า ความเหมาะสม
ด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการวางระบบ
บริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$) คือ เมื่อพิจารณา
แต่ละรายการ พบว่า ทุกข้อมีค่าเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการ
พัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ($\bar{X}=4.44$) รองลงมา คือ
โรงเรียนมีโครงสร้างการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.20$) และ
ลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการคัดสรรและแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X}=3.81$)

ตารางที่ 4.16 ความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูประจำชั้น นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน

N=1,372

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	ผล การประเมิน
1. ครูประจำชั้นมีการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.47	0.63	มาก	ผ่าน
2. ครูประจำชั้นมีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่เหมาะสมและหลากหลาย	3.93	0.31	มาก	ผ่าน
3. ครูประจำชั้นมีการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลนักเรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม ทั้งระดับชั้นเรียนและระดับโรงเรียน	3.90	0.89	มาก	ผ่าน
4. ครูประจำชั้นนำข้อมูลนักเรียนไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาช่วยเหลือนักเรียน	4.31	0.94	มาก	ผ่าน
เฉลี่ย	4.15	0.64	มาก	ผ่าน

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผู้บริหาร ครูประจำชั้น นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นถึงความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูประจำชั้นมีการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=4.47$) รองลงมา คือ ครูประจำชั้นนำข้อมูลนักเรียนไปใช้ในการส่งเสริม พัฒนาช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X}=4.31$) และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูประจำชั้นมีการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลนักเรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม ทั้งระดับชั้นเรียน และระดับโรงเรียน ($\bar{X}=3.90$)

ตารางที่ 4.17 ความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการจำแนกคัดกรองนักเรียนตามความ
คิดเห็นของผู้บริหารและครูประจำชั้น

N=54

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความ เหมาะสม	ผล การประเมิน
1. ครูประจำชั้นจำแนกคัดกรองนักเรียนตาม แนวทางและเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด	4.50	0.31	มาก	ผ่าน
2. ครูประจำชั้นจำแนกคัดกรองนักเรียนเป็น รายบุคคลทั้งในระดับชั้นเรียนและระดับ โรงเรียน	4.25	0.56	มาก	ผ่าน
3. ครูประจำชั้นมีการสรุปผลการจำแนก คัดกรอง นักเรียนครบทุกคน	4.21	0.62	มาก	ผ่าน
4. ครูประจำชั้นมีการนำข้อมูลที่ได้จากการจำแนก คัดกรองนักเรียนมาจัดทำสารสนเทศระดับ โรงเรียนและนำไปใช้ในการแก้ปัญหา ส่งเสริม และพัฒนานักเรียน	4.02	0.46	มาก	ผ่าน
เฉลี่ย	4.25	0.44	มาก	ผ่าน

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผู้บริหารและครูประจำชั้นมีความคิดเห็นว่าความเหมาะสม
ด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการจำแนกคัดกรองนักเรียน
ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.25$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสม
อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูประจำชั้นจำแนกคัดกรองนักเรียนตามแนวทางและ
เกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด ($\bar{X}=4.50$) รองลงมา คือ ครูประจำชั้นจำแนกคัดกรองนักเรียนเป็น
รายบุคคล ทั้งในระดับชั้นเรียนและโรงเรียน ($\bar{X}=4.25$) และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูประจำ
ชั้นมีการนำข้อมูลที่ได้จากการจำแนกคัดกรองนักเรียนมาจัดทำสารสนเทศระดับ โรงเรียนและ
นำไปใช้ในการแก้ปัญหา ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{X}=4.02$)

ตารางที่ 4.18 ความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียนหลากหลาย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูประจำชั้น

N=54

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม	ผลการประเมิน
1. โรงเรียนมีแผนงานโครงการกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน และ มีการนำแผนไปสู่การปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด	4.50	0.57	มาก	ผ่าน
2. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนที่สอดคล้องกับผลการคัดกรองนักเรียนตามข้อมูลสารสนเทศ	4.52	0.32	มากที่สุด	ผ่าน
3. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม(Home Room) อย่างเหมาะสม	4.25	0.50	มาก	ผ่าน
4. โรงเรียนมีการประชุมร่วมกันของผู้ปกครองนักเรียน ครูที่ปรึกษาครูประจำชั้น เพื่อวางแผนแนวทางในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.50	0.38	มาก	ผ่าน
5. โรงเรียนติดตามพฤติกรรมจากการช่วยเหลือ ส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.53	0.46	มากที่สุด	ผ่าน
6. โรงเรียนมีการประเมิน สรุปผลและรายงานผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.05	0.52	มาก	ผ่าน
เฉลี่ย	4.39	0.43	มาก	ผ่าน

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผู้บริหารและครูประจำชั้นมีความคิดเห็นว่าความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียนหลากหลาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.39$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนติดตามพฤติกรรมจากการช่วยเหลือ ส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.53$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนที่สอดคล้อง

กับผลการคัดกรองนักเรียนตามข้อมูลสารสนเทศ ($\bar{X}=4.52$) และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการประเมิน สรุปผลและรายงานผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.05$)

ตารางที่ 4.19 ความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูประจำชั้น นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน

N=1,372

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม	ผลการประเมิน
1. โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา	4.75	0.51	มากที่สุด	ผ่าน
2. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมให้นักเรียนทุกคน ทั้งรายชั้นเรียน และรายโรงเรียน	4.09	0.54	มาก	ผ่าน
3. โรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหาอย่างทันเหตุการณ์	4.25	0.50	มาก	ผ่าน
4. โรงเรียนมีกิจกรรมหรือการจัดการเรียนรู้ เพื่อป้องกันแก้ไข สอดคล้องกับสภาพปัญหา เช่น เพศศึกษา ประสิทธิภาพการเรียนตกต่ำ นักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษ และมีความต้องการพิเศษ ภาวะซึมเศร้า ภาวะทุโภชนาการ ขาดแคลน ค่อยโอกาส การขาดทักษะทางสังคม	4.25	0.55	มาก	ผ่าน
5. โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเพื่อนนักเรียนอย่างหลากหลาย ตามสภาพปัญหา เช่น เพื่อนช่วยเพื่อน พี่ดูแลน้อง	4.25	0.71	มาก	ผ่าน
6. โรงเรียนป้องกันช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหาได้รับการแก้ไขให้มีพฤติกรรมดีขึ้น	4.31	0.64	มาก	ผ่าน
เฉลี่ย	4.32	0.50	มาก	ผ่าน

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ผู้บริหาร ครูประจำชั้น นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นถึงความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา ($\bar{X}=4.75$) รองลงมา คือ โรงเรียนป้องกันช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มที่มีปัญหาได้รับการแก้ไขให้มีพฤติกรรมดีขึ้น ($\bar{X}=4.31$) และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนทุกคน ทั้งรายชั้นเรียนและรายโรงเรียน ($\bar{X}=4.09$)

ตารางที่ 4.20 ความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการส่งต่อนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูประจำชั้น

N=54				
รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม	ผลการประเมิน
1. โรงเรียนมีเครือข่ายการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกพร้อมข้อมูลผลการช่วยเหลือเบื้องต้น	4.35	0.50	มาก	ผ่าน
2. โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลสรุปผลและรายงานผลการส่งต่อนักเรียน	4.50	0.58	มาก	ผ่าน
3. โรงเรียนมีการปรับปรุง พัฒนาการส่งต่อนักเรียนอย่างเป็นระบบ	3.75	0.56	มาก	ผ่าน
4. โรงเรียนมีเครือข่ายสหวิชาชีพที่มีการจัดตั้ง มีแผนดำเนินงานและมีกิจกรรมประสานงาน การให้ความร่วมมือกันดำเนินงานป้องกันแก้ไข ส่งเสริมและดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.25	0.50	มาก	ผ่าน
เฉลี่ย	4.21	0.49	มาก	ผ่าน

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ผู้บริหารและครูประจำชั้นมีความคิดเห็นถึงความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการส่งต่อนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า

ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลสรุปผลและรายงานผลการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X}=4.50$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีเครือข่ายการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอก พร้อมข้อมูลผลการช่วยเหลือเบื้องต้น ($\bar{X}=4.35$) และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการปรับปรุง พัฒนาการส่งต่อนักเรียนอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=3.75$)

ตารางที่ 4.21 ความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการนิเทศ ติดตามประเมินผล และรายงานผล ตามความคิดเห็นของครูประจำชั้น

N=42				
รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม	ผลการประเมิน
1. โรงเรียนมีแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวทางและเกณฑ์ที่กำหนด	4.00	0.53	มาก	ผ่าน
2. ครูประจำชั้นมีการดำเนินงานตามแผนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.07	0.53	มาก	ผ่าน
3. ครูประจำชั้นมีการบันทึกผล ประเมินความก้าวหน้า ปัญหา และอุปสรรคเป็นปัจจุบัน	3.83	0.66	มาก	ผ่าน
4. ครูประจำชั้นมีการประเมิน สรุปผลและรายงานผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อผู้เกี่ยวข้อง	3.86	0.58	มาก	ผ่าน
5. ครูประจำชั้นมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.93	0.46	มาก	ผ่าน
6. ครูประจำชั้นมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแก่สาธารณชนอย่างต่อเนื่อง	3.79	0.56	มาก	ผ่าน
เฉลี่ย	3.91	0.51	มาก	ผ่าน

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ครูประจำชั้นมีความคิดเห็นว่า ความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย

ด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.91$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูประจำชั้นมีการดำเนินงานตามแผนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.07$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวทางและเกณฑ์ที่กำหนด ($\bar{X}=4.00$) และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูประจำชั้นมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแก่สาธารณชนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=3.79$)

ตารางที่ 4.22 ความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวตามความคิดเห็นของครูประจำชั้น และผู้ปกครองนักเรียน

N=701				
รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม	ผลการประเมิน
1. ครูให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียนที่เข้ารับบริการ	4.17	0.54	มาก	ผ่าน
2. ครูให้บริการแนะแนวโดยมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง	4.10	0.42	มาก	ผ่าน
3. ครูจัดให้มีบริการแนะแนวครอบคลุมการศึกษา การอาชีพ รวมทั้งการแนะแนวทักษะชีวิต	4.02	0.50	มาก	ผ่าน
4. ครูมีการติดตามผลนักเรียนด้านการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิต	4.00	0.46	มาก	ผ่าน
เฉลี่ย	4.07	0.43	มาก	ผ่าน

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ครูประจำชั้นมีความคิดเห็นว่าความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านจัดกิจกรรมแนะแนว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียนที่เข้ารับบริการ

($\bar{X}=4.17$) รองลงมา คือ ครูให้บริการแนะแนว โดยมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=4.10$) และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมีการติดตามผลนักเรียนด้านการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต ($\bar{X}=4.00$)

ตอนที่ 4 ผลการประเมินผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย

ตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ผลผลิต	ผล การประเมิน
1.รู้จักตนเอง และพึ่งตนเองได้	4.28	0.71	มาก	ผ่าน
2.นักเรียนมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตและ สุขนิสัย-	4.01	0.48	มาก	ผ่าน
3.มีทักษะในการหลีกเลี่ยงป้องกันภัยอันตราย และพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์	4.08	0.49	มาก	ผ่าน
4.รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	4.21	0.64	มาก	ผ่าน
5.เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม	4.22	0.37	มาก	ผ่าน
6.เจตคติที่ดีและมีทักษะพื้นฐาน ในการประกอบอาชีพสุจริต	4.13	0.46	มาก	ผ่าน
เฉลี่ย	4.16	0.48	มาก	ผ่าน

ตารางที่ 4.23 พบว่า ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$) เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่าทุกรายการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รู้จักตนเอง และพึ่งตนเองได้ ($\bar{X}=4.28$) รองลงมา คือ เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม ($\bar{X}=4.22$) และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตและสุขนิสัย ($\bar{X}=4.01$)

ตารางที่ 4.24 ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอ
โชคชัย ด้านการรู้จักตนเอง และพึ่งตนเองได้ ตามความคิดเห็นของครูประจำชั้น
นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน

N=1,360

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	ผล การประเมิน
1. นักเรียนรู้ความถนัด ความสามารถ จุดเด่นจุดด้อยของ ตนเอง	4.46	0.74	มาก	ผ่าน
2. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมตามความสนใจของ แต่ละคนตามหลักสูตรที่กำหนดไว้	4.43	0.63	มาก	ผ่าน
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ตัดสินใจเลือกประพฤติก ปฏิบัติตน ในสิ่งที่ดีและเข้าร่วมกิจกรรมตามความ สนใจของตนเองได้	4.42	0.93	มาก	ผ่าน
4. นักเรียนมีความกล้าคิด กล้าแสดงออกได้อย่าง สร้างสรรค์ และมีความมั่นใจในตนเอง	3.71	0.85	มาก	ผ่าน
5. นักเรียนได้นำกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดให้นำไปใช้ ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้	4.14	0.91	มาก	ผ่าน
6. นักเรียนรู้จักวิธีการแก้ปัญหาของตนเอง เมื่อเผชิญ กับปัญหาได้	4.40	0.67	มาก	ผ่าน
7. นักเรียนสามารถจัดการตนเองได้ในด้านการเรียน และการดำเนินชีวิตประจำวันได้	4.41	0.77	มาก	ผ่าน
เฉลี่ย	4.28	0.72	มาก	ผ่าน

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ครูประจำชั้น นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน มีความคิดเห็น
ว่าผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้าน
การรู้จักตนเอง และพึ่งตนเองได้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.28$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ
พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนรู้ความถนัด
ความสามารถ จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง ($\bar{X}=4.46$) รองลงมา นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมตาม
ความสนใจของแต่ละคน ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ ($\bar{X}=4.43$) ลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนมี
ความกล้าคิด กล้าแสดงออกได้อย่างสร้างสรรค์และมีความมั่นใจในตนเอง ($\bar{X}=3.71$)

ตารางที่ 4.25 ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอ
โชคชัย ด้านมีสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสุขนิสัยตามความคิดเห็นของครูประจำ
ชั้นและผู้ปกครองนักเรียน

N=701

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ผลการประเมิน
1. นักเรียนมีสุขนิสัยในการดำรงชีวิตประจำวันได้	3.93	0.59	มาก	ผ่าน
2. นักเรียนสามารถป้องกัน ดูแลสุขภาพกายเบื้องต้นได้	4.03	0.57	มาก	ผ่าน
3. นักเรียนมีความร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และปรับตัวเข้ากับคนรอบข้างได้	4.07	0.46	มาก	ผ่าน
เฉลี่ย	4.01	0.48	มาก	ผ่าน

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ครูประจำชั้นและผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นว่า ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านสุขภาพกายสุขภาพจิต และสุขนิสัยที่ดี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมีความร่าเริงแจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และปรับตัวเข้ากับคนรอบข้างได้ ($\bar{X}=4.07$) รองลงมา คือ นักเรียนสามารถป้องกัน ดูแลสุขภาพกายเบื้องต้นได้ ($\bar{X}=4.03$) และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนมีสุขนิสัยในการดำรงชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X}=3.93$)

ตารางที่ 4.26 ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการมีทักษะในการหลีกเลี่ยง ป้องกันภัยอันตรายและพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ ตามความคิดเห็นของครูประจำชั้นและผู้ปกครองนักเรียน

N=701				
รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	ผล การประเมิน
1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เป็นพิษภัย อันตรายและพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์	4.18	0.59	มาก	ผ่าน
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์และจำแนกสิ่งที่เป็นพิษภัย อันตราย และพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์	3.94	0.46	มาก	ผ่าน
3. นักเรียนสามารถป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงจากสภาวะต่อความรุนแรงของโรคภัย อุบัติภัย และปัญหาทางเพศ	4.04	0.54	มาก	ผ่าน
4. นักเรียนรู้เท่าทันและกล้าที่จะปฏิเสธและสามารถ ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยง สภาวะเสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุ และ ปัญหาทางเพศ	4.10	0.61	มาก	ผ่าน
5. นักเรียนสามารถชักชวนหรือส่งเสริมให้เพื่อน ประพฤติตนตามแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสม	3.90	0.55	มาก	ผ่าน
6. นักเรียนรู้จักเลือกเล่นกีฬา ดนตรีตามความถนัดและ ความสนใจ	4.34	0.63	มาก	ผ่าน
เฉลี่ย	4.08	0.49	มาก	ผ่าน

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ครูประจำชั้นและผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นว่า ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้านการมีทักษะในการหลีกเลี่ยง ป้องกันภัยอันตรายและพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.08$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนรู้จักเลือกเล่นกีฬา ดนตรีตามความถนัดและความสนใจ ($\bar{X}=4.34$) รองลงมา คือ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ในสิ่งที่เป็นพิษภัย อันตรายและพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ ($\bar{X}=4.18$) และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนสามารถชักชวนหรือส่งเสริมให้เพื่อนประพฤติตนตามแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสม ($\bar{X}=3.90$)

ตารางที่ 4.27 ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอไชยชัย ด้านรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ตามความคิดเห็นของครูประจำชั้น นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน

N=1,360

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	ผล การประเมิน
1. นักเรียนแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างเหมาะสม	4.50	0.58	มาก	ผ่าน
2. นักเรียนศรัทธาและเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น เห็นคุณค่า และเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	4.39	0.61	มาก	ผ่าน
3. นักเรียนสามารถใช้หลักการ เหตุผลในการแก้ปัญหา เพื่อลดความขัดแย้ง	4.46	0.74	มาก	ผ่าน
4. นักเรียนสามารถจัดการกับปัญหาและสามารถควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ของตนเองได้	4.00	1.01	มาก	ผ่าน
5. นักเรียนมีทักษะในการสื่อสาร รับรู้ สร้างความเข้าใจถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด การทักทาย และการปฏิเสธอย่างเหมาะสม	3.93	0.46	มาก	ผ่าน
6. นักเรียนแสดงความชื่นชม การปฏิเสธ การรับคำวิพากษ์วิจารณ์	3.98	0.83	มาก	ผ่าน
เฉลี่ย	4.21	0.64	มาก	ผ่าน

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ครูประจำชั้น นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นว่า ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอไชยชัย ด้านรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.51$) รองลงมา คือ นักเรียนสามารถใช้หลักการเหตุผลในการแก้ปัญหา เพื่อลดความขัดแย้ง ($\bar{X}=4.46$) และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนมีทักษะในการสื่อสาร รับรู้ สร้างความเข้าใจถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด การทักทาย และการปฏิเสธอย่างเหมาะสม ($\bar{X}=3.93$)

ตารางที่ 4.28 ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอ
โชคชัย ด้านสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม ตามความคิดเห็น
ของครูประจำชั้น นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน

N=1,360

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	ผล การประเมิน
1. นักเรียนมีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ใน ฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคม	4.46	0.49	มาก	ผ่าน
2. นักเรียนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของ โรงเรียนได้อย่างเหมาะสม	3.81	0.34	มาก	ผ่าน
3. นักเรียนปฏิบัติตามกฎ กติกา ประเพณี วัฒนธรรม ของชุมชน และสังคมได้อย่างเหมาะสม	4.19	0.34	มาก	ผ่าน
4. นักเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนสังคมและมีจิตสาธารณะ	4.42	0.53	มาก	ผ่าน
เฉลี่ย	4.22	0.39	มาก	ผ่าน

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ครูประจำชั้น นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็น
ว่า ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้าน
สมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.22$)
เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ
นักเรียนมีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและ
สังคม ($\bar{X}=4.46$) รองลงมา คือ นักเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคม
และมีจิตสาธารณะ ($\bar{X}=4.42$) และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ
ข้อบังคับของโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X}=3.81$)

ตารางที่ 4.29 ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอ
โชคชัย ด้านเจตคติที่ดีและมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพสุจริตตามความ
คิดเห็นของครูประจำชั้น นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน

N=1,360

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	ผล การประเมิน
1. นักเรียนมีความรู้ ความสนใจในด้านอาชีพของ ตนเอง	3.91	0.63	มาก	ผ่าน
2. นักเรียนมีแนวทางและเหตุผลในการตัดสินใจเลือก อาชีพ	4.30	0.34	มาก	ผ่าน
3. นักเรียนมีทักษะพื้นฐานอาชีพที่ตนเองถนัด สนใจ และเห็นคุณค่าในอาชีพที่ตนเองเลือกโดยสุจริต	4.19	0.53	มาก	ผ่าน
เฉลี่ย	4.13	0.46	มาก	ผ่าน

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ครูประจำชั้น นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็น
ว่า ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ด้าน
เจตคติที่ดีและมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพสุจริต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.13$)
เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ
นักเรียนมีแนวทางและเหตุผลในการตัดสินใจเลือกอาชีพ ($\bar{X}=4.30$) รองลงมา คือ นักเรียนมีทักษะ
พื้นฐานอาชีพที่ตนเองถนัด สนใจ และเห็นคุณค่าในอาชีพที่ตนเองเลือกโดยสุจริต ($\bar{X}=4.46$) และ
ลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนมีความรู้ ความสนใจในด้านอาชีพของตนเอง ($\bar{X}=3.91$)

ตารางที่ 4.30 ผลการประเมินร้อยละของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ที่มี
 น้ำหนักและส่วนสูงเป็นไปตามเกณฑ์กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

รายการ	นักเรียน	ผลน้ำหนัก และส่วนสูง	ร้อยละ	ผลการ ประเมิน
1. โรงเรียนชลประทานบ้านนาคลังชั้น				
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	19	17	89.47	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	16	15	93.75	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	17	15	88.24	ผ่าน
2. โรงเรียนชลประทานบ้านกอโจด				
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	15	12	80.00	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	21	19	90.48	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	25	24	96.00	ผ่าน
3. โรงเรียนบ้านจืดุ่น(แหล่งจะหลุ่ง)				
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	14	13	92.86	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	23	21	91.30	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	2	2	100	ผ่าน
4. โรงเรียนบ้านท่าเยี่ยมวิทยา				
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	8	8	100	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	15	15	100	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	11	10	90.91	ผ่าน
5. โรงเรียนบ้านท่าอ่าง				
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	32	30	90.75	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	36	35	97.22	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	20	18	90.00	ผ่าน
6. โรงเรียนบึงพระ				
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	24	24	100	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	21	18	85.71	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	15	15	100	ผ่าน

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

รายการ	นักเรียน	ผ่านเกณฑ์ น้ำหนักและ ส่วนสูง	ร้อยละ	ผลการ ประเมิน
7. โรงเรียนบ้านปอพราน				
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	29	26	89.66	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	30	26	86.67	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	27	26	96.30	ผ่าน
8. โรงเรียนบ้านละลม				
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	36	33	91.67	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	22	20	90.91	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	25	23	92.00	ผ่าน
9. โรงเรียนบ้านหนองกก				
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	27	24	88.89	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	18	16	88.89	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	21	18	85.71	ผ่าน
10. โรงเรียนบ้านหนองบอน				
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	13	11	84.62	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	12	10	83.33	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	4	4	100	ผ่าน
11. โรงเรียนบ้านหนองปรือ				
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	13	12	92.31	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	10	9	90.00	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	19	17	89.47	ผ่าน
12. โรงเรียนวัดพะโค				
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	6	5	83.33	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	7	6	85.71	ผ่าน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	6	5	83.33	ผ่าน
รวมทั้งสิ้น	659	602	91.35	ผ่าน

จากตารางที่ 4.30 พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสใน
อำเภอโชคชัย 12 โรงเรียน นักเรียนมีน้ำหนักและส่วนสูงผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 80
ทุกโรงเรียน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอโชคชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงประเมิน นำเสนอผลใน 3 ประเด็น คือ สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ รายละเอียดดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อประเมินความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย

1.1.2 เพื่อประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย

1.1.3 เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร ประกอบด้วย บุคลากร 4 กลุ่ม ดังนี้

1) ผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย โดยทำการศึกษาจากประชากรทั้งหมด จำนวน 12 คน

2) ครูประจำชั้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย โดยทำการศึกษาจากประชากรทั้งหมด จำนวน 42 คน

3) นักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย โดยทำการศึกษาจากประชากรทั้งหมด จำนวน 659 คน

4) ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย โดยทำการศึกษาจากประชากรทั้งหมด จำนวน 659 คน

1.2.2 เครื่องมือการวิจัย

การประเมิน โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย โดยใช้เครื่องมือ ดังนี้

เครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการและด้านผลผลิตของการดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิดและคำถามปลายปิด ชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 4 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับครูประจำชั้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย

ชุดที่ 3 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย

ชุดที่ 4 แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย

2. แบบบันทึกข้อมูล สำหรับบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน ด้านน้ำหนักและส่วนสูงสำหรับนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลดำเนินการจัดกระทำโดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติพื้นฐาน คือ แบบสอบถามการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย ประกอบด้วย ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย ด้านกระบวนการและด้านผลผลิตของการดำเนินโครงการ ทำการวิเคราะห์โดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.4 สรุปการวิจัย

1.4.1 ผลการประเมินความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย

ความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การ

ประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเป็นผู้นำของผู้บริหาร รองลงมา คือ เจตคติและความสามารถในการดำเนินงานของครู และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ด้านความเป็นผู้นำของผู้บริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ส่วนใหญ่มีความพร้อมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย นโยบายการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน รองลงมา คือ โรงเรียนมีการสนับสนุนส่งเสริมการทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองและพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ด้านความพร้อมและศักยภาพของครู ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูประจำชั้นเอาใจใส่และให้ความสนใจนักเรียนทุกคน รองลงมา คือ ครูประจำชั้นเป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะส่วนบุคคลที่ได้รับความเชื่อถือศรัทธาและความไว้วางใจจากผู้ปกครองนักเรียนและบุคคลในชุมชน และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูประจำชั้นมีการสร้างเครือข่ายการปฏิบัติงาน เพื่อให้การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบผลสำเร็จ

ด้านเจตคติและความสามารถดำเนินงาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูประจำชั้นมีการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และรักษาความลับของนักเรียน รองลงมา คือ ครูประจำชั้นรู้จักให้ความใกล้ชิด เอาใจใส่ ดูแลนักเรียนที่รับผิดชอบอย่างทั่วถึง และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูประจำชั้นได้รับการอบรมให้มีความรู้ ความเข้าใจในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ด้านสื่อ เครื่องมือในการดำเนินโครงการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการรวบรวมจัดหาพัฒนา สื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมในการส่งเสริม ช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไขปัญหา รองลงมา คือ โรงเรียนมีแนวทางปฏิบัติ/เกณฑ์ในการจำแนก คัดกรองที่อาศัยหลักวิชาเป็นข้อตกลงร่วมกันของผู้เกี่ยวข้อง และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีสื่อเทคโนโลยีที่ใช้งานง่าย ปลอดภัย สะดวกและไม่สร้างมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

ด้านความพอเพียงของงบประมาณ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ส่วนใหญ่รายการมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่างทั่วถึง รองลงมา คือ โรงเรียนมีการวางแผนจัดสรรงบประมาณครอบคลุมภารกิจทุกด้าน และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาตามระเบียบการเงินอย่างละเอียดทุกขั้นตอน

ด้านผู้ปกครองนักเรียน และชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนในการส่งเสริมป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน รองลงมา คือ ผู้ปกครองนักเรียนให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ชุมชนให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ด้านนักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการมีความพร้อมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมีจิตอาสาในการที่จะช่วยเหลือผู้อื่น รองลงมา คือ นักเรียนมีทักษะในการช่วยเหลือผู้อื่น และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการช่วยเหลือผู้อื่น

1.4 ผลการประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย

ความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมพัฒนานักเรียนหลากหลาย รองลงมา คือ การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การนิเทศติดตามประเมินผลและรายงานผล

ด้านการวางระบบบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน รองลงมา คือ โรงเรียนมีโครงสร้างการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการคัดสรร และแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูประจำชั้นมีการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ครูประจำชั้นนำข้อมูลนักเรียนไปใช้ในการส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือนักเรียน และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูประจำชั้นมีการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลนักเรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม ทั้งระดับชั้นเรียน และระดับโรงเรียน

ด้านการจำแนกคัดกรองนักเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูประจำชั้นจำแนกคัดกรองนักเรียนตามแนวทางและเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด รองลงมา คือ ครูประจำชั้นจำแนกคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งในระดับชั้นเรียน และระดับโรงเรียน และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูประจำชั้นมีการนำข้อมูลที่ได้จากการจำแนกคัดกรองนักเรียนมาจัดทำสารสนเทศระดับโรงเรียนและนำไปใช้ในการแก้ปัญหา ส่งเสริม และพัฒนานักเรียน

ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียนหลากหลาย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนติดตามพฤติกรรมจากการช่วยเหลือ ส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนที่สอดคล้องกับผลการคัดกรองนักเรียนตามข้อมูลสารสนเทศ และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการประเมิน สรุปผลและรายงานผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา รองลงมา คือ โรงเรียนป้องกันช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มที่มีปัญหาได้รับการแก้ไขให้มีพฤติกรรมดีขึ้น และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมให้นักเรียนทุกคน ทั้งรายชั้นเรียนและรายโรงเรียน

ด้านการส่งต่อนักเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนมีการติดตามประเมินผล สรุปผลและรายงานผลการส่งต่อนักเรียน รองลงมา คือ โรงเรียนเครือข่ายการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอก พร้อมข้อมูลผลการช่วยเหลือ

เบื้องต้น และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีการปรับปรุง พัฒนาการส่งต่อนักเรียนอย่างเป็นระบบ

ด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมินเมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่าทุกรายการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูประจำชั้นมีการดำเนินงานตามแผนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ โรงเรียนมีแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวทางและเกณฑ์ที่กำหนด และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูประจำชั้นมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแก่สาธารณชนอย่างต่อเนื่อง

ด้านจัดกิจกรรมแนะแนว ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครูให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียนที่เข้ารับบริการ รองลงมา คือ ครูให้บริการแนะแนว โดยมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูมีการติดตามผลนักเรียนด้านการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต

1.5 ผลการประเมินผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยาย

โอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย

ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รู้จักตนเองและพึ่งตนเองได้ รองลงมา คือ เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตและสุขนิสัย

ด้านการรู้จักตนเอง และพึ่งตนเองได้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนรู้ความถนัด ความสามารถ จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง รองลงมา คือ นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมตามความสนใจของแต่ละคน ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนมีความกล้าคิด กล้าแสดงออกได้อย่างสร้างสรรค์และมีความมั่นใจในตนเอง

ด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสุขนิสัย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมีความร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และปรับตัวเข้ากับคนรอบ

ข้างได้ รองลงมา คือ นักเรียนสามารถป้องกัน ดูแลสุขภาพกายเบื้องต้นได้ และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนมีสุขนิสัยในการดำรงชีวิตประจำวันได้

ด้านการมีทักษะในการหลีกเลี่ยง ป้องกันภัยอันตรายและพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่าทุกรายการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนรู้จักเลือกเล่นกีฬาชนิดที่ตามความถนัดและความสนใจ รองลงมา คือ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ในสิ่งที่เป็นพิษภัย อันตรายและพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนสามารถชักชวนหรือส่งเสริมให้เพื่อนประพฤติตนตามแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสม

ด้านรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างเหมาะสม รองลงมา คือ นักเรียนสามารถใช้หลักการ เหตุผลในการแก้ปัญหา เพื่อลดความขัดแย้ง และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนมีทักษะในการสื่อสาร รับรู้ สร้างความเข้าใจถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด การทักทาย และการปฏิบัติอย่างเหมาะสม

ด้านสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม รองลงมา คือ นักเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคม และมีจิตสาธารณะ และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม

ด้านเจตคติที่ดีและมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพสุจริต ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ทุกรายการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมีแนวทาง และเหตุผลในการตัดสินใจเลือกอาชีพ รองลงมา คือ นักเรียนมีทักษะพื้นฐานอาชีพที่ตนเองถนัด สนใจ และเห็นคุณค่าในอาชีพที่ตนเองเลือกโดยสุจริต และลำดับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนมีความรู้ ความสนใจในด้านอาชีพของตนเอง

2 อภิปรายผล

2.1 ผลการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย มีประเด็นที่ผู้วิจัยได้นำมาอภิปราย สรุปได้ดังนี้

2.1.1 ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย มีความพร้อมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมิน ที่เป็นเช่นนี้เพราะทุกโรงเรียนได้มีการดำเนินการโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างดี โดยเฉพาะด้านปัจจัยเบื้องต้น โรงเรียนตระหนักเห็นปัญหาที่เกิดจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะสิ่งเสพติดที่ระบาดไปทุกแห่งจนทำให้เป็นปัญหาระดับชาติที่ทุกฝ่ายต้องช่วยกัน การศึกษาถือเป็นการปูพื้นฐานที่สำคัญแก่เยาวชนให้เป็นคนเก่ง คนดี และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นโรงเรียนจึงพยายามดูแลช่วยเหลือนักเรียนในทุกด้าน นอกจากนั้นกระทรวงศึกษาธิการได้เล็งให้เห็นประโยชน์ของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงได้กำหนดเป็นนโยบายให้ทุกโรงเรียนนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ดังที่กรมสุขภาพจิต (2544: 15) ได้กล่าวถึงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่าเป็นการส่งเสริมพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้แก่นักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง

ซึ่งสอดคล้องกับ เซวานันต์ มารุตวงศ์ (2546) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในขั้นตอนการเตรียมการวางแผนการดำเนินงาน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และรายการที่มีอันดับสูงสุด คือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงทำให้โรงเรียนพยายามที่จะพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ โดยการพัฒนาบุคลากร เช่น การเข้ารับการอบรมความรู้ต่างๆ การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เป็นต้น การพัฒนาด้านอาคารสถานที่ และสภาพบริเวณ โรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ การพัฒนาด้านการบริหารจัดการ รวมทั้งผู้บริหารมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีการพัฒนาตนเอง พัฒนางานอยู่เสมอ จึงส่งผลดีต่อการดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกฝ่ายให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี อาคารสถานที่พอเพียง ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในทุกเรื่อง

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อนันต์ เตียวต้อย (2545) ได้ทำการศึกษาระบบประเมินโครงการฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัยของปราณี วัฒนกุล (2548:

บทคัดย่อ) ได้ประเมินการประเมินโครงการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักผู้ตรวจประจำ เขตตรวจราชการที่ 11 ผลการศึกษา พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับมาก

สอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริรัตน์ นิ่มมา (2548) ได้ประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนไพศาลพิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก รวมทั้ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของชุตินา พงษ์เกษ (2552) ได้ประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 4 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านความพอเพียงของทรัพยากรต่างๆ ความพร้อมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือในการ ดำเนินการโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ความพร้อมของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง ร่วมมือกับโรงเรียนในการส่งเสริมป้องกันแก้ไขปัญหา นักเรียน

2.2 ผลการประเมินด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย พบว่า ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงาน อย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้น และครูที่ ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่ เกี่ยวข้อง หรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากโรงเรียน เช่น การพัฒนา บุคลากรที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในระบบ การประสานความร่วมมือจากฝ่ายอื่นๆ โดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียน เป็นต้น จึงส่งผลให้การดำเนินการเป็นไปได้อย่างดี

สอดคล้องกับงานวิจัยของอนันต์ เดียวต้อย (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการ ประเมินโครงการฝึกอบรมเตรียมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า ด้าน กระบวนการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการวิจัยของปราณี วัฒนกุล (2548: บทคัดย่อ) ได้ประเมินการประเมินโครงการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักผู้ตรวจประจำ เขตตรวจราชการที่ 11 ผลการศึกษา พบว่า ด้านกระบวนการอยู่ในระดับมาก

สอดคล้องกับผลการวิจัยของชุตินา พงษ์เกษ (2552) ได้ประเมินโครงการระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 4 พบว่า ด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ครูที่ปรึกษาใช้เวลากับนักเรียนเพื่อปรึกษาปัญหาต่างๆ และครูที่ปรึกษาให้คำปรึกษานักเรียน

2.3 ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย

ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนปฏิบัติได้ระดับมากที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่ กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ให้แก่นักเรียน โดยอาศัยหลักทฤษฎีต่างๆ โดยเฉพาะความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้น กระบวนการเริ่มแรกของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงเป็นการทำความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างละเอียดแล้วนำไปคัดกรองวางแผนเพื่อพัฒนาหรือแก้ไข นอกจากนี้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองยังร่วมมือกันในการดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด จึงทำให้นักเรียนมีพัฒนาการทุกด้านที่เข้มแข็ง มีคุณธรรม จริยธรรม มีผลการเรียนที่ดีขึ้น จึงส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นด้วย นอกจากนี้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนส่งผลให้สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี และนักเรียนได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญหา และยังพบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมให้แสดงออกตามสภาพของตนเอง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริรัตน์ นิมมา (2548) ได้ประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนไพศาลพิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ด้านผลผลิตของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก เป็นรายชื่อพบว่า ผลการดำเนินการสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคมความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน มีความเหมาะสม ระดับมาก

สอดคล้องกับการประเมินโครงการของ มาโนชญ์ ดิณศิริสุข (2556) ได้ประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบางระกำวิทยศึกษาดำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 พบว่าผลการประเมินด้านผลผลิตของการดำเนินงานตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน โดยรวมผ่านเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านผ่านเกณฑ์การประเมิน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือแก้ไข ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการส่งต่อ และด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สอดคล้องกับงานวิจัยของอสาณี นิสาล๊ะ (2555: 72) ที่ประเมินด้านผลผลิตโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กล่าวคือ เมื่อดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแล้ว นักเรียนมีคุณลักษณะดังนี้ นักเรียนรู้ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง นักเรียนตั้งแต่วัยละ 80 ขึ้นไป มีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานของ

เด็กไทย นักเรียนพัฒนาตนเองให้มีความมั่นคงทางอารมณ์และมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น นักเรียนไม่ใช้สิ่งเสพติด รวมทั้งไม่แสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติดทั้งหมด รู้จักวิธีใช้จ่ายอย่างพอเพียงตามความจำเป็นและนักเรียนรู้จักวิธีการหลีกเลี่ยงภัยอันตรายที่มีในสังคม

สอดคล้องกับ งานวิจัยของชุตติมา พงษ์เกษ (2552) ได้ทำการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 พบว่า ด้านผลผลิตของโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตามความคิดเห็นของคณะกรรมการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและคณะกรรมการนักเรียน ซึ่งตรงกัน คือ นักเรียนเคารพและรับฟังคำแนะนำของพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและเป็นผู้ดำเนินการดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรวมทั้งเข้ามามีส่วนร่วมและตรวจสอบกระบวนการดำเนินโครงการในแต่ละกิจกรรม รวมทั้งจัดให้มีการอบรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ความรู้และเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เกิดขึ้นให้แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

3.1.2 โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน โดยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะดังกล่าวในโรงเรียน

3.1.3 โรงเรียนควรจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนที่เรียนอ่อนหรือเรียนช้า เพื่อแก้ไขปัญหาด้านการเรียนแก่นักเรียน

3.1.4 ฝ่ายปกครองควรจัดกิจกรรมที่เน้นฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัยมากขึ้น ควรส่งเสริมกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด เพื่อฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัยมากขึ้น

3.1.5 ฝ่ายแนะแนวควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพจิตดี โดยการจัดกิจกรรมแนะแนวให้คำปรึกษา และนันทนาการ

3.1.6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินการโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างละเอียดในแต่ละกิจกรรม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการ

3.2.2 ควรประเมินผลผลิตของโครงการในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แสดงถึงผลสำเร็จของโครงการ รวมทั้งควรศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนของอำเภอที่เหลือในสังกัด

3.2.3 ควรศึกษาแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน

3.2.4 ควรทำการวิจัยการประเมินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่จัดการศึกษาให้กับนักเรียนกลุ่มด้อยโอกาสและนักเรียนเรียนรวม

3.2.5 ควรศึกษาผลกระทบของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอโชคชัย และระดับเขตพื้นที่การศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ (2542) “รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางพัฒนาคุณภาพนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา” กรุงเทพมหานคร
- กรมสามัญศึกษา (2543) “สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเขตการศึกษาที่ 2 จังหวัดยะลา” กรุงเทพมหานคร กรมการศาสนา
- กรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ (2544) การประกันคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กรมการศาสนา
- _____. (2544) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กรมการศาสนา
- _____. (2545) การวางแผนกลยุทธ์ กรุงเทพมหานคร กรมการศาสนา
- กรมสุขภาพจิต (2544) คู่มือครูที่ปรึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กรุงเทพมหานคร ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพจิต
- _____. (2544) คู่มือส่งเสริมสุขภาพจิตนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสำหรับครู กรุงเทพมหานคร ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพจิต
- _____. (2544) คู่มือวิทยากรระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กรุงเทพมหานคร ชูวีเนียร์(ไทยแลนด์)จำกัด
- _____. (2546) คู่มือครูที่ปรึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กรุงเทพมหานคร องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.)
- การศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงานคณะกรรมการ (2546) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้วิกฤตสังคมสู่ครูมืออาชีพ กรุงเทพมหานคร
- _____. (2547) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาและนอกสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.)
- _____. (2547) คู่มือวิทยากรเครือข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กรุงเทพมหานคร องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.)
- _____. (2547) “มาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน” กรุงเทพมหานคร องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.)
- _____. (2549) กลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ปี 2548-2552 กรุงเทพมหานคร

- เจริญ อุทานันท์ (2546) “การศึกษาผลการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดลำปาง” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- ชุติมา พงษ์เกษ (2552) “การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- เชาวนันต์ มารุตวงศ์ (2546) “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดปทุมธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ตาสินราชานุสรณ์, โรงเรียน (2555) “มาตรฐานคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน” สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 1 ดาก
- ไตรภพ ให้อู่ (2553) “การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวัดพิบูลเงิน
องค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2553” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ทองเลื่อน แฉขุนทด (2546) “การประเมินโครงการช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับผลกระทบจาก
ภาวะวิกฤตทางการศึกษาระดับประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏ
อุบลราชธานี
- แนวการจัดการศึกษา (2542) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*
กรุงเทพมหานคร
- นันทพงศ์ พฤษชาดิรัตน์ (2546) “การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- บุญมา นาคะระรังค์ (2549) “กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา
ทางสังคมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก” ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

- ประชุม รอดประเสริฐ (2539) “การประเมินโครงการ” *วารสารวัดผลทางการศึกษา* 9, 15
(พฤษภาคม): 37 – 53
- _____. (2547) *การบริหารโครงการ* พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพมหานคร เนติการพิมพ์
- ปราณี วัฒนกุล (2548) “การประเมินโครงการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักผู้ตรวจ
ราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 11” *ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ*
- พงศ์เทพ จิระโร (2553) “การวัดและประเมินผลการศึกษา” *เอกสารการสอน ชลบุรี
ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*
- _____. (2553) “การวิจัยเชิงประเมิน” *เอกสารการสอน ชลบุรี ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยา
ประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*
- _____. (2554) “แนวคิดและกระบวนการประเมินโครงการ” ใน *เอกสารประกอบการสอน
ชุดวิชาการประเมินโครงการ* นนทบุรี สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- พิสนุ พองศรี (2549) *เทคนิควิธีประเมินโครงการ* กรุงเทพมหานคร ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิมพ์งาม
- _____. (2551) *เทคนิควิธีประเมินโครงการ* พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร
พรอพเพอร์ตี้พริ้นท์
- _____. (2553) *การประเมินโครงการฝึกอบรม* กรุงเทพมหานคร ด้านสหวิชาการพิมพ์
- พรพิมล หล่อตระกูล (2541) “การวิเคราะห์ ค่าความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบประเมิน
และหาเกณฑ์มาตรฐานของเด็กไทย” *ปริญาานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏเทพสตรี*
- เพ็ญวิภา พรหมสุวรรณ (2547) “การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 3”
*ปริญาานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*
- ไพศาล หวังพานิช (2533) “หลักและวิธีการประเมินโครงการ” *วารสารวัดผลการศึกษา* 11
(มกราคม) : 31 – 33
- ภัทริยา ดังก้อง (2547) “การศึกษาผลสำเร็จการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสหวิทยาเขตเวียงโกศัย 1 จังหวัดแพร่” *วิทยานิพนธ์ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์*

- มาโนชญ์ ติณสรีรสุข (2556) รายงานการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนบางระกำวิทยศึกษาศาสตร์ ตำบลบางระกำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 39 พิษณุโลก
- เขาวดี รามชัยกุล วิบูลย์ศรี (2548) การประเมินโครงการ แนวคิดและแนวปฏิบัติ พิมพ์ครั้งที่ 4
กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____. (2549) “การประเมินโครงการ” ใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ บรรณาธิการ
รวมบทความทางการประเมินโครงการ หน้า 91 - 99 พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รัตนะ บัวสนธ์. (2540) การประเมินผลโครงการ การวิจัยเชิงประเมิน กรุงเทพมหานคร
ต้นอ้อ แกรมมี่
- _____. (2540) การประเมินผลโครงการ การวิจัยเชิงประเมิน กรุงเทพมหานคร
คอมแพนทีพริ้นท์
- ราชบัณฑิตยสถาน (2546) “พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542” กรุงเทพมหานคร
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538) เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 5
กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- _____. (2536) หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- วลี สีนุช (2553) “การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านสุโขทัยโก-ลก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองศึกษานราธิวาส เขต 2” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา วิชาเอก
การประเมินการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วิจิต รุ่งศรีทอง (2545) “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารและการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
นครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
- ศิริชัย กาญจนวาสี (2523) เกณฑ์ประเมินการเสนอโครงการวิจัยและเกณฑ์ประเมินการเขียน
รายงานการวิจัย กรุงเทพมหานคร
- _____. (2537) ทฤษฎีการประเมิน กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

- ศิริชัย กาญจนวาสี (2541) *ทฤษฎีการวัดและประเมินผล* กรุงเทพมหานคร ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เอกสารการสอน
- _____. (2545) “ทฤษฎีการประเมินและการตัดสินใจ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินและการจัดการโครงการประเมิน* หน่วยที่ 2 หน้า 53 - 111 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ศิริรัตน์ นิ่มมา (2548) “การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนไพศาลพิทยาสำนักรงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
- สมคิด พรหมจ้อย (2542) *การเขียนโครงการวิจัย หลักการและแนวทางปฏิบัติ* นนทบุรี จตุพรดีไซน์
- _____. (2544) “หลักการและแนวปฏิบัติในการประเมินนโยบาย แผนงาน โครงการ และหลักสูตร” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินและการจัดการโครงการประเมิน* หน่วยที่ 11 หน้า 1-58 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- _____. (2549) “การประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย แผนงาน และโครงการ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินนโยบาย แผนงาน และโครงการ* หน่วยที่ 14 หน้า 122 - 169 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- _____. (2550) “แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินนโยบาย แผนงาน และโครงการ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินนโยบาย แผนงาน และโครงการ* หน่วยที่ 3 หน้า 93 - 131 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- _____. (2552) *เทคนิคการประเมินโครงการ* พิมพ์ครั้งที่ 6 นนทบุรี : จตุพร ดีไซน์
- _____. (2552) *การเขียนรายงานการประเมินโครงการ* พิมพ์ครั้งที่ 6 นนทบุรี : จตุพร ดีไซน์
- สมคิด พรหมจ้อย และคณะ (2544) *แบบเสนอโครงการวิจัย เรื่องการประเมินโครงการพัฒนาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี(พสวท) ระยะที่ 3 (พ.ศ.2540-2544) สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี(สสวท.)*
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2554ก) “การพัฒนาแผนงานและโครงการ” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการประเมินโครงการ* นนทบุรี สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2554ข) “แนวคิดเกี่ยวกับแผนงานและโครงการ” ใน *เอกสารการสอน
ชุดวิชาการประเมินโครงการ* นนทบุรี สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- สมพร ไชยแสง (2547) “การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1” *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*
- สมพร สระบัว (2546) “การประเมินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชานาต” *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต แขนงวิชาการวัดและประเมินการศึกษา วิชาเอกการประเมินการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช*
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2541) *วิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา* กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____. (2544) “วิธีวิทยาการประเมินศาสตร์แห่งคุณค่า” พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____. (2549) “ความรู้พื้นฐานสำหรับการประเมินโครงการทางการศึกษา” ใน สมหวัง
พิธิยานุวัฒน์ บรรณาธิการ *รวมบทความทางการประเมินโครงการ* หน้า 101 – 121
พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (2557ก) “พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พุทธศักราช 2546”
ค้นคืนวันที่ 10 ตุลาคม 2556 จาก <http://www.ecpat-thailand.prg>
- _____. (2557ข) “พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พุทธศักราช 2546” ค้นคืนวันที่ 10 ตุลาคม
2556 จาก <http://www.ecpat-thailand.prg>
- _____. (2557ค) “พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พุทธศักราช 2546” ค้นคืนวันที่ 10 ตุลาคม
2556 จาก <http://www.ecpat-thailand.prg>
- ลำราญ มีแจ้ง (2543) *การประเมินโครงการทางการศึกษา* พิษณุโลก ภาควิชาการศึกษา
มหาวิทยาลัยนเรศวร
- _____. (2544) *การประเมินโครงการทางการศึกษา* กรุงเทพมหานคร
มิซันแอดเวอร์ไทซิงกรุ๊ป
- สุพัตร์ พิบูลย์ (2544) *หลักการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินโครงการ*
- _____. (2545) “แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการประเมิน” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการ
ประเมินและการจัดการโครงการประเมิน* หน่วยที่ 1 หน้า 1 - 52 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

- สุพักตร์ พิบูลย์ (2549) “การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อกำหนดนโยบายแผนงานและโครงการ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินนโยบาย แผนงาน และโครงการ* หน่วยที่ 11 หน้า 1 - 35 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- _____. (2549) “การประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินนโยบาย แผนงาน และโครงการ* หน่วยที่ 8 หน้า 114 - 152 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- _____. (2549) *ชุดเสริมทักษะการประเมินโครงการ* นนทบุรี จตุพร ดีไซน์
- สุกมาส อังสุโชติ (2550) “รูปแบบการประเมินนโยบาย แผนงาน และโครงการ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินนโยบาย แผนงาน และโครงการ* หน่วยที่ 6 หน้า 1- 59 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สุรพล เฟื่องแจ่ม (2545) “การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ” *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี*
- สุวิมล ติรกันันท์ (2545) “การประเมินโครงการ : แนวทางสู่การปฏิบัติ” พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ
- _____. (2545) *การประเมินโครงการ : แนวทางสู่การปฏิบัติ* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____. (2549) “การกำหนดจุดมุ่งหมายตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการประเมินนโยบาย แผนงานและโครงการ” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินนโยบาย แผนงาน และโครงการ* หน่วยที่ 7 หน้า 62- 105 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ภูมิศักดิ์ ราสี (2554) แบบจำลองการประเมินโครงการ กรณีแบบจำลอง CIPP Model ออนไลน์ เข้าถึงได้ที่ cdn.goto-know/assets/files/000/202/122/original_CIPP เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2554
- อัจฉรา นิลทะวงษ์ (2554) “การประเมินโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 2” *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการประเมินการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช*

- อาสณี นิสาลี้ (2555) “การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเข้ม
 จาดวิชานุสรณ์ สำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญา
 วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการประเมิน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- Alkin,MC. (1969). Evaluation theory development, Education comment.
- Cronbach,L.J. (1963). *Course Improvement through Evaluation*. Teachers College Record,64:
 672.
- _____. (1982). *Discrepancy Evaluation for Educational Program Improvement and
 Assessment*. Berkeley, California : McCutch Publishing Corporation. Jossey-
 Bass: San Francisco. California.
- Freeman,R.A. (1979) *Possible Taxonomy of Needs Assessment*. Educational Technology.
 Vol 1 (November).
- Fletcher,Countney Lee. (1991). *The Role of high School department chairpersons in a Large
 Urban School System*.
- Howell, K. W., Fox, S. L., and Morehead, M. K. (1993). *Curriculum-Based Evaluation
 Teaching and Decision Making*. U.S.A. : Brooks/Cole.
- Martz, Gary Lee. (1981). *A formative evaluation of a nutrition education and training
 Program in Selected Rural Pennsylvania School*. Dissertation Abstracts
 International 48, 6 (November) : 134.
- Nagel. (1981). *Programming In Basic of Business*. Chicago : Science Research Associates.
 Discrepany Evaluation of on going Program In Pulic School System.
- Provus, M.M. (1971). *Discrepancy Evaluation for Education Program Improvement and
 Assessment Berkeley, California: Mc Cutchat Publishing Corporation*
- _____. (1979). *Evaluation of on going ProgramIn Pulic School System*. Education
 Evaluation New Roles New Mean. P. 242 – 265. Chicago: National Society for the
 Study of Education.
- Schaefer , Reed.M. (1961). *An Evaluation of Teacher Education Program at Persons College*,
 Disscrtation Abstract international.23 (May 1961) : 3100-A.
- Scriven, M.S (1967). *The Methonodology of Evaluation*. In *Perspectives of Curriculum
 Evaluation Zaera*, Monograph Seris on Currculum Evaluation, No.1) Chicago:
 Rand McNally.

- Scriven, M. Evaluation. (1999). *Thesaurus. 4th Edition*. Newbury Park, CA : Sage Publication.
- Simmons, Julian L. Basic. (1969). *Research Methods in Social Science*. New York: Random House.
- Stake, R. E. (1967). *The Countenance of educational evaluation*. Teachers College Record, (pp. 68, 523-540).
- Stufflebeam, D.L. (1983). *The CIPP Model for Program Evaluation, George F. Madus and The other Evaluation Model : Viewpoints on Educational and Human Services Evaluation*. Hingham, Massachusetts : Kluwer – Nijhoff.
- Stufflebeam, D.L. and Shinkfield, A.J. (1990). *Systematic Evaluation*. Boston: Kluwer – Nijhoff Publishing.
- Suchman E.A. (1967). *Evaluative research : Principles and decision-making*. Itasca, Illinois: Peacock .
- Tyler Cowen. (1969). *Education evaluation: New roles, New Means*. Chicago: University of Chicago press.
- _____. (2002). *Creative Destruction: How Globalization Is Changing the World's Culture*. New Jersey : Princeton University Press.
- Victoria bull. (2008). *Oxford Learner's Pocket Dictionary*. New York: Oxford University Press.
- Wiess, Carol H. (1972). *Evaluating Acting Program*. Boston, Massachusetts. Allyn and Bacon.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

ราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

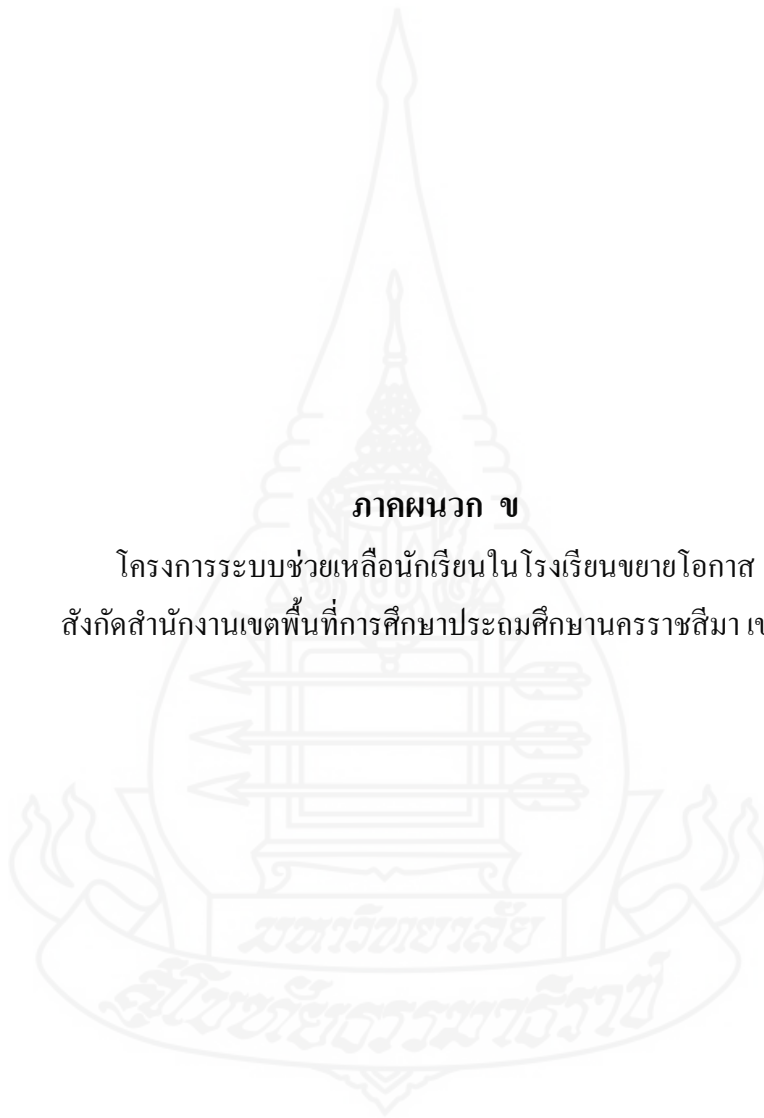

รายนามผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.ชื่อ - สกุล	นายวิชา มานะดี
วุฒิการศึกษา	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ตำแหน่งทางวิชาการ	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
2.ชื่อ - สกุล	ดร.นิเวศน์ อุดมรัตน์
วุฒิการศึกษา	การศึกษาศุภบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา
ตำแหน่งทางวิชาการ	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3
3.ชื่อ - สกุล	ดร.ชูเกียรติ วิเศษเสนา
วุฒิการศึกษา	การศึกษาศุภบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล นครราชสีมา
ตำแหน่งทางวิชาการ	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 31
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 31
4.ชื่อ - สกุล	นายวิรุฬ ประจันเขตต์
วุฒิการศึกษา	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ตำแหน่งทางวิชาการ	อดีตผู้อำนวยการ โรงเรียนจักราชวิทยา ข้าราชการบำนาญ
5.ชื่อ - สกุล	นางจิตตินิลยา ภูวดลพรวิวัฒน์
วุฒิการศึกษา	การศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม
ตำแหน่งทางวิชาการ	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

ภาคผนวก ข

โครงการระบบช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

โครงการ	ระบบช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาส
แผนงาน	ขยายโอกาสและพัฒนาคุณภาพการศึกษา
สนองกลยุทธ์	ข้อที่ 2
จุดเน้น	ข้อที่ 1 และ 2
ลักษณะโครงการ	โครงการใหม่
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
ผู้รับผิดชอบโครงการ	นายสมภพ สุขพัฒนานรากุล และคณะ
ระยะดำเนินการ	พฤษภาคม 2554 ถึง เมษายน 2555

หลักการและเหตุผล

การพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (มาตรา 22) ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้การดำเนินการ คือ ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข(มาตรา 23 ข้อ 5) ทั้งนี้การจัดกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็นรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองนักเรียน และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ด้วยเหตุนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จึงได้จัดทำโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินความพร้อมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย
2. เพื่อประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย
3. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย

เป้าหมาย

โรงเรียนสามารถให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ทั้งด้านการส่งเสริมในส่วนที่ดีของนักเรียน ด้านการป้องกันมิให้เกิดขึ้นหรือลุกลามมากขึ้น โดยเฉพาะเด็กกลุ่มเสี่ยงและสามารถแก้ไขปัญหานักเรียนในเบื้องต้นได้

การดำเนินงาน

ปฏิทินปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ที่ กิจกรรม ระยะเวลาดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบ

1	- จัดทำโครงการขออนุมัติ	พฤษภาคม 2555	นายสมภพ สุขพัฒนานรากุล และคณะ
2	- แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ	มิถุนายน 2555	กลุ่มนิเทศติดตาม และคณะ
3	- นิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลครั้งที่ 1	สิงหาคม – กันยายน 2555	กลุ่มนิเทศติดตาม และคณะ
4	- สรุปผลรายงานการนิเทศ ครั้งที่ 1	ตุลาคม 2555	กลุ่มนิเทศติดตาม และคณะ
5	- นิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผลครั้งที่ 2	กุมภาพันธ์ 2556	กลุ่มนิเทศติดตาม และคณะ
6	- สรุปภาพรวม และรายงานผล	มีนาคม 2556	กลุ่มนิเทศติดตาม และคณะ

งบประมาณ

รายละเอียดงบประมาณ จำนวน 20,000 บาท

ที่	กิจกรรม	งบประมาณ			รวม
		ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	
1	ค่าใช้จ่ายในการนิเทศกำกับ ติดตาม และประเมินผล 1. ค่าเบี้ยเลี้ยง คณะนิเทศ จำนวน 20 คนๆ 500 บาท (20 X 500) 2. ค่าชมเชยน้ำมัน จำนวน 5 คันๆ 1,000 บาท (5 X 1,000) 3. ค่าวัสดุ		10,000 5,000	5,000	10,000 5,000 5,000
	รวม	-	15,000	5,000	20,000

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการประเมินจะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย ได้ทราบจุดเด่นจุดด้อยของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ เพื่อเป็นสารสนเทศในการปรับปรุง และพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ผลการประเมินจะเป็นข้อมูลสำหรับฝ่ายแนะแนวของโรงเรียนในการปรับปรุงและ พัฒนาโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ภาคผนวก ค
เครื่องมือวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่องการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดำเนินงานภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นการตรวจสอบระดับคุณภาพของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในอำเภอโชคชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

ข้อมูลจากแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และเป็นข้อมูลสำหรับนำไปใช้พัฒนา ปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 การตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เป็นข้อมูลที่มีคุณค่าในทางวิชาการเป็นอย่างยิ่ง โดยข้อมูลที่ได้รับไม่มีผลใดๆ ต่อผู้ตอบ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ

(1) มาตรฐานด้านปัจจัย

(2) มาตรฐานด้านกระบวนการ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ครั้งนี้เป็นอย่างสูง

นายสมภพ สุขพัฒนานรากุล
 นักศึกษาปริญญาโท วิชาเอกการประเมินการศึกษา
 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ น้อยกว่า 30 ปี
 30 - 35 ปี
 36 - 40 ปี
 41 - 45 ปี
 46 - 50 ปี
 มากกว่า 50 ปี
3. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท
 สูงกว่าปริญญาโท อื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

คำชี้แจง ท่านเห็นว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือในโรงเรียน ปฏิบัติอยู่ในระดับใด

โปรดทำเครื่องหมาย / ทับตัวเลขในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง ดังนี้

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด / ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก / ระดับการปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง / ระดับการปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย / ระดับการปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด / ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ด้านปัจจัยเบื้องต้น เน้นมีบุคลากร สื่อ และเครื่องมือที่เอื้อต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อคำถาม	ความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
(1) ความเป็นผู้นำของผู้บริหาร					
1.ผู้บริหารเปิดโอกาสให้โรงเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้วิธีการพัฒนาที่หลากหลาย					
2.ผู้บริหารมีรูปแบบที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับวิธีการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เหมาะสมกับบริบทการจัดการศึกษา และตอบสนองความต้องการจำเป็นเฉพาะบุคคล					
3.ผู้บริหารมีการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย นโยบายการบริหารงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน					
4.ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจและให้ความสำคัญกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
5.ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองและพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
6.โรงเรียนมีการสนับสนุนส่งเสริมการทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง					
(2) ความพร้อมด้านสื่อ เครื่องมือในการดำเนินโครงการ					
1.โรงเรียนมีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย เหมาะสม เพียงพอต่อการเรียนรู้					
2.โรงเรียนมีสื่อเทคโนโลยีที่ใช้งานได้ง่าย ปลอดภัย สะดวก และไม่สร้างมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม					
3.โรงเรียนมีสื่อและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					
4.โรงเรียนมีสื่อและเครื่องมือในการจำแนกคัดกรองนักเรียน					
5.โรงเรียนมีแนวทางปฏิบัติ/เกณฑ์ในการจำแนก คัดกรองที่อาศัยหลักวิชาและเป็นข้อตกลงร่วมกันของผู้เกี่ยวข้อง					

ข้อคำถาม	ความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
6. โรงเรียนมีการรวบรวมจัดหาพัฒนา สื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมในการส่งเสริม ช่วยเหลือ ป้องกัน และแก้ไขปัญหา					
7. โรงเรียนมีแบบบันทึกการส่งต่อนักเรียนและบันทึกการติดตามผล					
(3) ความพอเพียงของงบประมาณ					
1. โรงเรียนมีการวางแผนจัดสรรงบประมาณครอบคลุมภารกิจทุกด้าน					
2. โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่างทั่วถึง					
3. โรงเรียนสามารถเบิกจ่ายงบประมาณสะดวกและรวดเร็วตรงเวลา และทั่วถึงทุกชั้นตอน					
4. โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาตามระเบียบการเงินอย่างละเอียดทุกชั้นตอน					
(4) การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
1. โรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียนอย่างทันเหตุการณ์					
2. โรงเรียนมีกิจกรรมและการจัดการเรียนรู้ เพื่อป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา เช่น เพศศึกษา ประสิทธิภาพการเรียนรู้ตกต่ำ					
3. โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมการดูแลระบบช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในกลุ่มเพื่อนนักเรียนที่หลากหลายตามสภาพปัญหา					

ด้านกระบวนการ เน้นโรงเรียนมีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อคำถาม	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
(5) การวางระบบบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
1. โรงเรียนมีโครงสร้างการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม					
2. โรงเรียนมีการคัดสรรและแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้					
3. โรงเรียนมีแผนงาน โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานตามแผน อย่างชัดเจนและมีคู่มือการปฏิบัติงานของโรงเรียน					
4. โรงเรียนมีการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลให้สอดคล้อง กับบริบทของโรงเรียน					
(6) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					
1. ครูประจำชั้นมีการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล					
2. ครูประจำชั้นมีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้วยวิธีการที่เหมาะสมและหลากหลาย					
3. ครูประจำชั้นมีการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลนักเรียน เป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม ทั้งในระดับชั้นเรียนและระดับ โรงเรียน					
4. ครูประจำชั้นนำข้อมูลนักเรียน ไปใช้ในการส่งเสริม พัฒนาช่วยเหลือนักเรียน					
(7) การจำแนกคัดกรองนักเรียน					
1. ครูประจำชั้นจำแนกคัดกรองนักเรียนตามแนวทางและเกณฑ์ที่กำหนด					
2. ครูประจำชั้นจำแนกคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งในระดับชั้นเรียนและระดับ โรงเรียน					
3. ครูประจำชั้นมีการสรุปผลการจำแนก คัดกรองนักเรียนครบทุกคน					
4. ครูประจำชั้นมีการนำข้อมูลที่ได้จากการจำแนกคัดกรองนักเรียนมาจัดทำสารสนเทศระดับ โรงเรียนและนำไปใช้ในการแก้ปัญหาส่งเสริมและพัฒนานักเรียน					

ชื่อคำถาม	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
(8) การส่งเสริมพัฒนานักเรียนหลากหลาย					
1. โรงเรียนมีแผนงาน โครงการ กิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน และมีการนำแผน ไปสู่การปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด					
2. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนที่สอดคล้อง กับผลการคัดกรองนักเรียนตามข้อมูลสารสนเทศ					
3. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม(Home Room)อย่างเหมาะสม					
4. โรงเรียนมีการประชุมร่วมกันของผู้ปกครองนักเรียน ครูที่ ปริญญาครูประจำชั้น เพื่อวางแผนแนวทางในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน					
5. โรงเรียนติดตามพฤติกรรมจากการช่วยเหลือ ส่งเสริม และ พัฒนาศักยภาพของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
6. โรงเรียนมีการประเมิน สรุปผลและรายงานผลการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
(9) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข					
1. โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและ กลุ่มที่มีปัญหา					
2. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมให้นักเรียนทุกคนทั้งราย ชั้นเรียนและรายโรงเรียน					
3. โรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหาอย่างทันเหตุการณ์					
4. โรงเรียนมีกิจกรรมหรือการจัดการเรียนรู้ เพื่อป้องกันแก้ไข สอดคล้องกับสภาพปัญหา เช่น เพศศึกษา ประสิทธิภาพการเรียน ตกต่ำ นักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษ และผู้มีความต้องการพิเศษ ภาวะซึมเศร้า ภาวะทุโภชนาการ ขาดแคลน ด้อยโอกาส และ การขาดทักษะทางสังคม					
5. โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในกลุ่มเพื่อนนักเรียนอย่างหลากหลาย ตามสภาพปัญหา เช่น เพื่อนช่วยเพื่อน พี่ดูแลน้อง					
6. โรงเรียนป้องกันช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มี ปัญหาได้รับการแก้ไขให้มีพฤติกรรมดีขึ้น					

ชื่อคำถาม	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
(10) การส่งต่อนักเรียน					
1. โรงเรียนมีเครือข่ายการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอก พร้อมข้อมูลผลการช่วยเหลือเบื้องต้น					
2. โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลสรุปผลและรายงานผลการส่งต่อนักเรียน					
3. โรงเรียนมีการปรับปรุง พัฒนาการส่งต่อนักเรียนอย่างเป็นระบบ					
4. โรงเรียนมีเครือข่ายสหวิชาชีพที่มีการจัดตั้ง มีแผนดำเนินงาน และมีกิจกรรมประสานงาน การให้ความร่วมมือกันดำเนินงาน ป้องกัน แก้ไข ส่งเสริมและดูแลช่วยเหลือนักเรียน					

แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย

เรื่อง การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดำเนินงานภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นการตรวจสอบระดับคุณภาพของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในอำเภอโชคชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

ข้อมูลจากแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และเป็นข้อมูลสำหรับนำไปใช้พัฒนา ปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 การตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เป็นข้อมูลที่มีคุณค่าในทางวิชาการเป็นอย่างยิ่ง โดยข้อมูลที่ได้รับไม่มีผลใดๆ ต่อผู้ตอบ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ

- (1) มาตรฐานด้านปัจจัย
- (2) มาตรฐานด้านกระบวนการ
- (3) มาตรฐานด้านผลผลิต

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ครั้งนี้เป็นอย่างสูง

นายสมภพ สุขพัฒนานารกุล
นักศึกษาปริญญาโท วิชาเอก การประเมินการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ น้อยกว่า 30 ปี 30 - 35 ปี
 36- 40 ปี 41- 45 ปี
 46-50 ปี มากกว่า 50 ปี
3. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท
 สูงกว่าปริญญาโท อื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

คำชี้แจง ท่านเห็นว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือในโรงเรียนของท่าน ปฏิบัติอยู่ในระดับใด

โปรดทำเครื่องหมาย / ทับตัวเลขในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง ดังนี้

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด / ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก / ระดับการปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง / ระดับการปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย / ระดับการปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด / ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ด้านปัจจัยเบื้องต้น เน้นมีบุคลากร สื่อ และเครื่องมือที่เอื้อต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อคำถาม	ความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
(1) ความพร้อมและศักยภาพของครู					
1. ครูประจำชั้นมีความพร้อมในการให้ความรู้ความเข้าใจและจัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน					
2. ครูประจำชั้นมีประสบการณ์ในการจัดระบบช่วยเหลือนักเรียน					
3. ครูประจำชั้นมีการพัฒนาตนเองและงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
4. ครูประจำชั้นเอาใจใส่และให้ความสนใจนักเรียนทุกคน					
5. ครูประจำชั้นเป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะส่วนบุคคลที่ได้รับความเชื่อถือศรัทธา และความไว้วางใจจากผู้ปกครองนักเรียนและบุคคลในชุมชน					
6. ครูประจำชั้นเป็นผู้ที่มีความเฉลียวฉลาด มีความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ มีความคล่องแคล่ว มั่นใจในตนเองสูง และเข้ากับบุคคลอื่นได้ดี					
7. ครูประจำชั้นมีการทำงานร่วมกันเป็นทีม ด้วยความเต็มใจและสมัครใจส่งเสริม ยกย่องให้เกิดความภาคภูมิใจในคุณค่าของตนเองต่อผลงานที่ปฏิบัติ					
8. ครูประจำชั้นมีการสร้างเครือข่ายการปฏิบัติงาน เพื่อให้การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบผลสำเร็จ					
9. โรงเรียนมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองและทีมงานให้สามารถปฏิบัติงานอย่างครูมืออาชีพด้านการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
(2) ครูมีเจตคติและความสามารถในการดำเนินงานของครู					
1. ครูประจำชั้นมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
2. ครูประจำชั้นรู้จักให้ความใกล้ชิด เอาใจใส่ดูแลนักเรียนที่รับผิดชอบอย่างทั่วถึง					
3. ครูประจำชั้นสามารถปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

ข้อความ	ความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4. ครูประจำชั้นมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในด้านความรู้ความเข้าใจพฤติกรรม และพัฒนาการของนักเรียน					
5. ครูประจำชั้นให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้ร่วมงานและสร้างเครือข่ายในการปฏิบัติงาน					
6. ครูประจำชั้นมีการปรับพฤติกรรมการป้องกัน แก้ไขสุขภาพจิตการพัฒนาบุคลิกภาพและทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียน					
7. ครูประจำชั้นได้รับการอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
8. ครูประจำชั้นมีการประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจและดำเนินการดูแลช่วยเหลืออย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
9. ครูประจำชั้นมีการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และรักษาความลับของนักเรียน					
(3) ด้านสื่อ เครื่องมือในการดำเนินโครงการ					
1. โรงเรียนมีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย เหมาะสม เพียงพอต่อการเรียนรู้					
2. โรงเรียนมีสื่อเทคโนโลยีที่ใช้งานได้ง่าย ปลอดภัย สะดวก และไม่สร้างมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม					
3. โรงเรียนมีสื่อและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					
4. โรงเรียนมีสื่อและเครื่องมือในการจำแนกคัดกรองนักเรียน					
5. โรงเรียนมีแนวทางปฏิบัติ/เกณฑ์ในการจำแนก คัดกรองที่อาศัยหลักวิชาเป็นข้อตกลงร่วมกันของผู้เกี่ยวข้อง					
6. โรงเรียนมีการรวบรวม จัดหาพัฒนา สื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมในการส่งเสริม ช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไขปัญหา					
7. โรงเรียนมีแบบบันทึกการส่งต่อนักเรียนและบันทึกการติดตามผล					

ด้านกระบวนการ เน้นโรงเรียนมีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อคำถาม	ความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
(4) การวางระบบบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
1. โรงเรียนมีโครงสร้างการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม					
2. โรงเรียนมีการคัดสรรและแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้					
3. โรงเรียนมีแผนงาน โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนอย่างชัดเจน และมีคู่มือการปฏิบัติงานของโรงเรียน					
4. โรงเรียนมีการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน					
(5) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					
1. ครูประจำชั้นมีการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล					
2. ครูประจำชั้นมีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่เหมาะสม และหลากหลาย					
3. ครูประจำชั้นมีการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลนักเรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม ทั้งในระดับชั้นเรียนและระดับ โรงเรียน					
4. ครูประจำชั้นนำข้อมูลนักเรียนไปใช้ในการส่งเสริม พัฒนาช่วยเหลือนักเรียน					
(6) การจำแนกคัดกรองนักเรียน					
1. ครูประจำชั้นจำแนกคัดกรองนักเรียนตามแนวทางและเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด					
2. ครูประจำชั้นจำแนกคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคลทั้งในระดับชั้นเรียนและระดับ โรงเรียน					
3. ครูประจำชั้นมีการสรุปผลการจำแนก คัดกรองนักเรียนครบทุกคน					
4. ครูประจำชั้นมีการนำข้อมูลที่ได้จากการจำแนกคัดกรองนักเรียน มาจัดทำสารสนเทศระดับ โรงเรียนและนำไปใช้ในการแก้ปัญหา ส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน					

ข้อความ	ความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
(7) การส่งเสริมพัฒนานักเรียนหลากหลาย					
1. โรงเรียนมีแผนงาน โครงการ กิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน และมีการนำแผนสู่การปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด					
2. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนที่สอดคล้องกับ ผลการคัดกรองนักเรียนตามข้อมูลสารสนเทศ					
3. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรม โฮมรูม(Home Room)อย่างเหมาะสม					
4. โรงเรียนมีการประชุมร่วมกันของผู้ปกครองนักเรียน ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้นเพื่อวางแผนแนวทางในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน					
5. โรงเรียนติดตามพฤติกรรมจากการช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
6. โรงเรียนมีการประเมิน สรุปผลและรายงานผลการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
(8) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข					
1. โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่ม ที่มีปัญหา					
2. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมให้นักเรียนทุกคนทั้งรายชั้น เรียน และรายโรงเรียน					
3. โรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและ กลุ่มที่มีปัญหาอย่างทันเหตุการณ์					
4. โรงเรียนมีกิจกรรมหรือการจัดการเรียนรู้ เพื่อป้องกันแก้ไข สอดคล้อง กับสภาพปัญหา เช่น เพศศึกษา ประสิทธิภาพการเรียนรู้ ตกต่ำ นักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษ และมีความต้องการพิเศษ ภาวะซึมเศร้า ภาวะทุโภชนาการ ขาดแคลน ด้อยโอกาส การขาด ทักษะทางสังคม					
5. โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน กลุ่มเพื่อนนักเรียนอย่างหลากหลาย ตามสภาพปัญหา เช่น เพื่อน ช่วยเพื่อน พี่ดูแลน้อง					
6. โรงเรียนป้องกันช่วยเหลือ นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มที่มีปัญหาได้รับการแก้ไขให้มีพฤติกรรมดีขึ้น					

ข้อความ	ความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
(9) การส่งต่อนักเรียน					
1. โรงเรียนมีเครือข่ายการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกพร้อมข้อมูล ผลการช่วยเหลือเบื้องต้น					
2. โรงเรียนมีการติดตาม ประเมินผล สรุปผล และรายงานผลการส่งต่อนักเรียน					
3. โรงเรียนมีการปรับปรุง พัฒนาการส่งต่อนักเรียนอย่างเป็นระบบ					
4. โรงเรียนมีเครือข่ายสหวิชาชีพที่มีการจัดตั้ง มีแผนดำเนินงานและมีกิจกรรมประสานงาน การให้ความร่วมมือกันดำเนินงานป้องกัน แก้ไข ส่งเสริมและดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
(10) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผล					
1. โรงเรียนมีแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวทางและเกณฑ์ที่กำหนด					
2. ครูประจำชั้นมีการดำเนินงานตามแผนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
3. ครูประจำชั้นมีการบันทึกผล ประเมินความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคเป็นปัจจุบัน					
4. ครูประจำชั้นมีการประเมิน สรุปผลและรายงานผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อผู้เกี่ยวข้อง					
5. ครูประจำชั้นมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
6. ครูประจำชั้นมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแก่สาธารณชนอย่างต่อเนื่อง					
(11) การจัดกิจกรรมแนะแนว					
1. ครูให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียนที่เข้ารับบริการ					
2. ครูให้บริการแนะแนวโดยมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง					
3. ครูจัดให้มีบริการแนะแนวครอบคลุมการศึกษา การอาชีพ รวมทั้งการแนะแนวทักษะชีวิต					
4. ครูมีการติดตามผลนักเรียนด้านการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต					

ด้านผลผลิต เน้นนักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อคำถาม	ความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
(12) การรู้จักตนเองและพึ่งตนเองได้					
1. นักเรียนรู้ความถนัด ความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง					
2. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนตามความสนใจของแต่ละคนตามหลักสูตรที่กำหนดไว้					
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ตัดสินใจเลือกประพฤติกฎปฏิบัติตนในสิ่งที่ดีและเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจของตนเองได้อย่างเหมาะสม					
4. นักเรียนมีความกล้าคิด กล้าแสดงออกได้อย่างเหมาะสม อย่างสร้างสรรค์ และมีความมั่นใจในตนเอง					
5. นักเรียนได้นำกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดให้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้					
6. นักเรียนรู้จักวิธีการแก้ปัญหา เมื่อเผชิญกับปัญหาได้อย่างเหมาะสม					
7. นักเรียนสามารถจัดการตนเองได้ในด้านการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวันได้					
(13) การมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตและสุขนิสัยที่ดี					
1. นักเรียนมีสุขนิสัยในการดำรงชีวิตประจำวันได้					
2. นักเรียนสามารถป้องกัน ดูแลสุขภาพกายเบื้องต้นได้					
3. นักเรียนมีความร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และปรับตัวเข้ากับคนรอบข้างได้					
(14) การมีทักษะในการหลีกเลี่ยงป้องกันภัยอันตรายและพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์					
1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เป็นพิษภัย อันตรายและพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์					
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์และจำแนกสิ่งที่เป็นพิษภัย อันตราย และพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์					

ข้อคำถาม	ความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
3. นักเรียนสามารถป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยง จากสภาวะต่อความรุนแรงของโรคร้าย อุบัติภัยและปัญหาทางเพศ					
4.นักเรียนรู้เท่าทันและกล้าที่จะปฏิเสธและสามารถป้องกัน ตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงสภาวะเสี่ยงต่อความรุนแรงโรคร้าย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ					
5.นักเรียนสามารถชักชวนหรือส่งเสริมให้เพื่อนประพฤติตนตามแนวทางที่ถูกต้อง และเหมาะสม					
6.นักเรียนรู้จักเลือกเล่นกีฬา คนตรีตามความถนัดและความสนใจ					
(15) รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น					
1.นักเรียนแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างเหมาะสม					
2.นักเรียนศรัทธาและเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น เห็นคุณค่าและเคารพศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์					
3.นักเรียนสามารถใช้หลักการเหตุผลในการแก้ปัญหา เพื่อลดความขัดแย้ง					
4.นักเรียนสามารถจัดการกับปัญหาและสามารถควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ ที่ไม่พึงประสงค์ของตนเองได้					
5.นักเรียนมีทักษะในการสื่อสาร รับรู้ สร้างความเข้าใจถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด การทักทายและการปฏิเสธอย่างเหมาะสม					
6.นักเรียนแสดงความชื่นชม การปฏิเสธ และการรับคำวิพากษ์วิจารณ์					
(16) การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม					
1.นักเรียนมีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม					
2.นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม					
3.นักเรียนปฏิบัติตามกฎ กติกา ประเพณี วัฒนธรรมของชุมชนและสังคมได้อย่างเหมาะสม					
4.นักเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคม และมีจิตสาธารณะ					

ข้อความ	ความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
(17) การมีเจตคติที่ดีและมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ สุจริต					
1. นักเรียนมีความรู้ความสนใจในด้านอาชีพของตนเอง					
2. นักเรียนมีแนวทางและเหตุผลในการตัดสินใจเลือกอาชีพ					
3. นักเรียนมีทักษะพื้นฐานอาชีพที่ตนเองถนัด สนใจ และเห็นคุณค่า ในอาชีพที่ตนเองเลือกโดยสุจริต					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย
เรื่อง การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดำเนินงานภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นการตรวจสอบระดับคุณภาพของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในอำเภอโชคชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

ข้อมูลจากแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และเป็นข้อมูลสำหรับนำไปใช้พัฒนา ปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 การตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เป็นข้อมูลที่มีคุณค่าในทางวิชาการเป็นอย่างยิ่ง โดยข้อมูลที่ได้รับไม่มีผลใดๆ ต่อผู้ตอบ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ

- (1) มาตรฐานด้านปัจจัย
- (2) มาตรฐานด้านกระบวนการ
- (3) มาตรฐานด้านผลผลิต

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ครั้งนี้เป็นอย่างสูง

นายสมภพ สุขพัฒนานารกุล
 นักศึกษาปริญญาโท วิชาเอก การประเมินการศึกษา
 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ชาย
- หญิง
2. ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1
- ปีที่ 2
- ปีที่ 3

ตอนที่ 2 ผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

คำชี้แจง ท่านเห็นว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือในโรงเรียน ปฏิบัติอยู่ในระดับใด

โปรดทำเครื่องหมาย / ทับตัวเลขในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง ดังนี้

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด / ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก / ระดับการปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง / ระดับการปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย / ระดับการปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด / ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ด้านปัจจัยเบื้องต้น เน้นมีบุคลากร สื่อ และเครื่องมือที่เอื้อต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อความ	ความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
(1) นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการช่วยเหลือผู้อื่น					
2. นักเรียนมีทักษะในการช่วยเหลือผู้อื่น					
3. นักเรียนมีจิตอาสาในการที่จะช่วยเหลือผู้อื่น					

ด้านกระบวนการ เน้นโรงเรียนมีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
(2) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					
1. ครูประจำชั้นมีการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล					
2. ครูประจำชั้นมีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่เหมาะสมและหลากหลาย					
3. ครูประจำชั้นมีการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลนักเรียนเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม ทั้งระดับชั้นเรียนและระดับโรงเรียน					
4. ครูประจำชั้นมีการนำข้อมูลนักเรียนไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาช่วยเหลือนักเรียน					
(3) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข					
1. โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา					
2. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมให้นักเรียนทุกคนทั้งรายชั้นเรียนและรายโรงเรียน					
3. โรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหาอย่างทันเหตุการณ์					

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4. โรงเรียนมีกิจกรรมหรือการจัดการเรียนรู้ เพื่อป้องกันแก้ไข สอดคล้องกับสภาพปัญหา เช่น เพศศึกษา ประสิทธิภาพการเรียนตกต่ำ นักเรียน ผู้มีความสามารถพิเศษ และมีความต้องการพิเศษ ภาวะซึมเศร้า ภาวะทุโภชนาการขาดแคลน ด้อยโอกาส การขาดทักษะทางสังคม					
5. โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในกลุ่มเพื่อนนักเรียนอย่างหลากหลาย ตามสภาพ ปัญหา เช่น เพื่อนช่วยเพื่อน พี่ดูแลน้อง					
6. โรงเรียนป้องกันช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มที่มีปัญหา ได้รับการแก้ไขให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น					

ด้านผลผลิต เห็นนักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้
อย่างมีความสุข

ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
(4) การรู้จักตนเองและพึ่งตนเองได้					
1. นักเรียนรู้ความถนัดความสามารถจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง					
2. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนตามความสนใจของแต่ละคน ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้					
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ตัดสินใจเลือกประพฤติปฏิบัติตน ในสิ่งที่ดีและเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจของตนเองได้					
4. นักเรียนมีความกล้าคิด กล้าแสดงออกได้อย่างสร้างสรรค์ และมีความมั่นใจในตนเอง					
5. นักเรียนได้นำกิจกรรมที่ทาง โรงเรียนจัดให้นำไปใช้ในการ ดำเนินชีวิตประจำวันได้					
6. นักเรียนรู้จักวิธีการแก้ปัญหาของตนเอง เมื่อเผชิญกับปัญหา ได้					

ข้อคำถาม	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
7. นักเรียนสามารถจัดการตนเองในด้านการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวันได้					
(5) รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นสามารถจัดการกับปัญหาและอารมณ์ของตนเองได้					
1. นักเรียนแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างเหมาะสม					
2. นักเรียนมีความศรัทธาและเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่นเห็นคุณค่าและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์					
3. นักเรียนสามารถใช้หลักการเหตุผลในการแก้ปัญหา เพื่อลดความขัดแย้ง					
4. นักเรียนสามารถจัดการกับปัญหาและสามารถควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ของตนเองได้					
5. นักเรียนมีทักษะในการสื่อสาร รับรู้ สร้างความเข้าใจถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด การพักทหาย และการปฏิเสธอย่างเหมาะสม					
6. นักเรียนการแสดงความคิดเห็น การปฏิเสธ การรับคำวิพากษ์วิจารณ์					
(6) การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม					
1. นักเรียนมีความรับผิดชอบตบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดี ของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม					
2. นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน ได้อย่างเหมาะสม					
3. นักเรียนปฏิบัติตามกฎ กติกา ประเพณี วัฒนธรรมของชุมชนและสังคมได้อย่างเหมาะสม					
4. นักเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคม และมีจิตสาธารณะ					
(7) การมีเจตคติที่ดีและมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพสุจริต					
1. นักเรียนมีความรู้ความสนใจในด้านอาชีพของตนเอง					
2. นักเรียนมีแนวทางและเหตุผลในการตัดสินใจเลือกอาชีพ					
3. นักเรียนมีทักษะพื้นฐานอาชีพที่ตนเองถนัด สนใจ และเห็นคุณค่า ในอาชีพที่ตนเองเลือกโดยสุจริต					

แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย
เรื่อง การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในอำเภอโชคชัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ดำเนินงานภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นการตรวจสอบระดับคุณภาพของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในอำเภอโชคชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

ข้อมูลจากแบบสอบถามนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และเป็นข้อมูลสำหรับนำไปใช้พัฒนา ปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 การตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เป็นข้อมูลที่มีคุณค่าในทางวิชาการเป็นอย่างยิ่ง โดยข้อมูลที่ได้รับไม่มีผลใดๆ ต่อผู้ตอบ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 ตอนที่ 2 ผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ
- (1) มาตรฐานด้านปัจจัย
 - (2) มาตรฐานด้านกระบวนการ
 - (3) มาตรฐานด้านผลผลิต

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ครั้งนี้เป็นอย่างสูง

นายสมภพ สุขพัฒนานารกุล
 นักศึกษาปริญญาโท วิชาเอก การประเมินการศึกษา
 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 30- 35 ปี

30- 35 ปี

36-45 ปี

46-55 ปี

มากกว่า 55 ปี

3. ระดับการศึกษา

มัธยมศึกษาปีที่ 3

มัธยมศึกษาปีที่ 3

มัธยมศึกษาปีที่ 6

ปริญญาตรี

อื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนของท่าน

คำชี้แจง ท่านเห็นว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือในโรงเรียนของท่านปฏิบัติอยู่ในระดับใด

โปรดทำเครื่องหมาย / ทับตัวเลขในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง ดังนี้

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด / ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก/ ระดับการปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง/ ระดับการปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย / ระดับการปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด / ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ด้านปัจจัยเบื้องต้น เน้นมีบุคลากร สื่อ และเครื่องมือที่เอื้อต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อความ	ความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(1) ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					
1. ผู้ปกครองนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
2. โรงเรียนมีเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนในการส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน					
3. ผู้ปกครองนักเรียนให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
4. ชุมชนให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					

ด้านกระบวนการ เน้นโรงเรียนมีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อความ	ความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					
1. ครูประจำชั้นมีการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล					
2. ครูประจำชั้นรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่เหมาะสมและหลากหลาย					
3. ครูประจำชั้นวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลนักเรียนเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม ทั้งในระดับชั้นเรียนและระดับ โรงเรียน					
4. ครูประจำชั้นนำข้อมูลนักเรียนไปใช้ในการส่งเสริม พัฒนาและช่วยเหลือนักเรียน					

ข้อความ	ความเหมาะสม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
(2) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข					
1. โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา					
2. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนทั้งรายชั้นเรียนและรายโรงเรียน					
3. โรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหาอย่างทันเหตุการณ์					
4. โรงเรียนมีกิจกรรมหรือการจัดการเรียนรู้ เพื่อป้องกันแก้ไข สอดคล้อง กับสภาพปัญหา เช่น เพศศึกษา ประสิทธิภาพการเรียน ตกตำ นักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษ และมีความต้องการพิเศษ ภาวะซึมเศร้า ภาวะทุโภชนาการ ขาดแคลน ค้อยโอกาส การขาดทักษะทางสังคม					
5. โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเพื่อนนักเรียนอย่างหลากหลาย ตามสภาพปัญหา เช่น เพื่อนช่วยเพื่อน พี่ดูแลน้อง					
6. โรงเรียนป้องกันช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา ได้รับการแก้ไขให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น					
(3) การจัดกิจกรรมแนะแนว					
1. ครูให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียนที่เข้ารับบริการ					
2. ครูให้บริการแนะแนวโดยมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง					
3. ครูจัดให้มีบริการแนะแนวครอบคลุมการศึกษา การอาชีพรวมทั้ง การแนะแนวทักษะชีวิต					
4. ครูมีการติดตามผลนักเรียนด้านการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิต					

ด้านผลผลิต เน้นนักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อคำถาม	ระดับการปฏิบัติ/ความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
(1) การรู้จักตนเองและพึ่งตนเองได้					
1. นักเรียนรู้ความถนัดความสามารถจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง					
2. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนตามความสนใจของแต่ละคนตามหลักสูตรที่กำหนดไว้					
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ตัดสินใจเลือกประพฤตินในสิ่งที่ดีและเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจของตนเองได้					
4. นักเรียนมีความกล้าคิดกล้าแสดงออกได้อย่างเหมาะสมสร้างสรรค์ และมั่นใจในตนเอง					
5. นักเรียนได้นำกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดให้เข้าไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้					
6. นักเรียนรู้จักแก้ไขปัญหาของตนเอง เมื่อเผชิญกับปัญหาได้					
7. นักเรียนสามารถจัดการตนเองได้ ในด้านการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวันได้					
(2) การมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตและสุขนิสัยที่ดี					
1. นักเรียนมีสุขนิสัยในการดำเนินชีวิตประจำวันได้					
2. นักเรียนสามารถป้องกัน ดูแลสุขภาพเบื้องต้นของตนเองได้					
3. นักเรียนมีความร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และปรับตัวเข้ากับคนรอบข้างได้					
(3) การมีทักษะในการหลีกเลี่ยงป้องกันภัยอันตรายและพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์					
1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เป็นพิษภัย อันตรายและพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์					
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์และจำแนกสิ่งที่เป็นพิษภัย อันตราย และพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์					
3. นักเรียนสามารถป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงจากสภาวะต่อความรุนแรงของโรคภัยอุบัติเหตุและปัญหาทางเพศ					

ข้อคำถาม	ระดับการปฏิบัติ/ความเหมาะสม				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4. นักเรียนรู้เท่าทันและกล้าที่จะปฏิเสธและสามารถป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงสภาวะเสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ					
5. นักเรียนสามารถชักชวนหรือส่งเสริมให้เพื่อนประพฤติตนตามแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสม					
6. นักเรียนรู้จักเลือกเล่นกีฬา คนตรีตามความถนัดและความสนใจ					
(4) รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สามารถจัดการกับปัญหาและอารมณ์ของตนเองได้					
1. นักเรียนแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างเหมาะสม					
2. นักเรียนมีความศรัทธาและเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่นเห็นคุณค่าและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์					
3. นักเรียนสามารถใช้หลักการเหตุผลในการแก้ปัญหา เพื่อลดความขัดแย้ง					
4. นักเรียนสามารถจัดการกับปัญหาและสามารถควบคุม การแสดงออกทางอารมณ์อันไม่พึงประสงค์ของตนเองได้					
5. นักเรียนมีทักษะในการสื่อสาร รับรู้สร้าง ความเข้าใจถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดการทักทายและการปฏิเสธอย่างเหมาะสม					
(5) การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม					
1. นักเรียนมีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม					
2. นักเรียนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม					
3. นักเรียนปฏิบัติตามกฎ กติกาประเพณี วัฒนธรรมของชุมชนและสังคมได้อย่างเหมาะสม					
4. นักเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสังคม และมีจิตสาธารณะ					

ภาคผนวก ง

ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
ประเมินความสอดคล้องตัวบ่งชี้มาตรฐานคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับข้อคำถาม
เพื่อประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส ในอำเภอโชคชัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

คำชี้แจง โปรดพิจารณาตัวบ่งชี้ของข้อคำถามแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วใส่เครื่องหมาย X ลงในช่อง

“คะแนนพิจารณา” ตามความคิดของท่าน

ใส่เครื่องหมาย X ในช่อง +1 ถ้าแน่ใจตัวบ่งชี้สอดคล้องกับข้อคำถาม

ใส่เครื่องหมาย X ในช่อง 0 ถ้าไม่แน่ใจตัวบ่งชี้สอดคล้องกับข้อคำถาม

ใส่เครื่องหมาย X ในช่อง -1 ถ้าแน่ใจตัวบ่งชี้ไม่สอดคล้องกับข้อคำถาม

ด้านปัจจัยเบื้องต้น เน้นมีบุคลากร สื่อ และเครื่องมือที่เอื้อต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อคำถาม	คะแนนพิจารณา				หมายเหตุ
	+1	0	-1	ผล %	
(1).ความเป็นผู้นำของผู้บริหาร					
1.ผู้บริหารเปิดโอกาสให้โรงเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้วิธีการพัฒนาที่หลากหลาย	4	1	0	80	ดีมาก
2.ผู้บริหารมีรูปแบบที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับวิธีการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เหมาะสมกับบริบทการจัดการศึกษา และตอบสนองความต้องการจำเป็นเฉพาะบุคคล	5	0	0	100	ดีมาก
3.ผู้บริหารมีการกำหนดทิศทาง เป้าหมาย นโยบายการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน	5	0	0	100	ดีมาก
4.ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจและให้ความสำคัญกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	5	0	0	100	ดีมาก
5.ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองและพัฒนางานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	5	0	0	100	ดีมาก
6.โรงเรียนมีการสนับสนุนส่งเสริมการทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	5	0	0	100	ดีมาก

ข้อคำถาม	คะแนนพิจารณา				หมายเหตุ
	+1	0	-1	ผล %	
(2) ความพร้อมและศักยภาพของครู					
1. ครูประจำชั้นมีความพร้อมในการให้ความรู้ความเข้าใจและจัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน	4	1	0	80	ดีมาก
2. ครูประจำชั้นมีประสบการณ์ในการจัดระบบช่วยเหลือนักเรียน	5	0	0	100	ดีมาก
3. ครูประจำชั้นมีการพัฒนาตนเองและงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	5	0	0	100	ดีมาก
4. ครูประจำชั้นเอาใจใส่และให้ความสนใจนักเรียนทุกคน	5	0	0	100	ดีมาก
5. ครูประจำชั้นเป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะส่วนบุคคลที่ได้รับความเชื่อถือศรัทธาและความไว้วางใจจากผู้ปกครองนักเรียนและบุคคลในชุมชน	4	1	0	80	ดีมาก
6. ครูประจำชั้นเป็นผู้ที่มีความเฉลียวฉลาด มีความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ มีความแคล่วคล่อง มั่นใจในตนเองสูง และเข้ากับบุคคลอื่นได้ดี	5	0	0	100	ดีมาก
7. ครูประจำชั้นมีการทำงานร่วมกันเป็นทีม ด้วยความเต็มใจและสมัครใจ ส่งเสริม ยกย่องให้เกิดความภาคภูมิใจในคุณค่าของตนเองต่อผลงานที่ปฏิบัติ	5	0	0	100	ดีมาก
8. ครูประจำชั้นมีการสร้างเครือข่ายการปฏิบัติงาน เพื่อให้การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบผลสำเร็จ	5	0	0	100	ดีมาก
9. โรงเรียนมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองและทีมงานให้สามารถปฏิบัติงานอย่างครุมืออาชีพด้านการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	5	0	0	100	ดีมาก

ข้อความ	คะแนนพิจารณา				หมายเหตุ
	+1	0	-1	ผล %	
(3) ครูมีเจตคติและความสามารถในการดำเนินงานของครู					
1. ครูประจำชั้นมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4	0	1	80	ดีมาก
2. ครูประจำชั้นรู้จักให้ความใกล้ชิด เอาใจใส่ดูแลนักเรียนที่รับผิดชอบอย่างทั่วถึง	5	0	0	100	ดีมาก
3. ครูประจำชั้นสามารถปฏิบัติงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	5	0	0	100	ดีมาก
4. ครูประจำชั้นมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในด้านความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมและพัฒนาการของนักเรียน	5	0	0	100	ดีมาก
5. ครูประจำชั้นให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้ร่วมงานและสร้างเครือข่ายในการปฏิบัติงาน	4	1	0	80	ดีมาก
6. ครูประจำชั้นมีการปรับพฤติกรรมการป้องกัน แก้ไขสุขภาพจิตการพัฒนาบุคลิกภาพและทักษะการดำรงชีวิตของนักเรียน	5	0	0	100	ดีมาก
7. ครูประจำชั้นได้รับการอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	5	0	0	100	ดีมาก
8. ครูประจำชั้นมีการประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจ และดำเนินการดูแลช่วยเหลืออย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	5	0	0	100	ดีมาก
9. ครูประจำชั้นมีการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และรักษาความลับของนักเรียน	5	0	1	80	ดีมาก
(4) สื่อ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินโครงการ					
1. โรงเรียนมีสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย เหมาะสม เพียงพอต่อการเรียนรู้	4	1	0	80	ดีมาก
2. โรงเรียนมีสื่อเทคโนโลยีที่ใช้งานง่าย ปลอดภัย สะดวกและไม่สร้างมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม	5	0	0	100	ดีมาก
3. โรงเรียนมีสื่อและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	5	0	0	100	ดีมาก
4. โรงเรียนมีสื่อและเครื่องมือในการจำแนกคัดกรองนักเรียน	5	0	0	100	ดีมาก
5. โรงเรียนมีแนวทางปฏิบัติ/เกณฑ์ในการจำแนก คัดกรองที่อาศัยหลักวิชาเป็นข้อตกลงร่วมกันของผู้เกี่ยวข้อง	4	0	1	80	ดีมาก
6. โรงเรียนมีการรวบรวมจัดหา พัฒนา สื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมในการส่งเสริม ช่วยเหลือ ป้องกัน และแก้ไขปัญหา	5	0	0	100	ดีมาก

ข้อคำถาม	คะแนนพิจารณา				หมายเหตุ
	+1	0	-1	ผล %	
7. โรงเรียนมีแบบบันทึกการส่งต่อนักเรียนและบันทึกการติดตามผล	5	0	0	100	ดีมาก
(5) ความพอเพียงของงบประมาณ					
1. โรงเรียนมีการวางแผนจัดสรรงบประมาณครอบคลุมภารกิจทุกด้าน	4	1	0	80	ดีมาก
2. โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่างทั่วถึง	5	0	0	100	ดีมาก
3. โรงเรียนสามารถเบิกจ่ายงบประมาณสะดวกและรวดเร็วตรงเวลา และทั่วถึงทุกชั้นตอน	5	0	0	100	ดีมาก
4. โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาตามระเบียบการเงินอย่างละเอียดทุกชั้นตอน	5	0	0	100	ดีมาก
(6) ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					
1. ผู้ปกครองนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4	1	0	80	ดีมาก
2. โรงเรียนมีเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนในการส่งเสริมป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน	5	0	0	100	ดีมาก
3. ผู้ปกครองนักเรียนให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	5	0	0	100	ดีมาก
4. ชุมชนให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	5	0	0	100	ดีมาก
(7) นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการช่วยเหลือผู้อื่น	4	1	0	80	ดีมาก
2. นักเรียนมีทักษะในการช่วยเหลือผู้อื่น	5	0	0	100	ดีมาก
3. นักเรียนมีจิตอาสาในการที่จะช่วยเหลือผู้อื่น	5	0	0	100	ดีมาก

ด้านกระบวนการ เน้นโรงเรียนมีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ข้อคำถาม	คะแนนพิจารณา				หมายเหตุ
	+1	0	-1	ผล %	
(8) การวางระบบบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
1. โรงเรียนมีโครงสร้างการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม	4	0	1	80	ดีมาก
2. โรงเรียนมีการคัดสรรและแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้	5	0	0	100	ดีมาก
3. โรงเรียนมีแผนงาน โครงการ ปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนอย่างชัดเจนและมีคู่มือการปฏิบัติงานของโรงเรียน	5	0	0	100	ดีมาก
4. โรงเรียนมีการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน	5	0	0	100	ดีมาก
(9) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					
1. ครูประจำชั้นมีการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	4	1	0	80	ดีมาก
2. ครูประจำชั้นมีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่เหมาะสม และหลากหลาย	5	0	0	100	ดีมาก
3. ครูประจำชั้นมีการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลนักเรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มทั้งระดับชั้นเรียนและระดับ โรงเรียน	5	0	0	100	ดีมาก
4. ครูประจำชั้นนำข้อมูลนักเรียนไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาช่วยเหลือนักเรียน	5	0	0	100	ดีมาก
(10) การจำแนกคัดกรองนักเรียน					
1. ครูประจำชั้นจำแนกคัดกรองนักเรียนตามแนวทางและเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด	4	1	0	80	ดีมาก
2. ครูประจำชั้นจำแนกคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคลทั้งในระดับชั้นเรียนและระดับ โรงเรียน	5	0	0	100	ดีมาก
3. ครูประจำชั้นมีการสรุปผลการจำแนก คัดกรองนักเรียนครบทุกคน	5	0	0	100	ดีมาก
4. ครูประจำชั้นมีการนำข้อมูลที่ได้จากการจำแนกคัดกรองนักเรียนมาจัดทำสารสนเทศระดับ โรงเรียนและนำไปใช้ในการแก้ปัญหา ส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน	5	0	0	100	ดีมาก

ข้อความ	คะแนนพิจารณา				หมายเหตุ
	+1	0	-1	ผล %	
(11) การส่งเสริมพัฒนานักเรียนหลากหลาย					
1. โรงเรียนมีแผนงาน โครงการกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนและมีการนำแผนไปสู่การปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด	4	0	1	80	ดีมาก
2. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนที่สอดคล้องกับผลการคัดกรองนักเรียนตามข้อมูลสารสนเทศ	5	0	0	100	ดีมาก
3. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม(Home Room)อย่างเหมาะสม	5	0	0	100	ดีมาก
4. โรงเรียนมีการประชุมร่วมกันของผู้ปกครองนักเรียน ครูที่ปรึกษาครูประจำชั้น เพื่อวางแผนแนวทางในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	5	0	0	100	ดีมาก
5. โรงเรียนติดตามพฤติกรรมจากการช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	5	0	0	100	ดีมาก
6. โรงเรียนมีการประเมิน สรุปผลและรายงานผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	5	0	0	100	ดีมาก
(12) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข					
1. โรงเรียนมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง และ กลุ่มที่มีปัญหา	4	1	0	80	ดีมาก
2. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริมให้นักเรียนทุกคน ทั้งรายชั้นเรียน และ รายโรงเรียน	5	0	0	100	ดีมาก
3. โรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหาอย่างทันเหตุการณ์	5	0	0	100	ดีมาก
4. โรงเรียนมีกิจกรรมหรือการจัดการเรียนรู้ เพื่อป้องกันแก้ไข สอดคล้องกับสภาพปัญหา เช่น เพศศึกษา ประสิทธิภาพการเรียนรู้ต่อนักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษ และผู้มีความต้องการพิเศษภาวะซึมเศร้าภาวะทุโภชนาการ ขาดแคลน ด้อยโอกาส การขาดทักษะทางสังคม	5	0	0	100	ดีมาก
5. โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเพื่อนนักเรียนอย่างหลากหลาย ตามสภาพปัญหา เช่น เพื่อนช่วยเพื่อน พี่ดูแลน้อง	5	0	0	100	ดีมาก
6. โรงเรียนป้องกันช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหาได้รับการแก้ไขให้มีพฤติกรรมดีขึ้น	5	0	0	100	ดีมาก

ข้อคำถาม	คะแนนพิจารณา				หมายเหตุ
	+1	0	-1	ผล %	
(13) การส่งต่อนักเรียน					
1. โรงเรียนมีเครือข่ายการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอก พร้อมข้อมูลผลการช่วยเหลือเบื้องต้น	5	1	0	80	ดีมาก
2. โรงเรียนมีการติดตามประเมินผลสรุปผลและรายงานผลการส่งต่อนักเรียน	5	0	0	100	ดีมาก
3. โรงเรียนมีการปรับปรุง พัฒนาการส่งต่อนักเรียนอย่างเป็นระบบ	5	0	0	100	ดีมาก
4. โรงเรียนมีเครือข่ายสหวิชาชีพที่มีการจัดตั้ง มีแผนดำเนินงานและมีกิจกรรมประสานงาน การให้ความร่วมมือกันดำเนินงานป้องกันแก้ไข ส่งเสริมและดูแลช่วยเหลือนักเรียน	5	0	0	100	ดีมาก
(14) การนิเทศติดตามประเมินผลและรายงาน					
1. โรงเรียนมีแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนตามแนวทางและเกณฑ์ที่กำหนด	4	1	0	80	ดีมาก
2. ครูประจำชั้นมีการดำเนินงานตามแผนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	5	0	0	100	ดีมาก
3. ครูประจำชั้นมีการบันทึกผล ประเมินความก้าวหน้า ปัญหา และอุปสรรค เป็นปัจจุบัน	5	0	0	100	ดีมาก
4. ครูประจำชั้นมีการประเมิน สรุปผลและรายงานผล การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อผู้เกี่ยวข้อง	5	0	0	100	ดีมาก
5. ครูประจำชั้นมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	5	0	0	100	ดีมาก
6. ครูประจำชั้นมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแก่สาธารณชนอย่างต่อเนื่อง	5	0	0	100	ดีมาก
(15) การจัดกิจกรรมแนะแนว					
1. ครูให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียนที่เข้ารับบริการ	5	1	0	80	ดีมาก
2. ครูให้บริการแนะแนวโดยมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง	5	0	0	100	ดีมาก
3. ครูจัดให้มีบริการแนะแนวครอบคลุมการศึกษา การอาชีพรวมทั้งการแนะแนวทักษะชีวิต	5	0	0	100	ดีมาก
4. ครูมีการติดตามผลนักเรียนด้านการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต	5	0	0	100	ดีมาก

ด้านผลผลิต เน้นนักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้
อย่างมีความสุข

ข้อคำถาม	คะแนนพิจารณา				หมายเหตุ
	+1	0	-1	ผล %	
(16) การรู้จักตนเองและพึ่งตนเองได้					
1. นักเรียนรู้ความถนัด ความสามารถ จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง	4	0	1	80	ดีมาก
2. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุมตามความสนใจของแต่ละคนตามหลักสูตรที่กำหนดไว้	5	0	0	100	ดีมาก
3. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ตัดสินใจเลือกประพฤติปฏิบัติตนในสิ่งที่ดี และเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจของตนเองได้	5	0	0	100	ดีมาก
4. นักเรียนมีความกล้าคิด กล้าแสดงออกได้อย่างสร้างสรรค์ และมีความมั่นใจในตนเอง	5	0	0	100	ดีมาก
5. นักเรียนได้นำกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดให้นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้	5	0	0	100	ดีมาก
6. นักเรียนรู้จักวิธีการแก้ปัญหาของตนเอง เมื่อเผชิญกับปัญหาได้	5	0	0	100	ดีมาก
7. นักเรียนสามารถจัดการตนเองได้ในด้านการเรียนและการดำเนินชีวิตประจำวันได้	5	0	0	100	ดีมาก
(17) การมีสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสุนิษัย					
1. นักเรียนมีสุนิษัยในการดำรงชีวิตประจำวันได้	4	1	0	80	ดีมาก
2. นักเรียนสามารถป้องกัน ดูแลสุขภาพกายเบื้องต้นได้	5	0	0	100	ดีมาก
3. นักเรียนมีความร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และปรับตัวเข้ากับคนรอบข้างได้	5	0	0	100	ดีมาก
(18) การมีทักษะในการหลีกเลี่ยงป้องกันภัยอันตรายและพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์					
1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เป็นพิษภัย อันตรายและพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์	4	0	1	80	ดีมาก
2. นักเรียนสามารถวิเคราะห์และจำแนกสิ่งที่เป็นพิษภัย อันตราย และพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์	5	0	0	100	ดีมาก
3. นักเรียนสามารถป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงจากสภาวะต่อความรุนแรงของโรคภัย อุบัติภัยและปัญหาทางเพศ	5	0	0	100	ดีมาก

ข้อคำถาม	คะแนนพิจารณา				หมายเหตุ
	+1	0	-1	ผล %	
4. นักเรียนรู้เท่าทันและกล้าที่จะปฏิเสธและสามารถป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษ และหลีกเลี่ยงสภาวะเสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัยอุบัติเหตุ และปัญหาทางเพศ	5	0	0	100	ดีมาก
5. นักเรียนสามารถชักชวนหรือส่งเสริมให้เพื่อนประพฤติตนตามแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสม	5	0	0	100	ดีมาก
6. นักเรียนรู้จักเลือกเล่นกีฬา ดนตรีตามความถนัดและความสนใจ	5	0	0	100	ดีมาก
(19) การรักและเห็นคุณค่าตนเองและผู้อื่น					
1. นักเรียนแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึกได้อย่างเหมาะสม	4	1	0	80	ดีมาก
2. นักเรียนศรัทธาและเชื่อมั่นในตนเองและผู้อื่น เห็นคุณค่าและเคารพศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์	5	0	0	100	ดีมาก
3. นักเรียนสามารถใช้หลักการ เหตุผลในการแก้ปัญหา เพื่อลดความขัดแย้ง	5	0	0	100	ดีมาก
4. นักเรียนสามารถจัดการกับปัญหาและสามารถควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ที่ไม่พึงประสงค์ของตนเองได้	5	0	0	100	ดีมาก
5. นักเรียนมีทักษะในการสื่อสาร รับรู้ สร้างความเข้าใจถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดการทักทาย และการปฏิเสธอย่างเหมาะสม	5	0	0	100	ดีมาก
6. นักเรียนแสดงความชื่นชม การปฏิเสธ การรับคำวิพากษ์วิจารณ์	5	0	0	100	ดีมาก
(20) การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม					
1. นักเรียนมีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและสังคม	4	1	0	80	ดีมาก
2. นักเรียนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม	5	0	0	100	ดีมาก
3. นักเรียนปฏิบัติตามกฎ กติกา ประเพณี วัฒนธรรมของชุมชน และสังคมได้อย่างเหมาะสม	5	0	0	100	ดีมาก
4. นักเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคมและมีจิตสาธารณะ	5	0	0	100	ดีมาก

ข้อคำถาม	คะแนนพิจารณา				หมายเหตุ
	+1	0	-1	ผล %	
(21) การมีเจตคติและมีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพสุจริต					
1.นักเรียนมีความรู้ ความสนใจในด้านอาชีพของตนเอง	4	1	0	80	ดีมาก
2.นักเรียนมีแนวทางและเหตุผลในการตัดสินใจเลือกอาชีพ	5	0	0	100	ดีมาก
3.นักเรียนมีทักษะพื้นฐานอาชีพที่ตนเองถนัด สนใจ และเห็นคุณค่าในอาชีพที่ตนเองเลือกโดยสุจริต	5	0	0	100	ดีมาก

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายสมภพ สุขพัฒนานารกุล
วัน เดือน ปีเกิด	25 มีนาคม 2500
สถานที่เกิด	อำเภอสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย
ประวัติการศึกษา	ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต (การวัดและประเมินผลการศึกษา) (มัธยมศึกษา) (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
ตำแหน่ง	ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ

